

**LATTIANPÄÄLLYSTYSALAN
TYÖEHTOSOPIMUS
10.3.2011–29.2.2012**

ISBN 978-952-5785-95-1
ISBN 978-952-5785-96-8 (pdf)

Taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy
Paino: Vammalan Kirjapaino Oy,
Sastamala 2011

SISÄLTÖ

Lattianpäällystysalan työehtosopimus	7	TES
Sopimus lattianpäällystysalan työehtosopimuksen allekirjoittamisesta ja täytäntöönpanosta	38	AKP
Sopimus irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta rakennusalalla	45	RISS
Lattianpäällystysalan työntekijäin vuosilomia koskeva työehtosopimus	50	VLS
Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta lattianpäällystysalan yrityksissä	54	TED
Yleissopimus	65	YS
Sopimus ulkopuolisen työvoiman käytöstä	67	UTS
Koulutussopimus	70	KTS
Sopimus ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä	74	AYM
Lattianpäällystysalan suojautumisohteet	76	SO
Mattotöiden urakkahinnoittelu	87	MUR
Parketitöiden urakkahinnoittelu	102	PUR
Laattatyöt	116	LUT

Sisällysluettelo

Lattianpäällystysalan työehtosopimus	7
1. Yleiset määräykset.....	7
1 § Sopimuksen soveltamisala.....	7
2 § Liitesopimukset	7
3 § Paikallinen sopiminen	8
2. Työhön ottaminen ja irtisanominen	8
4 § Irtisanomissuojasopimus	8
3. Työaikaa koskevat määräykset	9
5 § Säännöllisen työajan pituus	9
6 § Työajan säännönmukainen sijoitus	9
7 § Työajan siirtäminen	9
8 § Tauot	10
9 § Työajan lyhennys.....	11
10 § Paikallinen sopiminen työajoista	12
11 § Työvuoroluettelot	13
12 § Yli- ja hätätyö	14
13 § Työnteon estyminen	14
14 § Arkipyhät	14
15 § Hälytysluontoinen työ	15
4. Työpalkkoja ja korvauksia koskevat määräykset	15
16 § Palkat	15
17 § Urakkatyöt	18
18 § Työkalut ja työvaatteet.....	20
19 § Kertausharjoitusajan, vihki-, kutsunta- ja 50- sekä 60-vuotismerkkipäivän palkka ja perheenjäsenen hautauspäivän palkka.....	22
20 § Sairaus- ja tapaturma-ajan korvaus	23
21 § Palkanmaksu.....	29
5. Matkakustannusten korvaukset	29
22 § Päivittaiset matkakustannukset.....	29
23 § Päiväraha ja matkakustannusten korvaus matkatöissä.....	30
6. Sosiaaliset määräykset	32
24 § Suojavaatteet ja sosiaalililat	32
25 § Työturvallisuus	32

7.	Työterveys	33
	26 § Lakisääteinen työterveyshuolto	33
	27 § Työterveyshuolto	34
8.	Koulutusmääräykset	34
	28 § Oppilasmääräykset	34
	29 § Opastus ym.	34
9.	Erinäiset määräykset	35
	30 § Erimielisyyksien ratkaiseminen	35
	31 § Ryhmähenkivakuutus	36
	32 § Äitiys- ja isyysvapaa	36
	33 § Sopimuksen voimassaoloaika	37
	Sopimus lattianpäällystysalan työehtosopimuksen allekirjoittamisesta ja täytäntöönpanosta	38
	Sopimus irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta	45
	Lattianpäällystysalan työntekijäin vuosilomia koskeva työehtosopimus	50
	Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työn- tekijöiden ja työnantajan välisestä yhteis- toiminnasta lattianpäällystysalan yrityksissä	54
	Yleissopimus	65
	Ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskeva sopimus	67
	Koulutussopimus	70
	Sopimus ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä	74
	Lattianpäällystysalan suojautumisohteet	76
	Mattotöiden urakkahinnoittelu	87
	Parkettitöiden urakkahinnoittelu	102
	Laattatyöt	116

**Lattian- ja Seinänpäälysteliitto ry
Rakennusliitto ry**

**Lattian- ja seinänpäälysteliiton ja
Rakennusliiton välinen
LATTIANPÄÄLLYSTYSALAN TYÖEHTOSOPIMUS
voimassa 29.2.2012 saakka**

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Sopimuksen soveltamisala

1. Tätä työehtosopimusta sovelletaan Lattian- ja seinänpäälysteliitto ry:n jäsenten ja niiden lattianpäälystys- ja laatoitustöissä toimivien työntekijöiden työsuhteissa.

2 § Liitesopimukset

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia sopimuksia

- 9.12.1997 solmittua yleissopimusta.
- 19.4.2010 solmittua koulutussopimusta.
- Rakennusteollisuuden Keskusliiton ja Rakennusliiton välistä kulloinkin voimassa olevaa sopimusta irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta rakennusalalla.

Lattianpäälysteyhdistyksen ja Rakennusliiton välillä ovat voimassa seuraavat sopimukset:

- Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta lattianpäälystysalan yrityksissä
- Sopimus työntekijäin terveystarkastuksista
- Sopimus ulkopuolisen työvoiman käytöstä
- AY-jäsenmaksujen perinnästä 4.2.2000 solmittu sopimus
- Rakennusteollisuuden Keskusliiton ja Rakennusliiton välinen kulloinkin voimassa oleva vuosilomia koskeva työehtosopimus
- Lattianpäälystysalan työntekijäin vuosilomia koskeva työehtosopimus

3 § Paikallinen sopiminen

1. Paikallisella sopimisella tarkoitetaan, ellei sopimiseen valtuuttavassa määräyksessä ole muuta sovittu, sopimista työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti työnantajan ja työntekijän kesken taikka työnantajan ja luottamusmiehen kesken. Työsuojeluyhteistyötä koskevista asioista henkilöstöä edustaa luottamusmiehen sijasta työsuojelusopimuksen määrittelemät henkilöstön edustajat.

2. Luottamusmiehen kanssa tehty sopimus sitoo niitä työntekijöitä, joita luottamusmiehen on katsottava edustavan.

3. Sopimus voidaan solmia määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, ellei irtisanomisajasta ole muuta sovittu.

4. Sopimus on solmittava kirjallisena, jos jompikumpi sopijapuoli sitä pyytää. Luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun tekemä sopimus tehdään aina kirjallisena.

5. Tässä tarkoitettu paikallinen sopimus on työehtosopimuksen osa ja sitä sovelletaan senkin jälkeen kun työehtosopimuksen voimassaolo muutoin on lakannut.

2. TYÖHÖN OTTAMINEN JA IRTISANOMINEN

4 § Irtisanomissuojasopimus

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan Rakennusteollisuuden Keskusliiton ja Rakennusliiton kesken huhtikuun 19. päivänä 2010 solmittua sopimusta irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta rakennusalalla.

Tuotannollisista ja taloudellisista syistä toimeenpantavat lomauttamiset ja irtisanomiset sekä niihin liittyvät koulutus- ja uudelleensijoitusratkaisut kuuluvat yhteistoimintamenettelyn piiriin vain silloin, kun ne johtuvat työnantajan rakennusalan yritysten työvoimatarpeen luonnollinen vaihtelu ja yrityksen olosuhteet huomioon ottaen tavanomaisesta toiminnasta poikkeavasta päätöksestä, jolla on henkilöstövaikutuksia pääsääntöisesti useassa työkohteessa.

3. TYÖAIKAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Työsuhteissa noudatetaan työaikalain määräysten ohella tässä sovittuja työaikaa koskevia ehtoja.

5 § Säännöllisen työajan pituus

1. Säännöllinen työaika on enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa.
2. Kolmivuorotyö voidaan järjestää myös siten, että viikottainen säännöllinen työaika ennakolta laaditun työtuntijärjestelmän mukaisesti enintään 5 viikon jakson kestäessä tasoittuu keskimäärin 40 tuntiin.
3. Kuljetus-, vartiointi- ja vartioinnin ohella tehtävä lämmitystyö sekä liukuvalutyö voidaan järjestää työaikalain 7 §:n mukaiseksi jaksotyöksi.

6 § Työajan säännönmukainen sijoitus

1. Työ alkaa yksivuorotyössä kello 7.00 ja päättyy kello 16.00.
2. Kaksivuorotyössä työ alkaa kello 06.00 ja päättyy viimeistään kello 24.00. Vuorot vaihtuvat viikoittain. Iltavuorossa maksetaan 1,34 €/h ja yövuorossa 2,57 €/h suuruinen lisä.
3. Lauantai on vapaapäivä, ellei työn luonteesta tai tuotantoteknisistä syistä jotakin työtä ole tarpeen tehdä silloinkin. Jollei muusta vapaapäivästä sovita, lauantaina työssä olevalle annetaan vapaaksi jokin muu päivä samalla taikka seuraavalla viikolla.
Ns. arkipyhäviikolla on kuitenkin lauantain ja juhlapäivän aaton säännöllinen työaika kahdeksan (8) tuntia. Uudenvuodenpäivä, loppiaisen, pääsiäislauantai, pääsiäisen jälkeinen, vapunpäiväviikon, helatorstain, juhannusaaton, itsenäisyyspäiväviikon, jouluaaton ja joulun jälkeiset lauantait, ovat vapaapäiviä, ellei tuotantoteknisistä syistä tai työn luonteesta muuta johdu.

7 § Työajan siirtäminen

1. Milloin aloittamis- ja lopettamistöiden, koneiden tehokkaan käytön tai muuten työn järjestelyn vuoksi on tarpeellista, voidaan

työaika järjestää 6 §:n mukaisista yleisistä työn aloittamis- ja päätymisajoista poikkeavasti.

Poikkeavasta työajan järjestelystä on ilmoitettava työntekijälle tai työryhmälle niin aikaisin, että yleisestä työajasta poikkeavan työajan noudattamisen ja sitä koskevan ilmoituksen väliin jää ainakin kolme päivää.

Kiireellisissä tapauksissa työajan siirto voidaan toimeenpanna lyhyemmälläkin ilmoitusajalla. Siirrosta on ilmoitettava viimeistään edellisen työvuoron aikana. Tällaisissa tapauksissa työntekijälle on maksettava ensimmäiseen viiteen työvuoroon sijoittuvilta, aiemmasta työajasta poikkeavilta työtunneilta 2,20 €/h suuruinen lisä.

2. Paikallisesti 10 §:n mukaisesti sovittuja työaikoja muutetaan ensisijaisesti sopimalla. Mikäli asiasta ei voida sopia, työnantajalla on oikeus muuttaa työvuoroluetteloa töiden järjestelyyn liittyvästä painavasta syystä. Tällöin tulevat sovellettavaksi edellisen kohdan 2. ja 3. kappaleen määräykset.

3. Ilta- ja yötyössä maksetaan työntekijälle klo 16.00 jälkeen tehdystä työstä 1,34 €/h ja klo 23.00 jälkeen tehdystä 2,57 €/h suuruinen lisä.

4. Valmiustyöstä, joka tehdään työmaan yleisestä työajasta poiketen ja siten, ettei työvuoron aikana synny ylityötä, maksetaan 4,42 €/h suuruinen lisä.

8 § Tauot

Kahdeksantuntisen työvuoron puoliväliin sijoitetaan tunnin kestävä ruokailutauko. Tauko voidaan sijoittaa myös lomittain. Paikallisesti sopien voidaan noudattaa puolen tunnin ruokailutauko siten, että työntekijä saa sen aikana esteettömästi poistua työpaikalta.

Kahvitauko, pituudeltaan 12 minuuttia, on sekä työvuoron ensimmäisellä että toisella puoliskolla. Milloin työntekijä joutuu jäämään ylityöhön, pidetään säännöllisen työajan päätyttyä 12 minuuttia kestävä kahvitauko ja työn jatkuessa joka kahden tunnin jälkeen niinikään samanpituinen kahvitauko. Kahvitauot luetaan työaikaan. Jos ylityö kestää lyhyen ajan, ei taukoa pidetä.

9 § Työajan lyhennys

1. Työajan lyhennys on 96 tuntia vuodessa. Jos muusta kertymistavasta ei ole sovittu, katsotaan työntekijällä olevan oikeus työajan lyhennykseen siltä osin kuin hänen säännöllinen viikoittainen työaikansa on ylittänyt 38 tuntia.

Jollei muuta ole sovittu, työajan lyhennysvapaa annetaan työnantajan määräämänä aikana vapaapäivinä. Jollei lyhennysvapaa ole huomioitu työtuntijärjestelmässä, tulee vapaan ajankohdasta ilmoittaa viimeistään 2 viikkoa ennen.

Jos työajan lyhennys annetaan samanaikaisesti kaikille yrityksen tai sen jonkin yksikön, työmaan tai työryhmän työntekijöille, katsotaan jokaisen työntekijän saaneen vapaan riippumatta mahdollisesta muusta poissaolon syystä, ellei työtuntijärjestelmästä muuta johdu.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työajan lyhennyksen säästämisestä tai pitämättä jättämisestä. Työntekijälle on maksettava 9.2 §:n mukainen erillinen palkanosaa, vaikka työajan lyhennyspäiviä ei pidetä. Työajan lyhennystä ei voida siirtää työsuhteen ulkopuolella pidettäväksi. Pitämättä jääneet työajan lyhennyspäivät nollautuvat kertymisvuotta seuraavan vuoden helmikuun lopussa.

Työajan lyhennyksenä annetut vapaapäivät luetaan työssäolopäivien veroisiksi päiviksi vuosilomapäiviä ansaittaessa

2. Työntekijälle maksetaan työajan lyhennyksestä ja arkipyhistä erillistä palkanosaa 7,7 % työssäolon ajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta yli- ja hätätyöstä maksettava korvaus mukaan lukien. Palkanosaa ei makseta lomansa aikana rakennustyössä oleville koululaisille ja opiskelijoille.

Palkanosaa maksetaan jokaisen säännöllisen palkanmaksun yhteydessä. Palkanosaa maksetaan myös muita työaikamuotoja kuin säännöllistä 8 tunnin työpäivää tekeville. Palkanosaa ei saa sisällyttää työntekijän aika-, urakka- tai palkkiopalkkaan. Palkanosaa on eriteltävä palkkalaskelmassa.

Mikäli työntekijä on työssä uudenvuodenpäivänä, loppiaisena, pitkäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, vapunpäivänä, helatorstaina, juhannusaattona, jouluaattona tai ensimmäisenä joulupäivänä maksetaan hänelle palkka kuten sunnuntaityöstä.

10 § Paikallinen sopiminen työajoista

1. Paikallisesti sopimalla säännöllinen työaika voidaan 5 §:n estämättä järjestää myös siten, että se tasoittuu enintään kuuden kuukauden aikana keskimäärin enintään 40 tuntiin viikossa. Viikottainen työaika voi tällöin olla enintään 50 tuntia ja päivittäinen enintään 10 tuntia. Sisällytettäessä työajan lyhennys työaikajärjestelmään työaika tasoittuu keskimäärin 38 tuntiin viikossa.

Sovittaessa säännöllinen työaika keskimääräiseksi on työtä varten ennakolta määriteltävä aika, jonka kuluessa säännöllinen työaika tasoittuu säädettyyn keskimäärään (= tasoittumisjärjestelmä).

Työntekijän lomautus ei voi alkaa ennen kuin työaika on tasoitettu sovittoon tuntimäärään. Jos työntekijän työsuhde päättyy kesken tasoittumisjakson muusta kuin työntekijästä johtuvasta syystä niin, ettei tasoittumisvapaata anneta ennen työsuhteen päättymistä, maksetaan keskimäärin yli 40 viikkotyötunnin tehdyiltä säännöllisiltä työtunneilta 50 %:lla korotettu palkka.

2. Paikallisesti voidaan sopia säännöllisen työajan alkamis- ja päättymisajoista sekä työajasta johtuvista lisistä 6 ja 7 §:stä poikkeavalla tavalla.

3. Jos työvuoron pituus poikkeaa 8 tunnista, voidaan paikallisesti sopia taukojen sijoittamisesta 8 §:stä poiketen. Jos työvuoro kestää enintään 6 tuntia, voidaan tauoista sopia myös muilta osin 8 §:stä poiketen.

4. Työntekijällä on oikeus päivittäisten matkakustannusten korvauksiin ja työkalukorvauksiin 18 ja 22 §:ien mukaisesti työvuorojen pituudesta riippumatta. Oikeus korvauspalkkoihin ja ansionmenetyksen korvauksiin määräytyy työvuoroluettelon mukaisesti. Vapaina annettavat arkipyhät ja itsenäisyyspäivä korvataan 8 tunnin mukaan, ellei ole sovittu lyhyemmästä säännöllisestä työajasta, jolloin ne korvataan sovitun työajan mukaisesti.

Keskimääräistä työaikaa sovellettaessa voidaan paikallisesti sopia tasaisesta palkanmaksusta siten, että palkka palkanmaksukausittain vastaa keskimääräisen työajan mukaista ansiota.

5. Tämän pykälän mukaiseen paikalliseen sopimiseen sovelletaan 3 §:n määräyksiä seuraavin tarkennuksin.

Paikallisen sopimuksen tulee olla aina kirjallinen.

Sopimuksen solmiminen yksilötasolla edellyttää, että sopijana on työkunta tai työryhmä. Sopimus voi koskea myös vain työkunnan tai työryhmän yksittäistä jäsentä, mikäli muut työkunnan tai työryhmän jäsenet antavat siihen kirjallisen suostumuksensa. Työryhmällä tarkoitetaan tässä kahta tai useampaa työntekijää, joiden ammattinsa tai tekemänsä työn perusteella voidaan katsoa muodostavan työryhmän. Tällainen sopimus ei saa olla ristiriidassa työnantajan ja luottamusmiehen kesken mahdollisesti solmitun työaikoja koskevan ns. raamisopimuksen kanssa. Sopimisesta on tiedotettava työntekijöitä edustavalle luottamusmiehelle ja työmaan työsuojeluvaltuutetulle.

Työntekijä, joka ei itse ole ollut sopijana, on oikeutettu noudattamaan aikaisempaa työaikaansa, jos hän ilmoittaa siitä työnantajalle viimeistään kahta päivää ennen paikallisen sopimuksen soveltamista.

Pöytäkirjamerkintä:

Työsopimuslain 4 luvun 4 § mukaisissa osittaisen hoitovapaan tilanteissa, kuten lapsen päivähoiton järjestämisessä, tulee asia käsitellä ko. lainkohdan mukaisesti ja ottaa huomioon erilaiset ratkaisuvaihtoehdot laajasti käyttäen esim. työaikajärjestelyjä, työajan lyhennysvapaata, joustavaa työaikaa tai väliaikaista lyhennettyä työaikaa. Työntekijällä ei ole tällöin oikeutta tämän järjestelyn johdosta 7 §: mukaisiin lisiin.”

11 § Työvuoroluettelot

Työpaikalle on laadittava kirjallinen työvuoroluettelo, mikäli säännöllisen työajan alkaminen ja päättyminen taikka lepoaikojen ajankohdat määräytyvät 6 ja 8 §:stä poiketen.

Kun työaika on järjestetty keskimääräiseksi, on työvuoroluettelo laadittava siten, että vähintään kolmen viikon työvuorot ovat tiedossa etukäteen. Paikallisesti voidaan sopia työvuoroluettelon muuttamisesta.

Mikäli työntekijälle maksetaan korvauspalkkaa tai ansionmenetyksen korvausta yli sen ajanjakson, jonka ajaksi työvuoroluettelo on laadittu, katsotaan yli menevien päivien työajan määräytyvän 5 ja 7 §:n mukaisesti.

12 § Yli- ja hätätyö

1. Yli- ja hätätyö määritetään ja korvataan työaikalain mukaisesti. Päivittäisestä ylityöstä maksetaan 2 ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla korotettu ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.

Viikottaisesta ylityöstä maksetaan 8 ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.

2. Työvuorokauden katsotaan alkavan silloin, kun työntekijän säännönmukainen työvuoro alkaa, ja työviikon silloin, kun säännönmukainen työvuoro maanantaina alkaa.

3. Työaikalain mukaisena ylitöiden enimmäismäärän tarkastelujaksona käytetään kalenterivuotta ja neljää kuukautta, mikäli paikallisesti ei sovita, että tarkastelujaksona käytetään yksinomaan kalenterivuotta.

13 § Työnteon estyminen

1. Jos työntekijä on kutsuttu tai lähetetty työpaikalle, mutta hän ei siellä itsestään riippumattomasta syystä voi aloittaa työnteoko, on hänelle maksettava tuntipalkan mukainen korvaus menetetystä työajasta. Työntekijä on kuitenkin heti velvollinen ilmoittamaan esteestä työnantajalle.

2. Jos työntekijä on jostain syystä estynyt menemästä työpaikalle työnantajan kanssa sovittuun aikaan, on työntekijän ilmoitettava esteestä työnantajalle mikäli mahdollista viimeistään edellisenä päivänä.

3. Kun ilmaantuu sellainen este, joka estää työn jatkamisen, on työntekijän ilmoitettava siitä heti työnantajalleen. Kun työkohde valmistuu, on työntekijän ilmoitettava siitä hyvissä ajoin työnantajalle.

14 § Arkipyhät

14.1. Työntekijälle maksetaan uudenvuodenpäivältä, loppiaispäivältä, pitkäperjantailta, toiselta pääsiäispäivältä, vapunpäivältä, helatorstailta, juhannusaatolta, jouluaatolta sekä ensimmäiseltä joulupäivältä arkipyhäkorvauksena erillistä palkanosaa 9.2 §:ssä esitetyllä tavalla.

14.2. Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

15 § Hälytysluontoinen työ

1. Mikäli työntekijä työstä kotiin saavuttuaan kutsutaan hälytysluontoiseen työhön varsinaisen työvuoronsa jälkeen, maksetaan hänelle varsinaisen palkan lisäksi ns. hälytysrahaa 12,61 euroa. Tämä määräys ei koske säännölliseen työaikaan liittyvää työtä eikä työajan siirtoa (hälytysraha ei ole työssäoloajalta maksettua palkkaa). Hälytystapauksissa työssä käymisestä maksetaan päivittäisten matkakustannusten korvaus, mikäli työntekijällä on työehtosopimuksen mukaan muuten siihen oikeus. Jos hälytystyön suoritus kestäisi alle tunnin, maksetaan siitä kuitenkin 1 tunnin palkka.

4. TYÖPALKKOJA JA KORVAUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

16 § Palkat

1 Käsitteet

Palkkaryhmittely

Työntekijän perustuntipalkka määräytyy hänen palkkaryhmittelyyn sijoituksensa perusteella. Palkkaryhmiä on kolme sekä lisäksi alan opiskelijoille yksi palkkaryhmä.

Pöytäkirjamerkintä:

Palkkaryhmittelyä määriteltäessä työntekijän joutuisuuden tulee vastata RATU kortiston tasoa.

Ryhmittelyn perusteena on työntekijän ammattitaito, työssäoloaika ja koulutus. Tällä tarkoitetaan niiden töiden vaativuutta, joita työntekijä kykenee tekemään.

Aikapalkkaus

Perustuntipalkka on työehtosopimuksen palkkaryhmittelyn mukainen vähimmäispalkka aikatyössä. Tuntipalkka muodostuu aikatyönä tehtävästä perustuntipalkasta ja mahdollisesta henkilö-

kohtaisesta lisästä, jonka suuruudesta työntekijä ja työnantaja sopivat keskenään.

Urakkapalkkaus

Urakkapalkkauksella tarkoitetaan työtä, jossa työntekijän tai ryhmän palkkaus on sidottu työn määrälliseen suoritukseen.

2 Palkkaryhmittely ja perustuntipalkat

Palkkaryhmittelyn määrittäminen työsuhteen alussa

Palkkaryhmä määritetään työhönottotilanteessa osoitetun pätevyyden perusteella. Työsuhteen alussa suoritetaan alustava määrittely ja varsinainen määrittely viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluttua. Pätevyys osoitetaan mm. koulutodistusten, tutkintotodistusten, ammattikirjan ja työtodistusten avulla. Alustava ja varsinainen palkkaryhmä merkitään kirjalliseen työsopimukseen.

Palkkaryhmittelyn muuttaminen

Palkkaryhmittelyä korotetaan työntekijän ammattitaidon kehittämisen esim. kouluttautumisen tai harjaantumisen myötä, niin että se oikeuttaa ylempään palkkaryhmään. Henkilökohtainen lisä säilyy entisen suuruisena, mikäli työntekijän palkkaryhmä nousee.

Ryhmittelyn alentaminen on poikkeuksellista ja mahdollista vain seuraavissa tapauksessa:

1. Ryhmittelyssä on tapahtunut virhe.
2. Työntekijä on antanut väärän kuvan osaamisestaan ja työnopeudestaan.

Ennen palkkaryhmän alentamista kuullaan työntekijää ja häntä edustavaa luottamusmiestä alentamisen perusteista.

Perustuntipalkat

Palkkaryhmä	Perustuntipalkka 10.3.2011
0	9,82 €/h
I	11,34 €/h
II	13,42 €/h
III	14,81 €/h

3 Palkkaryhmät

O = OPISKELIJAT

Tähän palkkaryhmään kuuluu työntekijä, jolla on voimassa oleva oppisopimuskoulutus tai joka työskentelee koulunsa lomien aikana tai on harjoittelijana yrityksessä.

Palkkaryhmä I

Tähän palkkaryhmään kuuluva työntekijä on vasta tullut alalle ja hallitsee itsenäisesti yhden seuraavista töistä:

- a) Huonetilan muovimaton asennuksen pohjatöineen
- b) Laminaatti- ja lautaparkettiasennuksen alustatöineen
- c) Siveltyvien vedeneristeiden laiton, josta omaa sertifiikaatin (VTT), laatoituksen pohjatyöt, kuten kaatojen tarkastukset ja oikaisut.

Pöytäkirjamerkintä:

Työntekijä tulee sijoittaa palkkaryhmään, vaikka hänellä ei olisi-kaan voimassa olevaa sertifiikaattia työsuhteen alussa. Työnantaja vastaa sertifiikaatin ylläpitoon liittyvistä kustannuksista, kun työsuhde on kestänyt vähintään 6 kk.

Palkkaryhmä II

Tähän palkkaryhmään kuuluu työntekijä, joka hallitsee itsenäisesti kaksi työvaihetta edellisen Palkkaryhmän töistä tai edellisen ryhmän yhden työn lisäksi jonkin seuraavista:

- a) Muovi-, kumi- ja linoleumimattojen alusta-, asennus-, profiili- ja hitsaustyöt.
- b) Märkätilan lattian ja seinien muovimattojen alusta-, asennus- ja hitsaustyöt.
- c) Tekstiilimattojen alusta- ja pingoitustyöt
- d) Mosaiikkiparketin kiinnitys- ja hiontatyöt
- e) Tavanomaiset laatoitustyöt alustatöineen mukaan lukien vedeneristys, josta omaa sertifiikaatin (VTT).

Palkkaryhmä III

Tähän palkkaryhmään kuuluu kokenut ammattimies, joka hallitsee jonkin seuraavista:

- a) Muovi-, kumi- ja linoleumimattojen alusta-, asennus- ja hitsaustyöt myös portaikoissa, kuvioiden leikkauksissa ja sovituksissa.
- b) Tekstiilimattojen pingoitustyöt myös portaikoissa
- c) Sauvaparketti- friisi- ja kuviotyöt sekä urheilulattian alusta-, asennus- ja pintatyöt.
- d) Laatoitustyöt alustatöineen tavanomaisten laattojen lisäksi eri laatoilla, kuten lasimosaiikki ja luonnonkivilaatoilla. Laatoitustyöt vaativissa kohteissa esim. kylpylöissä.
- e) On suorittanut Lattianpäällystysalan ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon.

17 § Urakkatyöt

1. Urakkatyö

Urakkapalkkausta koskevat määräykset ja urakkahinnat ovat urakkahinnoittelun yhteydessä. Urakan keskituntiansion jäädessä alle II palkkaryhmän tason, osapuolilla on oikeus ensin keskusteltuaan asiasta keskeyttää urakkatyö. Keskeytykseen asti tulee maksaa vähintään edellä mainittua palkkaa.

Kaikki hinnoittelussa mainitut työt suoritetaan urakkatyönä. Jos se jostakin syystä ei ole mahdollista ovat työntekijä ja työnantaja velvolliset esteen yhdessä toteamaan. Palkkaryhmään 0 kuuluvat ovat oikeutettuja työskentelemään aikapalkalla kaikissa hinnoitelluissa töissä. Jos työ on sovittu tuntityönä suoritettavaksi, niin sen muuttaminen urakkatyöksi on yhteisesti sovittava. Työntekijöillä, samoin kuin työnantajillakaan ei ole oikeutta valita, jotakin työtä urakalla tai tuntityönä tehtäväksi. Kaikissa hinnoitelluissa töissäkin on huomioitava, että hinnat edellyttävät normaalia työtapaa ja olosuhteita, joissa ei ole esteitä vapaalle työskentelylle.

Pöytäkirjamerkintä:

Mikäli työ tehdään tuntityönä, työkokonaisuus tehdään kuitenkin samoin määräyksen kuin urakkatyössä on määritelty.

Hinnoittele mattomista töistä voidaan sopia hinta urakkakohtaisesti työntekijän ja työnjohdon kesken tai yritysakohtaisesti luottamusmiehen ja työnjohdon kesken paikallista sopimista koskevien

määräysten mukaan. Etumaksuna suoritetaan urakkatyöntekijälle palkkajaksoittain hänen henkilökohtainen tuntipalkkansa.

2. Urakkatyömääräys

Työnantaja tai hänen edustajansa antaa ennen urakkatyön alkamista työntekijälle allekirjoituksellaan vahvistaman kirjallisen urakkatyömääräyksen.

Urakkatyömääräys sisältää ainakin seuraavat asiat:

- Työnantajan ja urakkatyöntekijän nimet
- Urakkakohteen osoitetiedot
- Urakkaan kuuluvat työt kyseisen materiaalin urakkatyösiällön mukaan

Työn aikana tapahtuneen muutokset ja lisäykset merkitään muutoksina ko. työmääräykseen.

3. Urakkatyön suorittaminen

Työnantajalla on oikeus yhteisymmärryksessä urakkatyötä suorittavan työntekijän tai työntekijäryhmän kanssa keskeyttää tilapäisesti urakka tai sen osa ja sijoittaa työntekijöitä tilapäisesti johonkin kiireelliseen työhön. Tilapäisesti kiireelliseen työhön aikapalkalla siirretylle työntekijälle maksetaan tällöin palkka hänen keskeytyneen urakkatyönsä keskiansion mukaisesti.

Mikäli urakkatyö keskeytyy osapuolista riippumattomista syistä, on työntekijälle järjestettävä muuta ammattialansa työtä. Jos työtä ei voida järjestää, maksetaan keskeytyksen ajalta lain määräämä odotusajan palkka keskiansion mukaan. Jos keskeytys kestää yli 3 päivää, on työ toisen vaatimuksesta mitattava ja maksettava kohdan 4 mukaisesti.

4. Mittaus ja luovutus

Urakkatöiden mittaus, luovutus ja vastaanotto on suoritettava työnantajan ja työntekijän ennakolta sopimana aikana mahdollisimman pian, viimeistään 4 päivän kuluessa urakkasopimukseen kuuluvien töiden valmistuttua. Työntekijälle maksetaan urakkatyön mittaukseen ja laskemiseen kuluneesta ajasta tuntipalkka.

Urakkatöiden laskenta suoritetaan työntekijän ja työnantajan tai heidän edustajansa läsnä ollessa. Tämän jälkeen on työnteki-

jään esitettävä työselityksen yhteyteen laadittu laskelma suoritetusta työstä työnantajalleen. Jos jommankumman edustaja ilman pätevää syytä on poissa sovitusta mittaustilaisuudesta, on toisella osapuolella oikeus suorittaa mittaus yksinään ja on näin suoritettu mittaus pätevä, ellei siinä esiinny virheitä.

Urakkatyön mittauksesta on aina annettava jäljennöskappale työntekijälle työnantajan tai hänen edustajansa allekirjoituksella vahvistettuna. Muistutus työn laadusta on tehtävä työn kestäessä ja viimeksi valmistuneisiin töihin viimeistään mittaustilaisuudessa, jos kyseinen työ on tarkistettavissa. Jos työ myöhemmässä vaiheessa osoittautuu erikoisen huonokuntoiseksi, suoritetaan työn laadusta tutkimus. Tutkimuksen suorittavat kummankin sopimuspuolen asiantuntijat. Tutkimuksissa havaitut virheet, sikäli kuin ne johtuvat työntekijästä, voidaan velvoittaa hänen korjattavakseen.

Urakkatyön ylijäämä on suoritettava viimeistään laskelman esittämistä seuraavana tilipäivänä edellyttäen, että laskelma vastaanotetusta työstä esitetään työnantajalle viimeistään neljä työpäivää ennen palkanmaksupäivää.

5. Eriomielisyydet ja hinnoittelusäännökset

Jos jostakin urakkatyön yhteyteen kuuluvasta seikasta syntyy eriomielisyyksiä ei työtä ole keskeytettävä, vaan riita alistetaan heti liittojen välillä ratkaistavaksi. Siihen asti kunnes tulkinnasta on sovittu tai tuomioistuim ratkaissut asian, maksetaan ko. työstä keskituntiansion mukainen palkka.

18 § Työkalut ja työvaatteet

1. Henkilökohtaiset työvälineet

Työkalu- ja suoja vaatekorvauksena maksetaan 1,09 euroa/työpäivä

Mattotyöt

Kaikki henkilökohtaiset työvälineet hankkii työntekijä, paitsi suuret ja erikoiset työvälineet kuten laattaleikkurit, hiekkapussit, pingotuspuut, kaasupolttimet yms. työvälineet, jotka hankkii työnantaja.

Parkettityöt

Kaikki henkilökohtaiset työkalut hankkii työntekijä. Sitä vastoin suuret ja erikoiset työvälineet, kuten parkettitöissä hiomakoneet, sirkkelit ja porakoneet, hankkii työnantaja.

Laatoitustyöt

Kaikki henkilökohtaiset työvälineet hankkii työntekijä. Sitä vastoin työnantaja hankkii kustannuksellaan työntekijän/työkunnan käyttöön työssä tarvittavat moottori- ja sähkökäyttöiset työkoneet, laattaleikkurit sekä muut vastaavat erikoistyökalut. Mikäli työntekijän kanssa sovitaan, että hän käyttää omia edellä mainittuja työkaluja, sovitaan niiden käyttöajan korvaamisesta asianomaisen työntekijän/työkunnan ja työnantajan kesken.

2. Työnantaja antaa työntekijän käyttöön työtehtäviin soveltuvat haalarit tai takin ja housut sekä turvajalkineet. Suojavaatteita annetaan keskimäärin kahdet ja turvajalkineita yhdet vuodessa, ellei olosuhteista tai käyttötarpeesta johtuen muu menettely ole perusteltua (esimerkiksi suojavaatetuksen poikkeavan voimakas tai vähäinen kuluminen, turvajalkineiden vähäinen käyttötarve).

Työnantajan harkinnassa on, minkälaiset suojavaatteet ja turvajalkineet hän katsoo tarkoituksenmukaiseksi ja kuinka niiden jako käytännössä suoritetaan. Suojavaatteet ovat työnantajan omaisuutta ja viimeksi saadut palautetaan työsuhteen päättyessä. Työntekijä huolehtii itse suojavaatteiden ja turvajalkineiden kunnossa- ja puhtaanapidosta.

Työnantaja hankkii vahvuuksilla olevat suojalasit (standardi EN 167) niille työntekijöille, jotka työssään tarvitsevat ja käyttävät vahvuuksilla olevia silmäläsejä.

Pöytäkirjamerkintä työehtosopimukseen:

Muista kuin I-teholinssien kustannuksista voidaan paikallisesti sopia, että työntekijä kustantaa niistä osan.

3. Kukin työntekijä on työaikana vastuussa työnantajansa hänelle jättämistä tavaroista, työkaluista ja muista esineistä sekä niiden kunnosta. Niistä samoin kuin työn suhteen havaituista epäkohdista on jokainen työntekijä velvollinen saattamaan tiedon työnantajalle tai hänen edustajalleen.

Työajan päättyessä on työvälineet ja tarvikkeet aina asetettava kunnostettuina työjärjestykseen työnantajan tai hänen edustajansa kanssa sovittuun paikkaan.

19 § Kertausharjoitusajan, vihki-, kutsunta- ja 50- sekä 60-vuotismerkkipäivän palkka ja perheenjäsenen hautauspäivän palkka

1. Työnantaja maksaa työntekijälle, joka on ollut hänen työssään ainakin yhden kuukauden ajan ennen tavanomaisten rauhan-aikaisten kertausharjoitusten alkamista, korvauksena kertausharjoitusten ajalta kahdeksalta tunnilta 0 palkkaryhmään kuuluville Palkkaryhmän 0 mukainen ja muilla Palkkaryhmän I mukainen korvaus jokaiselta harjoitusajasta sisältyvältä päivältä, joka työssä oltaessa olisi ollut hänen työpäivänsä. Sanotusta korvauksesta saadaan kuitenkin vähentää valtion maksama reserviläispalkka. Palvelukseen astumismääräykseen perustuvat vss-kurssit rinnastetaan yllä sanottuihin kertausharjoituksiin.

2. Edellytyksenä korvauksen saamiselle on, että työntekijä sekä vss-kursseilta että kertausharjoituksista palattuaan tarjoutuu entiseen työhönsä.

3. Työntekijällä, joka välittömästi ennen kutsuntapäivää on ollut työnantajansa työssä ainakin yhden kuukauden ajan, on oikeus varusmiespalvelun edellyttämään kutsuntaan ensimmäisen kerran osallistuessaan saada korvauksena kutsuntapäivältä 0 palkkaryhmään kuuluvilla Palkkaryhmän 0 mukainen ja muilla Palkkaryhmän I mukainen korvaus kahdeksalta tunnilta. Tämä korvaus maksetaan siltä päivältä, jona kutsuntatoimitus pidetään.

Kutsuntaan liittyvään erilliseen lääkärintarkastukseen osallistuvalla korvataan ansionmenetys siltä ajalta, minkä hän hyväksyttävän selvityksen mukaan joutuu tarkastuksen takia olemaan pois työstä säännöllisenä työaikanaan.

4. Työntekijällä, joka välittömästi ennen avioliittoon vihkimispäiväänsä ja 50- ja 60-vuotispäiväänsä on ollut työnantajansa työssä ainakin yhden kuukauden ajan, on oikeus pitää nämä merkkipäivänsä, mikäli ne sattuvat hänen työpäivikseen, vapaapäivinä ja saada korvauksena niiltä 0 palkkaryhmään kuuluville Palkka-

ryhmän 0 mukainen ja muilla Palkkaryhmän I mukainen korvaus kahdeksalta tunnilta.

5. Työnantaja maksaa työntekijälleen, jonka työsuhte on jatkunut vähintään yhden kuukauden läheisen omaisen hautauspäivältä, mikäli se sattuu työpäiväksi, 0 palkkaryhmään kuuluville Palkkaryhmän 0 mukaisen ja muilla Palkkaryhmän I mukaisen korvauksen hänen työtuntijärjestelmänsä mukaisilta säännöllisiltä työtunneilta. Läheisenä omaisena pidetään työntekijän aviopuolisoa, veljiä ja sisaria, perheen lapsia sekä omia ja aviopuolison vanhempia.

20 § Sairaus- ja tapaturma-ajan palkka

I. Oikeus palkkaan työkyvyttömyysajalta

1. Oikeus palkkaan työkyvyttömyysajalta

Työnantaja maksaa työntekijälle, joka on estynyt tekemästä työtä sairauden, tapaturman tai ammattitaudin vuoksi, palkkaa työkyvyttömyysajalta.

2. Työkyvyttömyys todetaan työnantajan hyväksymällä todistuksella

Työkyvyttömyys todetaan ensisijaisesti yrityksen työterveyslääkärin todistuksella, mutta perustellusta syystä myös muun lääkärin antama todistus kelpaa todisteeksi työkyvyttömyydestä.

Perusteltu syy voi olla esimerkiksi työterveysyksikön pitkä etäisyys työntekijän työ-, koti- tai oleskelupaikasta tai vastaanottoajan kohtuuttoman pitkä odotus.

Taannehtiva lääkärintodistus hyväksytään, mikäli lääkäri on kirjoittanut todistukseen hyväksyttävät perusteet taannehtivuodelle.

Työkyvyttömyys voidaan osoittaa myös muun terveydenhuollon ammattilaisen antamalla todistuksella yrityksessä yhteisesti sovitun käytännön mukaisesti.

Työkyvyttömyys voidaan flunssatyypissä, lyhytaikaisissa, enintään 3 vuorokautta kestävässä sairauspoissaoloissa osoittaa yrityksen työterveyshoitajan todistuksella. Perustellusta syystä myös muun terveydenhoitajan antama todistus kelpaa todistukseksi työkyvyttömyydestä.

Sairauden uusiutumistapauksissa todistuksen antajan tulee olla sama terveydenhoitaja. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota mahdolliseen lääkärintodistuksen tarpeeseen.

3. Lääkärintodistuksiin liittyvät epäselvyydet

Työnantaja on velvollinen maksamaan sairausajan palkkaa, kun työntekijä on esittänyt työkyvyttömyydestä hyväksyttävän selvityksen.

Mikäli työnantaja ei ole hyväksynyt työntekijän esittämää lääkärintodistusta siihen liittyvän epäselvyyden takia, on hänellä oikeus osoittaa työntekijä nimetyn lääkärin tarkastettavaksi. Tällöin työnantaja suorittaa lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset.

Lääkärintodistuksiin liittyvät epäselvyydet selvitetään työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti.

4. Sairastumisesta tulee tehdä ilmoitus lähimmälle esimiehelle ennen työvuoron alkua, milloin se on mahdollista

Työntekijän tulee ilmoittaa sairastumisestaan lähimmälle esimiehelleen tai työnantajan ilmoittamalle muulle henkilölle jo ennen työvuoron alkua, milloin se olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista.

Tähän liittyvät menettelytavat työnantajan tulee saattaa työntekijöiden tietoon.

Ajoissa tehty ilmoitus on tärkeä sen vuoksi, että työpaikalla jo työvuoron alkaessa tiedetään, onko joku mahdollisesti poissa ja miten poissaolotapauksessa työt sinä päivänä järjestetään.

5. Työnantajan ja luottamusmiesten tulee ohjata työntekijöitä työehtosopimuksen säännösten oikeaan noudattamiseen ja pyrkiä ehkäisemään väärinkäytöksiä

Työnantajan ja luottamusmiesten tulee yhdessä pyrkiä ohjaamaan työntekijöitä työehtosopimuksen sairausajanpalkkaa koskevien määräysten oikeaan noudattamiseen.

Perehdyttämisen yhteydessä uusille työntekijöille tulee antaa asiaa koskevaa valistusta ja ohjausta.

Sekä työnantaja- että työntekijäpuolen edun mukaista on sairauspoissaolojen saaminen mahdollisimman vähäisiksi. On suosi-

teltavaa, että paikalliset osapuolet yhdessä seuraavat työpaikan sairauspoissaolojen kehitystä ja tarvittaessa etsivät keinoja niiden ennalta ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

II Ei oikeutta palkkaan työkyvyttömyysajalta

1. Ei oikeutta palkkaan työkyvyttömyysajalta

Työkyvyttömyyttä ei korvata, mikäli työntekijä on aiheuttanut työkyvyttömyyden tahallisesti, rikollisella toiminnallaan, kevytmielisellä elämällään tai muulla törkeällä tuottamuksella.

Työnantajalla ei ole velvollisuutta korvata tapaturmasta aiheutunutta työkyvyttömyyttä, joka aiheutuu muualla tehdystä ansio-työstä.

III Palkanmaksujakson pituus

1. Sairausajan palkkaa maksetaan toisen sellaisen työkyvyttömyyspäivän alusta lukien, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä.

2. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin ensimmäisen työpäivän alusta lukien, jos työntekijän työsuhde on ennen sairauden alkua jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kaksi (2) vuotta tai jos työkyvyttömyys kestää sairastumispäivän jälkeen yli sairausvakuutuksen karenssiajan (9 arkipäivää). Tältä päivältä maksettava korvaus on enintään palkkaryhmittelyn mukainen palkka tunnilta.

3. Sairastumisen tai tapaturman sattua kesken työvuoron maksetaan varsinainen palkka työvuoron loppuun.

4. Tapaturmasta ja ammattitaudista aiheutuneen työkyvyttömyyden ajalta maksetaan palkkaa ensimmäisen sellaisen työkyvyttömyyspäivän alusta lukien, joka olisi ollut työntekijän työpäivä.

5. Työkyvyttömyysajan palkanmaksun kesto määräytyy työntekijän ennen työkyvyttömyyden alkamista jatkuneen yhdenjaksoisen työsuhteen keston perusteella.

Sairausajan palkkaa maksetaan seuraavanpituisen ajanjakson työpäiviltä:

työsuhteen kesto	ajanjakso
– alle kaksi viikkoa	–
– yli kaksi (2) viikkoa mutta alle yksi (1) kuukausi	sairausvakuutuksen karenssiaika
– yli yksi (1) kuukausi mutta alle kolme (3) vuotta	28 kalenteripäivää
– yli kolme (3) vuotta mutta alle viisi (5) vuotta	35 kalenteripäivää
– yli viisi (5) vuotta mutta alle kymmenen (10) vuotta	42 kalenteripäivää
– yli kymmenen (10) vuotta tai kauemmin	56 kalenteripäivää

Tapaturma-ajan palkkaa maksetaan seuraavanpituisen ajanjakson työpäiviltä:

työsuhteen kesto	ajanjakso
– alle kolme (3) vuotta	28 kalenteripäivää
– yli kolme (3) vuotta mutta alle viisi (5) vuotta	35 kalenteripäivää
– yli viisi (5) vuotta mutta alle kymmenen (10) vuotta	42 kalenteripäivää
– yli kymmenen (10) vuotta tai kauemmin	56 kalenteripäivää

IV Työkyvyttömyysajalta maksettavan palkan määrä

1. Sairausajan palkka lasketaan työntekijän kahdentoista (12) edellisen palkanmaksukauden säännöllisen työajan keskituntiansion perusteella. Keskituntiansiota laskettaessa on maksetut pyhätyökorvaukset ensin vähennettävä.

V Vähennykset työkyvyttömyyden ajalta maksettavasta palkasta

1. Työnantajalla on oikeus saada palautuksena se korvaus, minkä työntekijä saa saman työkyvyttömyyden takia samalta ajanjaksolta päivärahaa taikka siihen verrattavaa muuta korvausta lain tai sopimuksen perusteella, ei kuitenkaan enempää kuin työ-

kyvyttömyysajan palkkana maksamansa määrän. Mikäli korvaus on maksettu suoraan työntekijälle, työnantajalla on oikeus vähentää tämä määrä maksettavasta työkyvyttömyysajan palkasta.

2. Työnantajalla ei kuitenkaan ole oikeutta saada palautuksena em. korvausta tai vähentää sitä maksamastaan työkyvyttömyysajan palkasta, mikäli korvaus maksetaan työntekijälle hänen kokonaan tai osaksi itse kustantamansa vapaaehtoisen vakuutuksen perusteella.

3. Jos päivärahaa tai siihen verrattavaa korvausta ei työntekijästä itsestään johtuvista syistä makseta tai jos se maksetaan vähäisempänä kuin mihin hänellä lain mukaan olisi ollut oikeus, on työnantajalla oikeus vähentää työkyvyttömyysajan palkasta se päiväraha tahi sen osa, mikä työntekijän laiminlyönnin johdosta on jäänyt suorittamatta.

VI. Erityistilanteet

Työkyvyttömyyden uusiutuminen

1. Työkyvyttömyyden uusiutumisella tarkoitetaan samasta perusteesta aiheutuvan työkyvyttömyyden alkamista enintään 30 päivän kuluessa siitä, kun työntekijälle on maksettu työkyvyttömyysajan palkkaa tai sairauspäivärahaa. Tällaisessa tapauksessa työkyvyttömyysajan palkanmaksun kesto määräytyy ensimmäisen samasta perusteesta aiheutuneen työkyvyttömyyden alusta lukien.

2. Työkyvyttömyyden uusiutumistapauksessa aloitetaan työkyvyttömyysajan palkan maksu heti ensimmäisen sellaisen työpäivän alusta lukien, joka olisi ollut työntekijän työpäivä (ei karenssipäivää), mikäli palkallinen työkyvyttömyysajan ajanjakso ei ole ennättänyt aiemmin jo täytyä.

3. Mikäli uusiutumiseen kuuluu yli 30 päivää siitä päivästä, jolloin työntekijälle on viimeksi suoritettu sairauspäivärahaa tai työkyvyttömyysajan palkkaa, menetellään työkyvyttömyysajan palkan maksamisen suhteen niin kuin kyseessä olisi uusi työkyvyttömyys.

Äkillinen hammassairaus

4. Jos äkillinen hammassairaus aiheuttaa työkyvyttömyyden ja vaatii hoitotoimenpiteitä saman päivän tai saman työvuoron aika-

na, maksaa työnantaja työntekijälle hoitotoimenpiteen ajalta Palkkaryhmittelyn mukaisen palkan. Työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella

5. Oikeus korvaukseen edellyttää, että työntekijän työsuhde on ennen työkyvyttömyyttä kestänyt vähintään kahden viikon ajan.

Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuminen

6. Työntekijän Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti maksetaan työntekijälle tämän pykälän sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti korvaus lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä lyhyestä tilapäisestä poissaolosta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä ja että poissaolosta annetaan työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukaan selvitys sekä että työntekijän työsuhde on kestänyt vähintään kahden viikon ajan. Edellä sanottua sovelletaan myös yksinhuoltajiin ja samassa taloudessa asuvan puolison lapsiin. Korvaus sairaan lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä lyhyestä tilapäisestä poissaolosta maksetaan myös siinä tapauksessa, että toinen vanhempi on estynyt hoitamasta sairasta lasta sairauden, opiskelun tai toisella paikkakunnalla asumisen taikka siihen verrattavan pysyvän oleskelun vuoksi ja esteestä on toimitettu pyydettyä työnantajan hyväksymä selvitys.

7. Saman sairastumisen johdosta korvausta maksetaan vain toiselle vanhemmista.

Vaikeasti sairaan lapsen hoito ja kuntoutus

8. Työntekijällä, jonka oma tai samassa taloudessa elävä puolison lapsi sairastaa valtioneuvoston sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta antaman asetuksen (1335/04) 4 §:n tarkoittamaa vaikeaa sairautta, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen sairausvakuutuslain (1224/04) 10 luvussa tarkoitettuun lapsen hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuun poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa.

Syöpäsairauden aiheuttama hoito

9. Työntekijällä on oikeus tämän pykälän sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaiseen sairausajan palkkaan syöpäsai-

rauden edellyttämän hoitotoimenpiteen aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta.

21 § Palkanmaksu

1. Työpalkka maksetaan joka toinen perjantai taikka jos silloin on pyhä edellisen arkipäivänä (palkanmaksupäivä). Lattian- ja seinäpäällysteliiton jäsenyrityksissä voidaan luottamusmiehen kanssa paikallisesti sopia kirjallisesti, että palkka maksetaan kaksi kertaa kuukaudessa, 15.päivä ja kuukauden viimeinen päivä.

Palkan laskemista varten saadaan jättää sisään 5 päivän palkat (laskenta-aika).

2. Palkka maksetaan työntekijän osoittamalle pankkitilille Suomeen. Poikkeustapauksissa palkka voidaan maksaa väliaikaisesti toisin.

3. Palkan perusteiden ja määrän tarkastusta varten työnantaja lähettää työntekijälle yksilöidyn palkkalaskelman palkanmaksun yhteydessä.

4. Kun työsuhde irtisanotaan, on palkka maksettava viimeistään irtisanomisajan päätyttyä. Lattian- ja seinäpäällysteliiton jäsenyritykset voivat maksaa lopputilin seuraavan säännönmukaisesti palkanmaksun yhteydessä.

5. MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET

22 § Päivittäiset matkakustannukset

Matkat työkohteeseen

1. *Helsingin kaupungin* keskustasta 5 km säteen, laskettuna ns. matkanmittauspisteestä, ylittäviltä matkoilta maksetaan kaupungin rajalle saakka todelliset matkakulut ja kaupungin rajojen ylittävältä osalta myös aikakorvausta 0 Palkkaryhmään kuuluville Palkkaryhmän 0 mukaan ja muilla Palkkaryhmän I mukaan korvaus.

2. *Muilla paikkakunnilla* korvataan päivittäiset työmatkat siten, että 5 kilometrin matkan ylittävistä työmatkoista maksetaan todelliset matkakulut edellämainitun matkan ylittävältä osalta 15

kilometrin rajalle saakka liikkeen sijaintipaikasta laskettuna. Liikkeen sijaintipaikasta 15 kilometrin matkan ylittävillä työmatkoilla maksetaan matkakorvauksen lisäksi työntekijälle aikakorvausta tuntipalkan mukaan 15 km:n matkan ylittävältä osalta.

3. Jos työkohteeseen ei pääse yleistä kulkuneuvoa tai työnantajan järjestämää kuljetusta käyttäen ja on sovittu, että työntekijä käyttää omaa autoa, maksetaan oman auton käytöstä korvauksena valtioneuvoston päätöstä vastaavat korvaukset. Jos yhden henkilön asemasta useampia työntekijöitä kulkee samassa autossa työhön, niin ainoastaan yhdelle, auton omistajalle, maksetaan edellä mainittu korvaus. Matkakorvauksissa julkisen liikenteen osalta menetellään siten, että jos työmaa on yhden kilometrin etäisyydellä julkisen liikenteen pysäkiltä, niin sitä väliä ei tarvitse korvata.

Työkohteitten väliset matkat

1. Jos työntekijä joutuu kesken työpäivän siirtymään työpaikasta toiseen, maksetaan tästä ajasta tuntipalkka ja matkasta mahdollisesti aiheutuvat kulut.

Parkettitöissä

2. Mikäli työntekijä parkettitöissä urakkaansa jouduttaakseen ilman työnantajansa nimenomaista määräystä siirtyy työkohteesta toiseen, ei siirtymisen ajalta makseta palkkaa eikä siirtymisestä aiheutuvia kustannuksia.

23 § Päiväraha ja matkakustannusten korvaus matkatöissä

1. a. Jos työntekijä työnantajan määräyksestä matkustaa kotipaikkakuntansa ulkopuolelle työhön, josta hän ei voi saapua yöksi kotiin, maksetaan hänelle paitsi hinnoittelussa määrättyä palkkaa myöskin päivärahaa 34 €.

1.1.2006 alkaen päivärahana maksetaan valtion matkustusohjesäännön mukaista kotimaan päivärahaa.

b. Lisäksi maksetaan työntekijälle majoituskorvausta maksetun laskun mukaan, kuitenkin enintään 60 €.

c. Mikäli työntekijä ei esitä laskua, maksetaan hänelle päivärahan lisäksi yöpymisrahaa verohallituksen kulloinkin hyväksymä verovapaa enimmäismäärä 10 €.

d. Mikäli työnantaja kustantaa työntekijälleen sellaisen asunnon, jonka työntekijä hyväksyy, ei majoituskorvausta eikä yöpymisrahaa suoriteta.

e. Jos työnantaja kustantaa sekä asunnon että ylläpidon ja työntekijä ne hyväksyy, ei päivärahaa, majoituskorvausta eikä yöpymisrahaa makseta.

f. Matkoista, jotka tehdään työnantajan pyynnöstä, maksaa työnantaja sekä matkakustannukset II luokassa että palkan kultakin matkapäivältä korkeintaan 12 tunnilta, jonka suuruus on 0 Palkkaryhmään kuuluvilla Palkkaryhmän 0 mukainen ja muilla Palkkaryhmän I mukainen korvaus. Mikäli työntekijälle maksetaan makuupaikan hinta ei matka-ajan korvausta makseta klo 21.00–06.00 väliseltä ajalta.

2. Päivärahaa maksetaan myöskin matkapäiviltä, mutta ensimmäiseltä matkapäivältä vain siinä tapauksessa, että matka alkaa ennen klo 12.00 päivällä.

3. Jos työsuhde alkaa matkatyöhön komennettaessa, on päivärahojen maksamisesta ennakolta sovitava. Ennen matkatyöhön komennusta alkaneissa työsuhteissa oleville työntekijöille on päiväraha aina maksettava. Päivärahaa maksetaan joka tilinmaksun yhteydessä, eikä sitä merkitä palkaksi.

4. Matkatyössä korvataan työntekijälle juhannuksena, jouluna ja vappuna matka kotiin ja takaisin, jos hän on ollut päivärahaan oikeuttavassa työssä vähintään 6 viikkoa. Samoin korvataan sairauden johdosta tai vuosiloman sattuessa matkatyön aikana matka kotiin.

5 Jos työ suoritetaan sellaisella työpaikalla, jossa ei ole mahdollisuutta saada lämmintä ruokaa 1 km etäisyydellä työpaikasta suoritetaan muonarahaa 2,20 € päivältä.

6. SOSIAALISET MÄÄRÄYKSET

24 § Suojavaatteet ja sosiaalilitat

1. Työnantaja vakuuttaa työntekijänsä vaatteet ja työvälineet työpaikalla tulipalon ja varkauden varalta ja on vastuussa niiden säilymisestä mikäli niitä säilytetään työnantajan siihen varaamassa paikassa, johon työnantajan on hankittava lukko.

2. Työnantaja varaa pääurakoitsijalta vaatekaapit työntekijöitään varten.

25 § Työturvallisuus

1. Tapaturmien, ammattitautien ja muiden sairastumisien välttämiseksi ryhdytään kaikkiin lain edellyttämiin ja tarpeellisiin toimenpiteisiin työntekijän suojelemiseksi. Sopijapuolet nimeävät keskuudestaan yhteisen työturvallisuustoimikunnan, jonka tehtävänä on antaa ohjeita ja suorittaa valvontaa työturvallisuuskysymyksissä.

2. Lattian- ja seinänpäällysteliiton ja Rakennusliiton välistä sopimusta työsuojelutyöstä lattianpäällystysalalla noudatetaan tämän työehtosopimuksen osana.

3. Työnantajan työsuhteessa olevat työntekijät voivat keskuudestaan valita työturvallisuusasiamiehen, joka edustaa heitä työnantajaan päin ja toimii työnantajan edustajan kanssa yhdysmiehenä 1. kohdassa mainittuun työturvallisuustoimikuntaan.

4. Työturvallisuuskysymyksissä tulee työnantajan antaa opetusta nuorille ja ammatissa aloitteleville, ennen kuin he aloittavat työskentelyn työpaikalla. Opetusta ja ohjausta on annettava ainakin kosankaasu- ja hitsauslaitteiden käytössä sekä tulenarkojen ja kaasuntuuvien liimojen käsittelyssä niin, että tapaturma- ja sairastumisvaara tulee huomioon otetuksi.

5. Työstä kieltäytymisenä ei ole pidettävä kieltäytymistä työstä, jossa tarpeellisiin lain määäämiin varovaisuustoimenpiteisiin ei ole ryhdytty.

6. Käsien pesua varten on työnantajan huolehdittava, että työntekijällä on iholle vaaratonta tehokasta pesuainetta, vettä ja paperipyyhkeitä käytössään.

7. TYÖTERVEYS

26 § Lakisääteinen työterveyshuolto

1. Työnantaja maksaa työntekijälle korvauksena ansion menetyksen lakisääteistä työterveyshuoltoa koskevan valtioneuvoston päätöksen (950/94) tarkoittamissa ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa hyväksytyissä työsuhteen aikana suoritettavissa terveystarkastuksissa sekä niihin liittyvissä matkoissa hänen menettämiään säännöllisiä työtunteja vastaavalta ajalta. Samoin menetellään tapauksissa, joissa on kysymys nuorten työntekijäin suojelusta annetussa laissa (998/93) ja säteilysuojauslaissa (592/91) tarkoitetuista tutkimuksista. Samaa sääntöä noudatetaan lisäksi niissä terveydenhoitolain (763/94) edellyttämissä tutkimuksissa, jotka johtuvat työntekijän siirtymisestä saman yrityksen sisällä työtehtävään, jossa kyseinen lääkärintarkastus vaaditaan.

Työntekijälle, joka lähetetään edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin tutkimuksiin tai määrätään tällaisessa tarkastuksessa jälkitarkastukseen, suorittaa työnantaja myös korvauksen välttämättömistä matkakustannuksista. Mikäli tutkimukset tai jälkitarkastus tehdään muulla paikkakunnalla, maksaa työnantaja myös päivärahan siten kuin työehtosopimuksessa määrätään.

Mikäli tarkastus tapahtuu työntekijän vapaa-aikana, maksetaan työntekijälle korvauksena ylimääräisistä kuluista 11 €.

Työnantaja maksaa työntekijälle tämän pykälän 1 kohdassa sanotussa tapauksessa korvauksena ansionmenetyksen sairauden toteamiseksi välttämättömän lääkärintarkastuksen ja tarkastukseen liittyvän lääkärin määräämän laboratorio- tai röntgentutkimuksen ajalta, ellei työntekijä ole saanut vastaanottoa työajan ulkopuolelta.

Korvauksen suorittamisen edellytyksenä on, että lääkärintarkastus sekä mahdollinen laboratorio- tai röntgentutkimus on järjestetty työajan tarpeetonta menetystä välttämällä.

Mikäli työntekijä saa lääkärintarkastuksen ajalta sairausajan palkkaa, ei korvausta tämän pykälän nojalla suoriteta. Korvausta ei suoriteta myöskään sairausajan palkkamääräysten edellyttämänä karenssipäivänä suoritettuna lääkärintarkastuksen ajalta.

27 § Terveystarkastukset

Vuoden 2011 aikana tarkastetaan vuonna 2009 terveystarkastuksissa olleet lattianpäällystäjät ja vuoden 2012 aikana vuonna 2010 tarkastuksessa olleet. Tarkastus suoritetaan siten, kuin työehtosopimuksen osapuolet ovat sopineet. Sopimus lattianpäällystysalan työntekijäin terveystarkastuksista on tämän työehtosopimuksen liitteenä.

8. KOULUTUSMÄÄRÄYKSET

28 § Oppilasmääräykset

1. Oppisopimusoppilaan palkkauksessa noudatetaan Oppisopimuslain säännöksiä. Ammattityöntekijä on oikeutettu käyttämään urakassaan apuna oppisopimusoppilasta, jolloin sovitaan etukäteen urakka-ansion jakoperusteista.

2. Työharjoittelijoiden ja työssäoppijoiden käytöstä tiedotetaan yrityksen luottamusmiestä. Työnantaja nimeää työpaikkaohjaajan. Työpaikkaohjaajana toimiminen on vapaaehtoista. Mikäli työpaikkaohjaaja tekee urakkatyötä saa hän urakassa hyödykseen ohjattavan tekemän työsuorituksen.

29 § Opastus ym.

Työnantaja antaa työsuhteen syntyessä työntekijälle tietoja lattianpäällystysalan työturvallisuusvaaroista ja ohjeita sairauksien ja tapaturmien välttämiseksi, mikäli mahdollista, turvallisuusasiamiehen läsnäollessa. Niinikään työnantajan on annettava uusille työn-

tekijöille opastusta työpaikan neuvottelusuhteista ja muissa työsuhteeseen liittyvissä kysymyksissä. Yrityksen pääluottamusmiehelle on varattava mahdollisuus osallistua tähän opastustilaisuuteen, mikäli se vaikeuksitta käy päinsä.

9. ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

30 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

1. Tästä työehtosopimuksesta ja siihen liittyvistä hinnoitteluisista tai niiden tulkinnasta ehkä aiheutuvat erimielisyydet on kaikkea viivytystä välttämällä pyrittävä selvittämään työnjohdon ja luottamusmiehen tai ellei sellaista ole, paikallisen työntekijäjärjestön edustajan kesken käytävillä neuvotteluilla. Jos erimielisyyttä ei saada ratkaistuksi, laaditaan muistio, jossa erimielisyyttä aiheuttaneet seikat selvitetään ja kummankin osapuolen kanta erikseen ilmaistaan. Muistio on toimitettava kummankin osapuolen allekirjoittamana välittömästi molemmille työehtosopimuspuolille, joiden on viikon kuluessa sen saapumisesta keskinäisissä neuvotteluissaan se käsiteltävä.

2. Ellei muistiosta riittävästi asia selviä tai ellei sitä ole saatu toimeksi, on työehtosopimuspuolten lähetettävä omat edustajansa paikalle, jotka laativat ja allekirjoittavat yhdessä asianomaisten kanssa pöytäkirjan, jossa selvennetään tai kirjataan ellei muistiota ole laadittu, erimielisyyksien aiheena olevat kysymykset ja molempien osapuolten kannat. Tämän jälkeen on asia viivyttelemättä uudelleen työehtosopimuspuolten välisissä neuvotteluissa pyrittävä ratkaisemaan.

3. Jomman kumman sopijapuolen esittäessä neuvotteluja tähän työehtosopimukseen liittyvistä kysymyksistä, on ne aloitettava ensitilassa ja viimeistään viikon kuluessa esityksen tekemistä.

Siinä tapauksessa, etteivät sopimuspuolet ole voineet syntyneitä erimielisyyksiä sopia, voidaan asia saattaa työtuomioistuinten ratkaistavaksi.

Pöytäkirjamerkintä:

- 1) *Työehtosopimuspuolet toteavat, että mikäli työehtosopimuksen tulkintaa koskevat erimielisyydet ovat johtamassa työntekijän erottamiseen, on selvitykseen ryhdyttävä välittömästi. Tällä pöytäkirjamerkinnällä ei rajoiteta työnantajan yleisiä oikeuksia ottaa työhön ja erottaa työntekijöitä, vaan painotetaan, etteivät tulkintaerimielisyydet saa olla aiheena työntekijän erottamiseen.*
- 2) *Kannetta sopimuksen ja hinnoittelun rikkomisesta, joka samalla voi koskea korvausta, on työntekijäin järjestöillä oikeus ajaa yksityisen työntekijän puolesta ilman eri valtuutusta.*
- 3) *Jos sopimusta vastaan rikkoo sellainen työnantaja, josta työntekijäjärjestö ei tiedä, kuuluuko hän työnantajajärjestöön, on työnantajajärjestö vaadittaessa velvollinen antamaan siitä tiedon. Vastaava velvollisuus on myös työntekijäjärjestöllä. Jos kirjallisesti kysytään, on kirjallisesti vastattava.*

31 § Ryhmähenkivakuutus

Työnantaja on otettava työntekijöilleen ryhmähenkivakuutus sellaisena kuin se on kulloinkin keskusjärjestöt Suomen Työnantajain Keskusliito ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ovat sopineet.

Vakuutuksen perusteella vakuutuksen antanut yhtiö maksaa vakuutetun työntekijän kuoltua keskusjärjestöjen kulloinkin sopiman summan. Edunsaajana on keskusjärjestöjen välisen sopimuksen perusteella työntekijän puoliso ja lapset.

Tarkempia tietoja ryhmävakuutuksen kulloisestakin sisällöstä saa allekirjoittaneista liitoista, ryhmähenkivakuutuspollin jäsenyhtiöistä sekä korvausasioita käsittelevästä *Retro Henkivakuutus Oy:stä, os. Lönnrotinkatu 19 B, 00120 Helsinki, puh. (09) 6949344.*

32 § Äitiys- ja isyysvapaa

Työntekijälle, jonka työsuhde on jatkunut vähintään 6 kuukautta ennen lapsen syntymää, maksetaan hänen äitiysvapaansa ajalta 56 ja isyysvapaansa ajalta 6 sairausvakuutuslain mukaisen arkipäivän pituisen kalenteriajanjakson työtuntijärjestelmän mukaisilta työ-

päiviltä laskettava työntekijän palkan ja sairausvakuutuslain mukaisen äitiys- tai isyyspäivärahan tai siihen verrattavan muun lain tai sopimuksen perusteella tulevan korvauksen välinen erotus työ- sopimuslain 4 luvun 1 §:n mukaisen äitiys- tai isyysvapaan alkamispäivästä lukien.

Jos uusi äitiysvapaa alkaa edellisen perhevapaan aikana siten, että työntekijä ei palaa välillä työhön, työnantajalla ei ole 1 momentissa mainittua palkanmaksuvelvollisuutta uuden äitiysvapaan osalta.

Pöytäkirjamerkintä: isyysvapaamääräys tulee voimaan 1.1.2009.

33 § Sopimuksen voimassaoloaika

Tämän työehtosopimuksen määräykset tulevat voimaan 10.3.2011 alkaen ja ovat voimassa 29.2.2012.

Siitä lähtien sopimuksen voimassaolo jatkuu vuoden kerrallaan, ellei sitä joko allekirjoittanut työnantajaliitto tai työntekijäliitto ole kirjallisesti irtisanonut viimeistään 1 kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä. Jos sopimus irtisanotaan, on vastapuolelle samalla annettava ilmoitus niistä sopimuksen kohdista, joita halutaan muuttaa sekä muutosten asiasisällön pääpiirteet.

Helsingissä 17. maaliskuuta 2011

Lattian- ja seinäpäällysteliitto ry

Janne Timlin

Esa Aalto

Jari Lahtinen

Rakennusliitto ry

Matti Harjuniemi

Kyösti Suokas

Markus Ainasoja

**ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA
LATTIANPÄÄLLYSTYSALAN TYÖEHTOSOPIMUKSEKSI
URAKKAHINNOITTELUINEEN 2011–2012**

1. SOPIMUSKAUSI

Tämän työehtosopimuksen määräykset tulevat voimaan 10.3.2011 ja ovat voimassa 29.2.2012 asti.

2. PALKKARATKAISU

VUOSI 2010

Aikapalkat

Yleiskorotus on 2,55 %, joka maksetaan kaikille työntekijöille.

Yleiskorotus lasketaan työntekijän henkilökohtaisesta palkasta. Mikäli yleiskorotus on suurempi kuin taulukkopalkan korotus, on syntyvä liukuma henkilökohtaista lisää.

Uudet palkkaryhmittelyn mukaiset tuntipalkat ovat:

Palkkaryhmä	10.3.2011 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta
0	9,82 €/h
I	11,34 €/h
II	13,42 €/h
III	14,81 €/h

Urakkapalkat

Kesken olevissa urakoissa palkkoja korotetaan 2,55 % tunnilta urakan jäljellä olevassa osassa.

Urakkahinnoittelun hintoja korotetaan 2,55 %.

Urakkahinnoittelua korotettaessa pidetään laskentaperusteena edellisen vuoden pyöristämättömiä urakkahintoja.

Vuoden 2011 uudet urakkahinnat ovat liitteenä. Hintoja sovelletaan 10.3.2011 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Erilliskorvaukset

6 § ja 7 § rahallisia lisiä korotetaan 2,55 % vuoden 2011 palkan-korotusajankohdasta alkaen.

Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta lattianpäällystysalan yrityksissä:

Edustajien korvauksia korotetaan 2,55 % vuoden 2011 palkan-korotusajankohdasta alkaen.

3. TEKSTIMUUTOKSET

23 § Päiväraha ja matkakustannusten korvaus matkatöissä

Työehtosopimuksen mukaista päivärahaa korotetaan verohallituksen vahvistaman verovapaan päivärahan suuruiseksi.

Työehtosopimuksen majoituskorvausta ja yöpymisrahaa muutetaan sopimuskauden aikana samalla prosentilla ja samoista ajankohdista kuin verohallitus muuttaa verovapaiksi katsottavien korvausten määriä.

27 § Terveystarkastukset

Muutetaan terveystarkastusten vuosiluvut.

4. URAKKAHINNOITTELUT

Mattotöiden urakkahinnoittelu

Hinnoitellaan Upofloor Oy:n valmistama LifeLine – matto/laatta sopimuskauden ajaksi. Hinnat tulevat voimaan vuoden 2011 palkan-korotusajankohdasta. Liitot tekevät selvityksen työn haitoista 30.6.2011 mennessä ja mikäli aihetta hintojen alentamiseen tai nostamiseen löytyy, uudet hinnat tulevat voimaan sopimuskauden aikana.

Laatta (koko 0,1 m ² tai yli)	kohta 601
Matto	kohta 402 + 4 %
Matto vesitiivyyttä vaativissa märkätiloissa	kohta 701/702 + 12 % kohta 101 + 12 %
Mattojen hitsaus	0,76 €/jm ja 0,94 €/jm

5. LIITESOPIMUKSET

Tämän sopimuksen osana noudatetaan seuraavia sopimuksia: Sopimus irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta rakennusalalla (RISS), Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta lattianpäällystysalan yrityksissä (TED), Ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskeva sopimus (UTS) sekä Lattianpäällystysalan työntekijäin vuosilomia koskeva työehtosopimus (VSL).

Edellä mainitut sopimukset voidaan irtisanoa yhden kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

6. KEHITYSTYÖ

Urakkatyöryhmät

Osapuolet perustuvat urakkatyöryhmän, jonka tarkoituksena on kehittää urakkahinnoitteluja ja tehdä tarvittaessa tarkennuksia urakkamääräyksiin. Urakkatyöryhmä valmistelee myös muutosesityksiä vuoden 2012 työehtosopimusneuvotteluja varten.

Osapuolet perustavat työryhmän, jonka tehtävä on sopia mas-salattiatöiden urakkahinnoittelu. Hinnoittelun tulee olla valmis 31.5.2011 mennessä ja se on kokeiluna yrityksissä sopimuskauden loppuun.

Työsuojelutyöryhmä

Osapuolet perustavat työryhmän, jonka tehtävänä on laatia työsuojeluopas lattianpäällystysalalle joka korvaa työehtosopimuksen suojautumisohjeet. Työryhmän on oltava valmis 31.10.2011 mennessä.

Yrityskohtaiset kannustavat palkkausjärjestelmät

Osapuolet osallistuvat Rakennusliitto ry:n ja Rakennusteollisuus RT ry:n jäsenliittojen yhteiseen työryhmään, jossa kehitetään yrityskohtaisia kannustavia palkkausjärjestelmiä. Työssä otetaan huomioon tuottavuus, kannustavuus ja oikeudenmukaisuus.

7. SUOSITUS HARMAAN TALOUDEN TORJUMISEKSI

Harmaa talous ja siihen liittyvä talousrikollisuus ovat vakava ongelma rakennusalalla. Sen ehkäisemiseksi osapuolet suosittavat jäsenilleen toimenpiteitä, joilla harmaan talouden toimintamahdollisuuksia pystytään merkittävästi vähentämään.

Rakennusalalla harmaan talouden merkittävin esiintymismuoto on pimeän työn tekeminen. Pimeän palkan maksaminen aiheuttaa verojen ja muiden maksujen menetyksiä yhteiskunnalle ja sitä peitetään kuittikaupalla, joka puolestaan aiheuttaa uusia menetyksiä esimerkiksi maksamattomina arvonlisäveroina.

Pimeän työn estämiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että työmaille tiedetään työmailla työskentelevät työntekijät ja heidän työnantajansa. Tavoitteena on, että työmaalla ei ole ketään, jonka henkilöllisyyttä ja työnantajaa ei tiedetä.

Tavoitteen saavuttamiseksi osapuolet suosittelevat, että niiden jäsenet henkilöllisyyden tarkastamista varten

- päätoteuttajina huolehtivat siitä, että kaikkien työmaalla työskentelevien suomalaiset henkilötunnukset kirjataan työmailla pidettäviin kulkulupaluetteloihin;
- työnantajina huolehtivat siitä, että niiden työntekijöiden suomalaiset henkilötunnukset luovutetaan päätoteuttajalle kulkulupaluettelon merkitsemistä varten;
- työntekijöinä luovuttavat suomalaisen henkilötunnuksensa ja ilmoittavat työnantajansa kulkulupaluettelon merkitsemistä varten.

Mikäli työntekijällä ei ole suomalaista henkilötunnusta, hän voi hakea sen maistraatista.

Tavoitteen saavuttamiseksi osapuolet suosittelevat, että niiden jäsenet kulunvalvonnan tehostamista varten

- päätoteuttajina huolehtivat siitä, että työmaalla on nimetty henkilö, jolle kaikki työmaalle tulevat työntekijät ilmoittautuvat ja hänen nimensä on myös alihankkijoiden tiedossa;
- työnantajina huolehtivat siitä, että niiden työntekijöillä on tiedossa kenelle työmaalla ilmoitaudutaan kulunvalvontaa varten;
- työntekijöinä työmaalle saapuessaan ja sieltä lähtiessään ilmoittautuvat kulunvalvonnasta vastaavalle henkilölle

Kulunvalvonta voidaan hoitaa myös sähköisellä järjestelmällä.

Osapuolet suosittelevat myös, että jokaisen työntekijän syntymäaika merkitään työmaalla esillä pidettävään kuvallisen henkilötunnisteen etupuolelle ja henkilötunnuksen loppuosa takapuolelle.

Tämä suositus tulee voimaan 1.9.2011 alkaen.

8. TYÖEHTOSOPIMUKSEN SOVELTAMISTA KOSKEVIEN ASIOIDEN SELVITTÄMINEN

Rakennusteollisuus RT ja sen jäsenliitot sekä Rakennusliitto pyrkivät edistämään neuvottelusuhteita ja sopimustoimintaa niin liittojen välillä kuin työpaikoillakin sekä valvomaan osaltaan tehtyjä sopimuksia.

Osallisliittojen asiamiesten oikeudesta käydä työmailla noudatetaan työehtosopimuksissa sovittuja menettelytapoja ja erimielisyyksien ratkaisemisessa noudatetaan työehtosopimuksissa sovittua neuvottelujärjestystä.

Osapuolten yhteinen tavoite on estää harmaan talouden toiminta ja turvata työehtosopimusten määräysten noudattaminen. Osapuolet sitoutuvat myötävaikuttamaan mahdollisten epäselvyyksien selvittämiseen ja avoimeen tietojenvaihtoon.

9. TYÖKYVYN HALLINTA JA SAIRAUSPOISSAOLOJEN HALLINTA

AKP

Osapuolet ovat sopineet aikaisemmassa työehtosopimusratkaisussa selvityksestä, jonka avulla pyritään löytämään menettelyjä työkyvyn ylläpitoon ja sairauspoissaolojen hallintaan. Selvitystyö on tällä hetkellä kesken.

Sopimuskauden aikana on noussut esille eräitä asioita, joiden selvittely on syytä liittää jo aikaisemmin sovitun selvitystyön yhteyteen. Tällaisia asioita ovat:

Korvaava työ

Mitä se tarkoittaa, onko sen toteuttamiseen yrityksissä tarvetta, onko korvaavan työn teettäminen rakennusalalla ylipäätänsä mahdollista, muodostaako se riskin työntekijöiden terveydelle ja vakuutusturvalle, millaisilla menettelytavoilla korvaavaa työtä tällä hetkellä yrityksissä teetetään?

Sairausajan palkan maksamiseen liittyvä karenssi

Kuinka yleisesti työmarkkinoilla karenssi on enää käytössä, mitkä ovat karenssin taloudelliset vaikutukset yrityksille, onko karenssilla vaikutusta sairauspoissaoloihin, onko karenssimääräys EU:n tasapuolisen kohtelun periaatteen mukainen?

Todistus työkyvyttömyydestä

Kuinka yleinen on käytäntö, jossa lyhytaikaisista poissaoloista selvitykseksi riittää työntekijän oma ilmoitus esimiehelle, aiheutaisiko kyseisen menettelyn laajentaminen rakennusaloilla ongelmia, millä keinoin nämä mahdolliset ongelmat olisi vältettävissä?

Edellä luetellut asiat selvitetään jo aikaisemmin sovitun selvityksen yhteydessä. Osapuolten tavoite on, että työehtosopimuksen sairaus- ja tapaturma-ajan palkkaa koskevat määräykset tukevat työssä jaksamista ja työntekijöiden hyvinvointia, ovat mahdollisimman joustavia ja yksinkertaisia, eivätkä aiheuta tarpeettomia hankaluuksia tai tarpeettomia taloudellisia menetyksiä kummallekaan osapuolelle.

Työkyvyn ylläpitoon ja sairauspoissaolojen hallintaan liittyvän selvityksen valmistuttua osapuolet käynnistävät välittömästi neuvottelut tarpeellisista työehtosopimusmuutoksista. Saavutettu neuvottelutulos liitetään osaksi työehtosopimusten sosiaalisia määräyksiä. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että minkäänlaiset painostustoimet korvaavan työn menettelyjen toteuttamiseksi yrityksissä eivät ole sallittuja eikä korvaavan työn hankkeita ole syytä yrityksissä nyt aloittaa ennen kuin osapuolet ovat neuvotelleet asiasta 30.11.2011 mennessä.

10. PYÖRISTYSSÄÄNTÖ

Euromääriä pyöristettäessä noudatetaan lain euromääraisten maksujen pyöristämisestä (2000/890) mukaista pyöristämissääntöä, jonka mukaan pyöritykset tehdään täyteen senttiin.

11. ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJAN VAHVISTAMINEN

Helsingissä 17.3.2011

Lattian- ja seinänpäällysteliitto ry

Janne Timlin

Esa Aalto

Jari Lahtinen

Rakennusliitto ry

Matti Harjuniemi

Kyösti Suokas

Markus Ainasoja

**Rakennusteollisuuden Keskusliitto
Kattoliitto
Lattian- ja seinäpäällysteliitto
Suomen maalarimestariliitto
Rakennusliitto**

**SOPIMUS IRTISANOMISSUOJASTA JA
LOMAUTTAMISESTA RAKENNUSALALLA**

RISS

Allekirjoittaneet liitot ovat sopineet, että rakennus-, vedeneristys-, lattianpäällystys-, maalaus- ja teknisen muurauksen aloilla työskentelevien työntekijöiden työsuhdeturva ja siihen liittyvät menetytytavat määräytyvät tämän sopimuksen osana noudatettavan työsopimuslain mukaan jäljempänä olevin poikkeuksin. Sopimuksen 5 §:ssä on lisäksi poikettu siitä, mitä on säädetty yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvista asioista sekä työsopimuslain 5 luvun 3 §:ssä ja 9 luvun 3 §:ssä selvityselvöllisyyden piiriin kuuluvista asioista.

1 § Koeaika

Koeajan pituus on toistaiseksi voimassaolevissa tai vähintään 6 kuukautta kestävässä määräaikaisissa työsuhteissa enintään 3 kuukautta, ellei työnantaja järjestä työntekijälle työsopimuslain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua koulutusta. Kuutta kuukautta lyhyemmässä määräaikaisissa työsuhteissa koeaika saa olla enintään puolet työsopimuksen kestoajasta. Työsopimusta ei voi solmia koeajaksi silloin, kun työntekijä tulee 5 vuoden kuluessa saman työnantajan palvelukseen vastaavan kaltaisiin tehtäviin, missä hän on jo aikaisemmin ollut.

2 § Lomauttaminen

1. Lomautuksen alku voidaan sitoa tietyn työn valmistumiseen tai työkauden päättymiseen.

2. Työnantaja voi peruuttaa lomautusilmoituksen tai siirtää kerran lomautuksen toimeenpanoa tarvitsematta noudattaa uutta lomautusilmoitusaikaa. Ilmoitus peruutuksesta tai siirrosta on tehtävä viimeistään työn päättymispäivää edeltävänä työpäivänä.

3. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia tilapäisestä työstä lomautuksen kestäessä, jolloin lomautus voi jatkua välittömästi työn tekemisen jälkeen ilman eri lomautusilmoitusaikaa.

4. Paikallista sopimista koskevia työehtosopimusmääräyksiä noudattaen voidaan solmia yritystä tai sen osaa koskevia lomautussopimuksia. Tällaisella sopimuksella voidaan poiketa työnantajan aloitteesta tapahtuvissa lomautuksissa työsopimuslain ja tämän sopimuksen lomautusta koskevista määräyksistä.

3 § Irtisanominen

1. Irtisanoessaan työntekijän työnantajan on noudatettava vähintään seuraavia irtisanomisaikoja:

Työsuhde on jatkunut keskeytyksettä enintään 2 vuotta	irtisanomisaika 2 viikkoa
yli 2 mutta enintään 4 vuotta	4 viikkoa
yli 4 mutta enintään 8 vuotta	8 viikkoa
yli 8 mutta enintään 12 vuotta	12 viikkoa
yli 12 vuotta	16 viikkoa

2. Työntekijän irtisanomisaika on 5 työpäivää.

3. Työsopimuksen lakkaaminen voidaan sitoa tietyn työn valmistumiseen tai työkauden päättymiseen. Tällainen irtisanomisilmoitus on annettava siten, että irtisanomisesta työsuhteen lakkaamiseen mennessä kuluu vähintään irtisanomisaika. Työsuhteen päättymisen täsmennetään viimeistään työsuhteen päättymistä edeltävänä työpäivänä.

4. Mikäli työsopimus on jo lomautusilmoituksen antamisen yhteydessä ehdollisesti irtisanottu, lomautus ja työsuhde päättyvät irtisanomisilmoituksen mukaisesti, jos työnantaja ei 90 päivän kuluessa lomautuksen alkamisesta ole voinut järjestää työntekijälle tämän ammattitaitoa vastaavaa työtä tämän sopimuksen 6 §:n mukaisesti. Työsuhteen päättymisestä tulee lähettää työntekijälle il-

moitus 90 päivän määräajan kuluttua. Työntekijällä on työsuhteen päättyessä oikeus vahinkonsa korvauksena irtisanomisajan palkkaan siltä osin kuin hänen irtisanomisaikansa ylittää ilmoitusajan, jolla ehdollisesta irtisanomisesta ilmoitettiin.

5. Paikallista sopimista koskevia työehtosopimusmääräyksiä noudattaen voidaan sopia irtisanomisilmoituksen peruutuksesta tai irtisanomisen toimeenpanon siirtämisestä.

4 § Työkunnat

RISS

1. Milloin määrätystä työstä sopimuksen tehnyttä työkuntaa joudutaan sanotun työn vähenemisen vuoksi supistamaan, työnantajan tulee ilmoittaa työkunnan vähentämisestä ja vähennettävien lukumäärä ainakin 2 päivää ennen vähentämistä työkunnalle. Ellei työkunta ohjesääntönsä perusteella pääse sopimukseen siitä, ketä tai keitä vähennys koskee, työnantaja valitsee vähennettävät työntekijät lähinnä työkuntaa viimeksi tulleiden joukosta.

2. Työnantajan on esitettävä työkunnan jäseniksi työntarjoamis- tai takaisinottovelvoitteen piirissä olevia työntekijöitä. Työntarjoamis- tai takaisinottovelvollisuudesta voidaan kuitenkin poiketa, jos työkunta pitää poikkeamista tarkoituksenmukaisena työkunnan muotoutumisesta johtuvan tai muun siihen rinnastettavan syyn vuoksi.

5 § Työvoiman vähentämiseen liittyvät neuvottelut

1. Silloin, kun kyseessä on alalla tavanomainen työvoimatarpeen vaihtelu, tuotannollisin ja taloudellisin perustein toimeenpantavat lomautukset tai irtisanomiset eivät kuulu yhteistoimintalain mukaisten neuvotteluelvoitteiden eivätkä työsopimuslain 5 luvun 3 §:n ja 9 luvun 3 §:n mukaisten selvityselvoitteiden piiriin.

Tällöin työnantajan tulee lomautus- tai irtisanomisilmoitusta antaessaan selvittää työntekijälle toimenpiteet perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot. Toimenpiteestä tulee ilmoittaa mahdollisimman pian työntekijää edustavalle luottamusmiehelle.

2. Yhteistoimintalakia ja työ sopimuslain 5 luvun 3 §:ää ja 9 luvun 3 §:ää sovelletaan sen sijaan yrityksen tavan-omaisesta toiminnasta poikkeavaan päätökseen, jolla on henkilöstövaikutuksia pääsääntöisesti useassa työkohteessa.

6 § Työntarjoamisvelvollisuus työsuhteen aikana

1. Työnantajan velvollisuus tarjota työstä toistaiseksi voimassaolevassa työsuhteessa olevalle (myös lomautetulla) rajoittuu työkohteisiin, joissa työntekijä voi, paikkakunnalla tavanomaiset työmatkat huomioon ottaen, päivittäin käydä työssä vakituisesta asunnostaan käsin.

Työntarjoamisvelvoitteen piiriin kuuluu myös työ, jonka tekemiseen työntekijä voidaan, hänen ammattitaitonsa, työkokemuksensa ja -kykynsä huomioon ottaen, rakennusalan luonteeseen ja yrityksen kokoon nähden tavanomaisin järjestelyin kouluttaa ja jota työnantaja kykenee koulutuksen päätyttyä tarjoamaan.

2. Mikäli julkinen viranomainen on urakkasopimuksessa tai muutoin asettanut työvoiman käyttöä koskevia ehtoja, määräytyy työnantajan velvollisuus tarjota työtä työllistämisehtojen asettamien rajoitusten mukaisesti.

3. Jos alaurakkaa tai alihankintaa koskeva sopimus joudutaan purkamaan ko. palvelua tarjoavan yrityksen palkkojen maksukyvyttömyyden vuoksi, tilaajalla on oikeus ottaa alurakoitsijan tai alihankkijan työntekijät määräaikaiseen työsuhteeseen suorittamaan ko. työ valmiiksi omiin työntekijöihin kohdistuvan työntarjoamisvelvoitteen tai 7 §:n mukaisen takaisinottovelvoitteen sitä estämättä.

4. Työnantaja voi ottaa oppisopimusoppilaita työsuhteeseen omiin työntekijöihin kohdistuvan työn tarjoamisvelvollisuuden tai 7 §:n takaisinottovelvollisuuden sitä estämättä, mikäli yrityksessä on näin YT-menettelyssä sovittu.

7 § Takaisinottaminen

Työsopimuslain 6 luvun 6 §:n mukainen määräaika lasketaan laisista poiketen työnteon lopettamisesta. Tiedustelu- ja takaisinotto-

velvollisuuden piirissä ovat tämän määräajan puitteissa ne työntekijät, joiden vakituinen asunto sijaitsee 6 §:n mukaisella etäisyydellä tarjolla olevasta työkohteesta.

8 § Seuraamukset virheellisestä menettelystä

Menettelyä koskevien määräysten noudattamatta jättämisestä ei aiheudu työehtosopimuslain tarkoittamaa hyvityssakkoseuraamusta. Hyvityssakkoa ei voida tuomita työnantajalle myöskään sellaisten velvollisuuksien rikkomisesta, josta voidaan tuomita vahingonkorvausta, korvausta tai hyvitystä.

RISS

9 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämän sopimuksen määräykset tulevat voimaan samanaikaisesti työsopimuslain (HE157/2000) voimaantulon kanssa.
2. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajalla päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä huhtikuun 19. päivänä 2010

Lattian- ja seinänpäälysteliitto Rakennusliitto

LATTIANPÄÄLLYSTYSALAN TYÖNTEKIJÄIN VUOSILOMIA KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS

1 § Soveltamisala

Maaliskuun 30 päivänä 1973 annetun vuosilomalain 16§:n 2 kapaleen perusteella sovitaan noudatettavaksi toiselta puolen Lattian- ja seinänpäälysteliiton ja toiselta puolen Rakennusliiton välillä solmitun työehtosopimuksen piiriin kuuluvien työntekijäin vuosilomista ja vuosilomakorvauksista seuraavia määräyksiä, joiden tarkoituksena on luoda edellytykset työntekijän lomanvietolle vuosilomalaissa tarkoitettuna lomakautena.

2 § Vuosiloman pituus

Työntekijän oikeus vuosilomaan ja loman pituus määräytyvät vuosilomalain mukaan.

3 § Vuosiloman antaminen

Työntekijän kesäloman ja talviloman ajankohdan päättää työnantaja sen jälkeen, kun työntekijä on esittänyt toiveensa loma-ajankohdasta. Työnantaja antaa mahdollisuuksien mukaan loman työntekijän esittämän toiveen mukaisesti. Kesäloma annetaan 2.5.–30.9. välisenä aikana ja talviloma 1.10.–30.4. välisenä aikana vuosilomalain sallimin poikkeuksin.

Vuosiloma pidetään ennen työsuhteen päättymistä, mikäli työntekijä esittää asiaa koskevan pyynnön. Tämä koskee tilanteita, joissa työsuhde päättyy työntekijästä riippumattomista syistä.

Määräaikaisissa työsuhteissa pyyntö on esitettävä työsopimusta solmittaessa. Toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa pyyntö esitetään viimeistään vuorokauden sisällä, kun työntekijän on saanut tietoonsa työnantajan suorittaman irtisanomisen.

Kun työntekijä irtisanomisilmoituksen saatuaan pyytää vuosilomansa pitämistä työsuhteensa aikana, työnantaja päättää, alkaako vuosiloma irtisanomisaikana vai siirretäänkö työsuhteen päättymistä niin, että vuosiloma alkaa aiemmin ilmoitetusta työsuhteen päättymisestä lukien.

Esimerkki (koskee siirrettyä työsuhteen päättymistä):

Työntekijän työsuhde irtisanotaan 2 viikon irtisanomisajalla päättyväksi perjantaina 7.11.2008. Työntekijällä on pitämätöntä vuosilomaa 12 päivää, mitkä hän ilmoittaa pitävänsä työsuhteen kestäessä. Työnantaja kirjoittaa tällöin työtodistukseen/työsopimuksen päättämisilmoitukseen työsuhteen päättymispäiväksi 22.11.2008 ja merkitsee siihen pidetyt vuosilomapäivät.

Työntekijällä on halutessaan oikeus ylimääräiseen vapaaseen, mikäli hänellä ei ole kertynyt täyttä loma-oikeutta, kuitenkin niin, että vapaan ja mahdollisesti ansaitun kesäloman pituus on enintään 2 viikkoa. Työntekijän tulee ilmoittaa halukkuudestaan ylimääräiseen vapaaseen työsopimusta solmittaessa.

Liittojen välinen tulkinta, joka koskee lattianpäällystysalan työntekijäin vuosilomia koskevan työehtosopimuksen 3 §:n mukaista siirrettyä työsuhteen päättymistä ja vuosiloman pitämistä alkuperäisen irtisanomisajan jälkeen:

Työntekijällä ei ole oikeutta siirrettyssä työsuhteen päättämislanteessa vuosilomansa ajalta sairausajan palkkaan, arkipyhäkorvaukseen eikä oikeutta siirtää vuosilomaansa vuosilomalain 5 luvun 25 ja 26 §:n mukaisissa tapauksissa.

Mikäli työmaa tai yritys suljetaan vuosiloman ajaksi, ovat ne työntekijät, jotka eivät ole vuosilomalla tai edellisessä kappaleessa tarkoitettulla ylimääräisellä vapaalla ja joita ei ole tilapäisesti sijoitettu käytännössä oleviin työkohteisiin, lomautettuina.

4 § Palkan erääntyminen vuosiloman yhteydessä

Milloin työmaan tai yrityksen työntekijät ovat samanaikaisesti vuosilomallaan, on vuosiloman alkamista lähinnä oleva perjantai palkanmaksupäivä. Sisään jäänyt laskenta-ajan palkka maksetaan loman päättymistä lähinnä seuraavana perjantaina.

Milloin yllä mainitun työmaan tai yrityksen työntekijä irtisnoutuu työmaan lomajakson kestäessä, maksetaan hänen lopputilinsä työmaan lomajakson päätyttyä viimeistään kolmannen työpäivän päättyessä.

5 § Lomaraha

Tässä sopimuksessa lomarahalla tarkoitetaan lomapalkan, lomakorvauksen ja lomaltapaluurahan muodostamaa kokonaisuutta.

Lomarahan määrä on 18,5 % lomanmääräytymisvuonna työsuojon ajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta yli- ja hätätyöstä maksettu korotus mukaan lukien. Kesken olevassa urakassa toimitetaan väliarvio. Koululaisten ja opiskelijoiden lomarahan määrä on 14,0 %.

Lomarahasta maksetaan kesälomaosuutta vastaava määrä (14 %) kesälomaa edeltävässä tilissä ja talvilomaosuutta vastaava määrä (4,5 %) talvilomaa edeltävässä tilissä. Paikallisesti voidaan sopia, että lomaraha (18,5 %) maksetaan jokaisen tilinmaksun yhteydessä. Sopimus on solmittava aina kirjallisena noudattaen muilta osin Tes:n 3 §:n paikallista sopimusta koskevia määräyksiä. Työsuhteen päättyessä työntekijälle maksetaan lopputilin yhteydessä siihen mennessä ansaittu lomaraha kokonaisuudessaan.

5 a § Lomaraha perhevapaan ajalta

Perhevapaiden ajalta (erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan) työntekijälle kertyy vuosilomaa vuosilomalain mukaisesti. Tältä ajalta kertyneiden vuosilomapäivien lomapalkka ja lomaraha määräytyy seuraavasti: Jokaiselta perhevapaan aikana kertyneeltä lomapäivältä työntekijä saa lomarahaa 12 kertaa työsuhteen mukaisen tuntipalkkansa.

Esimerkki

Työntekijä, jolla perhevapaan ajalta kertyy 2,5 lomapäivää kuukaudessa. 2,5 lomapäivää x työsuhteen mukainen tuntipalkka x 12 = kuukauden ajalta kertyvä lomarahan määrä.

Jos täydessä lomamääräytymiskuukaudessa on sekä työpäiviä että perhevapaapäiviä, maksetaan työntekijälle perhevapaan perusteella kertyneestä lomarahasta suhteellinen osuus.

Esimerkki

Työntekijä, jolla perhevapaan ajalta kertyy 2 lomapäivää kuukaudessa. Kuukauden aikana on 21 työpäivää, josta työntekijä on ollut perhevapaalla 5. Lomarahana kyseisen kuukauden perhevapaalta maksetaan: 2 lomapäivää x työsopimuksen mukainen tuntipalkka x 12 x 5/21 (23,8 %).

Pöytäkirjamerkintä:

Lomarahaa ei saa edes lyhytaikaisissa työsuhteissa sisällyttää aikapalkkoihin tai urakkahintoihin.

Työntekijällä, joka työsuhteensa kestäessä on ollut työssä vähemmän kuin neljänätoista (14) päivänä, ei ole oikeutta lomarahaan, jos hän itse päättää työsuhteensa tai jos työnantaja purkaa hänen työsuhteensa työsopimuslain nojalla.

VLS

6 § Voimassaoloaika

Tämä sopimus tulee voimaan 19.4.2010 ja on voimassa toistaiseksi.

Tämä sopimus voidaan irtisanoa päättymään yhden (1) kuukauden irtisanomisajalla päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä 19. päivänä huhtikuuta 2010

Lattian- ja seinänpäällysteliitto
Rakennusliitto

SOPIMUS TYÖNTEKIJÖIDEN EDUSTAJISTA SEKÄ TYÖNTEKIJÖIDEN JA TYÖNANTAJAN VÄLISESTÄ YHTEISTOIMINNASTA LATTIANPÄÄLLYSTYSALAN YRITYKSISSÄ

Johdanto

Yrityksen jatkuva toiminta ja sitä kautta henkilökunnan työsuhteiden pysyvyys edellyttää jatkuvaa yhteistyötä yrityksen johdon ja henkilöstön välillä. Yhteistyöllä voidaan tehostaa yrityksen kilpailukykyä ja kannattavuutta, mahdollistaa yrityksen sopeutuminen alati muuttuviin markkinoihin sekä edesauttaa työympäristön ja työmenetelmien kehittämistä.

Työturvallisuus työpaikoilla ja yrityksessä edellyttää työsuojelutoiminnalle myönteistä ilmapiiriä, joka saavutetaan parhaiten työnantajan ja työntekijän välisellä yhteistyöllä.

Työehtosopimusjärjestelmän ylläpitäminen ja kehittäminen perustuu työnantaja- ja työntekijäpuolen välisiin neuvottelusuhteisiin, joilla turvataan osapuolten välillä solmittujen sopimusten noudattaminen, työnantajan ja työntekijän välillä syntyvien erimielisyys- ym. kysymysten nopea käsittely sekä työrauhan ylläpitäminen työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Edellä mainittujen päämäärien toteuttamiseksi allekirjoittaneet liitot ovat tehneet sopimuksen työntekijöiden edustajista ja työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistyöstä lattianpäällystysalan yrityksissä. Sopimuksella määritellään luottamusmiestointia, työsuojeluyhteistoimintaa sekä laissa yhteistoiminnasta yrityksissä säädettyä työnantajan ja työntekijän välistä yhteistoimintaa sikäli kun kyse ei ole eri henkilöstöryhmien välisestä yhteistyöstä.

Työturvallisuuslain 43 a §:n nojalla pääurakoitsija, tai ellei työmaalla toimi pääurakoitsijan asemassa olevaa työnantajaa, rakennuttaja tai muu rakennushanketta ohjaava tai valvova taho (pää toteuttaja) on velvollinen huolehtimaan työsuojeluyhteistoiminnasta yhteisellä rakennustyömaalla.

Siltä osin kuin tällä sopimuksella ei muuta ole sovittu noudatetaan työnantajan ja työntekijöiden välisessä yhteistoiminnassa lakia yhteistoiminnasta yrityksissä, työsuojelun valvonta lakia sekä lakia muutoksenhausta työsuojeluasioissa.

1 § Työnantajan edustajat

Työnantajan edustajia tämän sopimuksen tarkoittamassa yhteistyössä ovat työnjohto ja työsuojelupäälliköt.

2 § Työntekijöiden edustajat

1. Yrityskohtainen järjestelmä on ensisijainen tapa hoitaa työntekijöiden edustus. Työntekijät voivat valita keskuudestaan yrityksen pääluottamusmiehen ja yrityksen työsuojeluvaltuutetun.

2. Yrityksessä, jonka toiminta on jaettu alueyksiköihin tai joka toimii muuten laajalla maantieteellisellä alueella, voidaan paikallisesti sopia valittavaksi pääluottamusmiehen ja yrityskohtaisen työsuojeluvaltuutetun lisäksi tai sijasta myös alueellinen pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu.

3. Yrityksen pääluottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna sekä alueellisena pääluottamusmiehenä ja alueellisena työsuojeluvaltuutettuna voi toimia sama henkilö.

4. Työpaikalle, jossa työskentelee yli 10 työntekijää toimihenkilöt mukaan luettuna, on työntekijöiden valittava työsuojeluvaltuutettu. Työpaikoille, joissa työskentelee yhtäaikaan kahden tai useamman työnantajan työntekijöitä, työntekijöillä on oikeus valita yhteinen työsuojeluvaltuutettu.

Tämän sopimuksen mukaisella työpaikalla tarkoitetaan ensisijaisesti yritystä. Mikäli yritys toimii laajalla maantieteellisellä alueella tai jos se muuten on työsuojelun kannalta tarkoituksenmukaista, työpaikaksi katsotaan rajoitetumpikin alue kuten yrityksen piirikonttori, alueyksikkö tai jokin muu alueellinen toimipaikka tai pitempikestoinen työkohde, jossa säännönmukaisesti työskentelee vähintään viisi (5) työntekijää.

Monitoimialayrityksessä edellä tarkoitettu määräytyy siten, että tässä sopimuksessa tarkoitettujen yhden alan toiminnot muodostavat itsenäisen muista toiminnoista erillään olevan kokonaisuuden, ellei paikallisesti toisin sovi.

5. Kaikille työntekijöiden edustajille valitaan myös varamiehet. Työsuojeluvaltuutetulle on valittava kaksi varamiestä.

3 § Työntekijöiden edustajien kelpoisuusvaatimukset

1. Pääluottamusmieheksi yritykseen tai sovitulle alueelle voidaan valita toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja työssä oleva henkilö, joka on Rakennusliiton jäsen ja perehtynyt edustamansa alan ja yrityksen olosuhteisiin.

2. Työsuojeluvaltuutetuksi yritykseen voidaan valita yrityksessä työssä oleva henkilö ja työsuojeluvaltuutetuksi sovitulle alueelle toiminta-alueella työssä oleva henkilö. Työpaikan työsuojeluvaltuutetuksi voidaan valita työpaikalla työssä oleva henkilö.

4 § Työntekijöiden edustajien alueellinen toimivalta ja toimikauden kesto

1. Yrityksen pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun toimialueena on koko yritys ja toimikausi on kaksi vuotta.

2. Alueellisen pääluottamusmiehen ja alueellisen työsuojeluvaltuutetun toimialueena on sopimuksen mukainen alue ja toimikausi on kaksi vuotta.

3. Työpaikan työsuojeluvaltuutetun toimialueena on ao. työpaikka ja toimikausi kestää enintään kaksi vuotta.

4. Mikäli tehtävään valitun henkilön työsuhde päättyy tai hän luopuu tehtävästään kesken toimikauden, varamies hoitaa hänen tehtäviään toimikauden jäljellä olevan ajan. Muissa tapauksissa varamies hoitaa estyneen työntekijöiden edustajan tehtäviä vain esteen ajan.

Työnantajalle on tehtävä ilmoitus siitä, että varamies ryhtyy hoitamaan työntekijöiden edustajan tehtäviä.

5 § Työntekijöiden edustajien valinta

1. Työntekijöiden edustajien vaalin toimittamista varten työnantajan on annettava käytettäväksi luettelo yrityksessä, sovitulla toimialueella tai työpaikalla työsuhteessa olevista työntekijöistä.

2. Työntekijöiden on saatava käyttää maksutta työnantajan hallinnassa olevia tarkoitukseen soveltuvia tiloja vaalin toimittamiseen. Vaalista ei saa aiheutua tarpeettomasti häiriötä työpaikan toiminnalle.

3. Vaali on järjestettävä siten, että kaikilla yrityksen, toimialueen tai työpaikan työntekijöillä on mahdollisuus osallistua siihen.

4. Vaalien ehdokasasettelusta sekä ajasta ja paikasta on sovittava ennakolta työnantajan kanssa ja niistä on ilmoitettava kaikille työntekijöille toimitettavalla tiedonannolla vähintään 7 päivää ennen ehdokasasettelun alkamista.

5. Ehdokkaita ovat oikeutettuja asettamaan kaikki valittavan luottamushenkilön toimialueeseen kuuluvat työntekijät ja ehdokasasettelulle on varattava aikaa 7 päivää. Ehdokasasettelun määrääjän päättymisen ja vaalitoimituksen alkamisen välille tulee jäädä vähintään 7 päivää.

6. Yrityksen, alueen tai työpaikan työntekijät voivat halutesaan järjestää edustajan vaalin myös edellä mainittuja määräaikoja noudattamatta.

7. Vaalin tuloksesta on ilmoitettava kirjallisesti työnantajalle, jonka tulee työpaikan työsuojeluvaltuutetun vaalin kyseessä ollessa ilmoittaa vaalin tulos edelleen työturvallisuuskeskukselle.

8. Rakennusliiton paikallisen aluejärjestön tai sanotun työntekijäliiton paikkakunnalla toimivan ammattiosaston edustajilla on oikeus valvoa ja osallistua luottamusmiesten vaalien järjestämiseen.

6 § Työntekijöiden edustajan tehtävät

Päáluottamusmies

- toimii yrityksen työntekijöiden edustajana henkilöstöpolitiikkaan ja työsuhteisiin liittyvissä asioissa sekä tiedonvälittäjänä yrityksen ja edustamiensa työntekijöiden välillä
- edustaa työntekijöitä työehtosopimukseen perustuvassa paikallisessa sopimisessa

- valvoo työehtosopimuksen ja työlainsäädännön noudattamista sekä työrauhaa
- on Rakennusliiton edustaja suhteessa työnantajaan neuvottelujärjestelmän mukaisesti ja pitää yhteyttä liiton ammattiosastoihin ja alueorganisaatioon

Alueellinen pääluottamusmies

- suorittaa edellä tarkoitettuja pääluottamusmiehelle kuuluvia tehtäviä paikallisesti sovitulla toimialueella

Yrityksen työsuojeluvaltuutettu

- edustaa työntekijöitä työsuojelua koskevassa yhteistoiminnassa koko yritystä koskevien asioiden osalta ja toimii tiedonvälittäjänä työsuojeluun liittyvissä asioissa
- tutustuu yrityksen työkohteiden työsuojeluun liittyviin suunnitelmiin
- seuraa yrityksen työterveyshuoltoa
- on yhteyshenkilö mahdollisten työpaikkojen työsuojeluvaltuutettujen välillä
- hoitaa työsuojelulainsäädännön edellyttämiä työsuojeluvaltuutetulle kuuluvia tehtäviä sikäli kun ne eivät kuulu mahdollisen alueellisen tai työpaikan työsuojeluvaltuutetun toimenkuvaan

Alueellinen työsuojeluvaltuutettu

- suorittaa edellä tarkoitettuja yrityksen työsuojeluvaltuutetulle kuuluvia tehtäviä paikallisesti sovitulla toimialueella

Työpaikan työsuojeluvaltuutettu

- hoitaa työsuojelu lainsäädännön edellyttämiä työpaikan työsuojeluvaltuutetulle kuuluvia tehtäviä

7 § Työntekijöiden edustajien työstä vapautus ja ansionmenetyksen korvaus

1. **Pääluottamusmiehen** tehtävien hoitamista varten järjestetään alle 15 työntekijää käsittävissä yrityksissä pääluottamusmiehelle tarvittaessa tilapäistä vapautusta työstään. Työntekijämäärän ollessa 15–25, annetaan pääluottamusmiehelle vapautusta työnteosta joka kuukauden ensimmäisellä viikolla kaksi ja puoli tuntia

(2 t 30 min) ja kuukauden muina viikkoina yksi tunti ja kymmenen minuuttia (1 t 10 min) ja siitä ylimenevältä työntekijämäärästä annetaan vapautusta jokaista 25 työntekijää kohti yksi tunti ja kymmenen minuuttia (1 t 10 min) lisää viikoittain.

Arvioitaessa vapaa-ajan tarvetta on huomiota kiinnitettävä mm.:

- työpaikan työntekijöiden lukumäärään, tuotannon ja toiminnan luonteeseen
- työpaikalla käytössä olevien palkkausjärjestelmien luonteeseen sekä niiden edellyttämään neuvottelutarpeeseen
- siihen, missä määrin työt ja työmenetelmät ovat pysyviä tai jatkuvasti vaihtuvia, sekä
- muiden päaluottamusmiehelle tämän sopimuksen mukaan kuuluvien tehtävien määrään.

2. Mikäli päaluottamusmies on vapautettu säännöllisesti toistuviksi määräajaksi työstään, tulee hänen hoitaa luottamusmiestehtävät sinä aikana. Kiireellisissä tapauksissa päaluottamusmies voi hoitaa luottamustehtäviään myös muuna aikana sovituaan työnsä keskeyttämisestä työnjohdon kanssa.

3. Mikäli olosuhteet eivät anna aiheita muuhun, **työsuojeluvaltuutetun** vapautus tehtävien hoitamista varten lasketaan siten, että työsuojeluvaltuutetun edustamien työntekijöiden lukumäärä kerrotaan luvulla 0,291 (TOL). Näin saatu luku ilmoittaa työstä vapautuksen tuntimäärän neljän viikon jaksona.

4. Työnantaja korvaa sen ansion, jonka työntekijöiden edustaja menettää työaikana tehtäviensä hoitamisen takia.

5. Jos työntekijöiden edustaja suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan käytetyltä ajalta ylityökorvaus, mikäli muusta lisäkorvauksesta ei ole sovittu.

6. Korvattavalla ansiolla tarkoitetaan työntekijän edustajan omaa keskituntiansiota ilman yli- tai sunnuntaityökorotusta.

8 § Työntekijöiden edustajan palkka

1. Yrityksen tai alueen päaluottamusmiehelle *sekä* yrityksen tai alueen työsuojeluvaltuutetulle, joka edustaa vähintään seitsemää (7) työntekijää, maksetaan erillinen tehtävien hoidosta johtu-

va 63,38 €:n kuukausikorvaus. Korvauksesta 29,25 € maksetaan jokaisen tilinmaksun yhteydessä. Mikäli varaluottamusmies hoitaa tehtäviä vähintään kaksi viikkoa, maksetaan korvaus hänelle. Korvaus on työssäoloajalta maksettua palkkaa.

Korvauksen maksun edellytyksenä on, että edellä mainittu työntekijän edustaja on Rakennusliiton jäsen. Mikäli työntekijä hoitaa useampia edustajantehtäviä, on hän oikeutettu vain yhteen erilliskorvaukseen.

2. Pääluottamusmiehenä tai työsuojeluvaltuutettuna toimivaa työntekijää ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää huonompipaikkaiseen työhön kuin missä hän oli edustajaksi valituksi tullessaan eikä häntä edustajatehtävän takia saa erottaa työstä. Häntä ei myöskään saa siirtää vähempiarvoiseen työhön, jos työnantaja voi tarjota hänelle muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Edellä mainittujen työntekijöiden edustajien ansiokehityksen tulee vastata yrityksessä tai sen alueyksikössä tapahtuvaa ansiokehitystä.

9 § Toimitilat ja tarvikkeet

1. Työnantaja osoittaa työntekijöiden edustajalle tämän tehtävien hoitamiseen tarvittavat tilat tarpeellisine toimistotarvikkeineen ottaen huomion rakennuskohteen olosuhteet.

2. Tavanomaisten toimistovälineiden käsitteen piiriin kuuluvat yrityksessä tai työkohteessa käytössä olevat atk-laitteet ja niihin liittyvät ohjelmat internet yhteyksineen ja sähköposteineen sekä monistus- ja postituspalvelut. Työntekijöiden edustajilla ei ole oikeutta käyttää yrityksen atk-laitteita itsenäisesti.

10 § Käynnit työkohteissa

1. Pääluottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla on oikeus käydä toimialueensa työkohteissa, milloin se tehtävien suorittamiseksi on tarpeellista. Työmaakäynnistä on sovittava etukäteen esimiehen kanssa ja siitä on ilmoitettava asianomaisen työmaan johdolle.

2. Työnantaja korvaa työntekijöiden edustajalle sovittua matkustustapaa käyttäen syntyneet matkakustannukset ja maksaa matkapäiviltä säännöllisen työajan palkan.

11 § Oikeus osallistua koulutukseen

1. Työntekijöiden edustajille varataan sopimusosapuolten välisten koulutus sopimusten mukaisesti tilaisuus osallistua koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään heidän pätevyytään edustaja-tehtävän hoitamisessa.

12 § Työsuhdeturva

1. Pääluottamus mies ja työsuojeluvaltuutettu voidaan irtisanoa tai lomauttaa taloudellisilla ja tuotannollisilla syillä vain siinä tapauksessa, että heille ei voida tarjota ammattitaitoa vastaavaa tai muuten sopivaa työtä toimialueella.

2. Muilla kuin taloudellisilla ja tuotannollisilla syillä ei pääluottamusmiestä tai työsuojeluvaltuutettua saa irtisanoa muuten kuin työsopimuslain mukaisilla edellytyksillä.

3. Pääluottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen purkuperusteita arvioitaessa häntä ei saa asettaa huonompaan asemaan muihin työntekijöihin nähden.

4. Jos pääluottamusmiehen, alueellisen pääluottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimus on lakkautettu tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena hänelle vähintään 10 ja enintään 30 kuukauden palkka. Milloin työpaikassa säännöllisesti työskentelevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden määrä on 20 tai vähemmän, on työsuojeluvaltuutetun kohdalla edellä tarkoitettu korvaus vähintään 4 ja enintään 24 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä työsopimuslain perusteiden mukaan. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että tämän sopimuksen oikeuksia on loukattu. Jos tuomioistuin harkitsee, että edellytykset työsuhteen jatkamiselle tai jo päättyneen työsuhteen palauttamiselle ovat olemassa, eikä työsuhdetta siitä huolimatta jatketa, on tämä otettava erittäin painavana syynä huomioon korvauksen suuruutta määrättäessä.

5. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun varamieheen sinä aikana, kun he tämän sopimuksen edellyttämän ilmoituksen mukaisesti toimivat sijaisina.

6. Tämän sopimuskohdan työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä on sovellettava myös 5 §:n mukaisesti asetettuihin ehdokkaisiin (ehdokassuoja). Ehdokassuoja alkaa aikaisintaan kolme viikkoa ennen vaalin toimittamista ja päättyy muun kuin vaalissa valituksi tulleen osalta vaalituloksen tultua vahvistetuksi.

7. Tämän sopimuskohdan työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä on sovellettava yrityksen tai alueen pääluottamusmiehenä tai työsuojeluvaltuutettuna toimineeseen työntekijään myös kuusi kuukautta hänen tehtävänsä päättymisen jälkeen. Ilmoitus irtisanomisesta tai lomauttamisesta voidaan kuitenkin antaa kuuden kuukauden määräajan kuluessa niin, että ilmoituksen tarkoittama toimenpide astuu voimaan jälkisuojan päättymisen jälkeen.

8. Työsuojeluvaltuutettu voidaan kausiluontoisessa työssä lomauttaa kauden päättyessä taloudellisista ja tuotannollisista syistä, kun hänelle ei voida tarjota hänen ammatitaitoaan vastaavaa työtä työpaikalla tai hänen työllistämisensä edellyttäisi vielä muualla työskentelevän työntekijän lomauttamista tai irtisanomista kesken jo aloitetun urakan.

Työsuojeluvaltuutetulla on etuoikeus työhön, joten hänet kutsutaan töihin seuraavan kauden alkaessa ensimmäisten joukossa.

9. Ehdokassuoja ja jälkisuoja eivät estä työnantajaa lomauttamasta tai irtisanomasta kausiluontoisessa työssä työskentelevää työntekijää työkauden päättyessä tuotannollisella ja taloudellisella syillä.

13 § Oikeus tietojensaantiin

1. Pääluottamusmiehellä on oikeus saada neljännesvuosittain tietoonsa yrityksen työntekijöiden nimet ja palkkaryhmät sekä työsuhteitten alkamisajat. Tiedot tulee saada myös mies- ja naispuolisten työntekijöiden ansiotasosta, sen koostumuksesta ja kehityksestä siten, että selvitys annetaan työntekijöiden keskituntiansiosta aikatyössä, keskituntiansiosta urakkatyössä ja keskituntiansiosta tehdyltä työajalta.

Yrityksissä, joihin on sovittu alueellinen pääluottamusjärjestelmä, pyritään emo tiedot antamaan myös alueellisesti työntekijöitä edustavalle pääluottamusmiehelle.

2. Pääluottamusmiehellä on oikeus saada RISS:n, UTS:n ja AYM:n perusteella näissä sopimuksessa tarkoitettuja tietoja ja selvityksiä. Lisäksi pääluottamusmiehellä on oikeus saada tieto toimialueensa työkohteista.

3. Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus saada tehtävänsä hoitoa varten tarpeelliset tiedot.

4. Työntekijän työsuhteeseen liittyvän epäselvyyden ja erimielisyyden selvittämiseksi on pääluottamusmiehelle annettava kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

5. Pääluottamusmiehellä, alueellisella pääluottamusmiehellä sekä työsuojeluvaltuutetulla on oikeus saada tiedot toimialueellaan toimivista aliurakoitsijoista ja niiden palveluksessa työpäikällä olevasta työvoimasta. Tietojen tulee olla kirjallisesti saatavilla mikäli mahdollista ennen aliurakoitsijan töiden aloittamista.

6. Pääluottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla on oikeus tutustua työaikakirjanpitoon siten, kun työaikalaissa on säädetty.

7. Työnantaja hankkii pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun käyttöön näille kuuluvien tehtävien hoitamista varten tarpeelliset lait, asetukset ja työsuojelumääräykset.

TED

14 § Työntekijöiden edustajan vastuu

1. Työntekijöiden edustaja on työsuhteessa työnantajaan samassa asemassa kuin muut työntekijät. Hänellä on velvollisuus henkilökohtaisesti noudattaa yleisiä työehtoja, työaikoja, työnjohdon määräyksiä ja muita järjestysmääräyksiä.

2. Työntekijän edustaja vastaa siitä, että työnantajan hänelle antamia tietoja käytetään ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on annettu.

15 § Neuvottelujärjestys

Yrityksessä syntyneet erimielisyydet pyritään ratkaisemaan yrityksessä. Mikäli tässä ei onnistuta, kiistanalainen asia siirretään liittojen välisiin neuvotteluihin.

16 § Sopijapuolten vastuu

Työehtosopimuksen osapuolet sitoutuvat omalta ja edustamiensa jäsenten osalta noudattamaan työehtosopimusosapuolten välillä sekä tämän sopimuksen perusteella tehtyjä sopimuksia, noudattamaan työehtosopimuksen mukaista työrauhaa sekä selvittämään erimielisyydet neuvottelujärjestelmän mukaisesti.

17 § Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan 19.4.2010 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajoin päättyään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä 19. päivänä huhtikuuta 2010

Rakennusliitto ry
Lattian- ja seinäpäällysteliitto ry

YLEISSOPIMUS

Lähtökohtia

Lattian- ja seinänpäällysteliitto ja Rakennusliitto pyrkivät edistämään neuvottelusuhteita ja sopimustoimintaa niin liittojen välillä kuin työpaikoillakin sekä valvomaan osaltaan tehtyjä sopimuksia.

Perusoikeudet

Kansalaisten perusoikeuksiin kuuluva yhdistymisvapaus on loukkaamaton. Tämä koskee niin työnantajia kuin työntekijöitä. Työntekijöillä on oikeus perustaa ja toimia ammattiyhdistysorganisaatioissa, eikä heitä saa tämän johdosta irtisanoa tai syrjiä työssään. Yritysten henkilöstöllä on oikeus valita edustajia edustamaan heitä yritysten sisällä käsiteltävissä asioissa. Edustajien valintaoikeus sekä heidän oikeutensa ja velvollisuutensa on määritelty laeissa sekä muissa sopimuksissa. Yksittäisen työntekijän turvallisuus ja terveys, syrjimättömyys ja tasa-arvoinen kohtelu ovat lähtökohtana sopimusmääräyksille.

YS

Työnjohto-oikeus

Työnantajalla on oikeus ottaa toimeen ja erottaa työntekijä ja määrätä työn johtamisesta.

Osapuolten neuvottelut

Jommankumman liiton esittäessä työmarkkinaneuvotteluja tulee ne mahdollisuuksien mukaan aloittaa viivytyksettä.

Osallisliittojen asiamiehillä, toimitsijoilla tai muilla niiden niimeämällä edustajilla on oikeus työehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa käydä työpaikoilla sovittuaan tarkoitukseen sopivasta ajasta paikalla olevan tai muutoin työmaasta vastaavan asianomaisten työnantajan edustajan kanssa.

Ennakoilmoitus työtaisteluista

Ennen poliittiseen tai myötätuntotaisteluun ryhtymistä siitä ilmoitetaan valtakunnansovittelijalle sekä asianomaiselle työnantaja- tai työntekijäliitolle mahdollisuuksien mukaan vähintään neljä päivää aikaisemmin. Ilmoituksessa on mainittava aiotun työtaistelun syyt, alkamishetki ja laajuus.

Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.1998 ja on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa kolmen (3) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä joulukuun 9.päivänä 1997

Lattiapäällysteyhdistys
Rakennusliitto

ULKOPUOLISEN TYÖVOIMAN KÄYTTÖÄ KOSKEVA SOPIMUS

1 Yleistä

Ulkopuolisen työvoiman käyttöä tapahtuu yritysten piirissä kahdessa muodossa. Se perustuu toisaalta kahden itsenäisen yrittäjän väliseen kauppa-, hankinta-, urakka-, vuokraus-, toimeksianto-, työnteko- jne. sopimukseen, jolloin tarvittavan työn tekee ulkopuolinen yrittäjä ilman, että toisella sopijapuolella on mitään tekemistä työsuoritukseen nähden. Käytännössä tällaiseen sopimukseen perustuvaa toimintaa nimitetään yleensä alihankinnaksi tai aliurakoinniksi.

Toisaalta vieraan työvoiman käyttö perustuu ns. työvoiman vuokraukseen, jolloin työvoimaa hankkivien liikkeiden toimittamat lainamiehet (vuokramies), tekevät työtä toiselle työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena. Edellä ensimmäisessä kappaleessa mainittuja tilanteita kutsutaan jäljempänä alihankinnaksi ja edellä toisessa kappaleessa mainittuja tilanteita kutsutaan jäljempänä vuokratyövoimaksi. Alihankintaa tai työvoiman vuokrausta koskeviin sopimuksiin otetaan ehto, jossa alihankkija tai työvoimaa vuokraava yritys sitoutuu noudattamaan alansa yleistä työehtosopimusta sekä työ- ja sosiaalilainsäädäntöä.

UTS

2 Alihankinta

Jos alihankinnan vuoksi yrityksen työvoimaa poikkeuksellisesti joudutaan vähentämään, on yrityksen pyrittävä sijoittamaan ko. työntekijät yrityksen muihin tehtäviin ja ellei se ole mahdollista, kehotettava alihankkijaa, jos tämä tarvitsee työvoimaa, ottamaan vapautuneet alihankintatyöhön sopivat työntekijät työhönsä ensin palkkaeduin.

Työsopimukselle ei saa antaa sellaista muotoa, jonka mukaan kysymyksessä olisi itsenäisten yrittäjien välinen urakkasopimus silloin kun kyseessä itse asiassa on työ Sopimus.

3 Vuokratyövoima

Yritysten on rajoitettava vuokratyövoiman käyttö vain työhuipputen tasaamiseen tai muutoin sellaisiin ajallisesti taikka laadullisesti rajoitettuihin tehtäviin, joita työn kiireellisyyden, rajoitetun kestoajan, ammattitaitovaatimusten, erikoisvälineiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi ei voida teettää omilla työntekijöillä.

Työvoiman vuokraus on epätervettä, jos eri työvoimaa hankkivien yritysten toimittamat vuokratyöntekijät työskentelevät yrityksen normaalissa työssä sen vakinaisten työntekijöiden rinnalla ja saman työnjohdon alaisena pidemmän ajan. Vuokratyövoimaa käyttävien yritysten tulee pyydetessä selvittää pääluottamusmiehelle tällaisten työntekijöiden työskentelyyn liittyvät kysymykset.

Vuokratyövoiman käytön periaatteet käsitellään YT-menettelyssä. Yhteistoimintalain 17 §:n 2 ja 3 momenttia ei noudateta rakennusalailla silloin, kun vuokratyöntekijöitä on tarkoitus ottaa UTS-sopimuksen 3 kohdan mukaiseen tarpeeseen vähintään viikoksi ja enintään kahdeksi kuukaudeksi. Muissa tapauksissa menettelytavat sovitaan YT-menettelyssä.

Yritysten tulee luopua vuokratyövoiman käytöstä ennen omien työntekijöiden lomauttamista tai irtisanomista.

Pöytäkirjamerkintä:

Vaikka yrityksen omia työntekijöitä olisi lomautettuna tai irtisanomisuhan alaisena, yritys voi käyttää vuokratyöntekijöitä sellaisten ammattitaitovaatimusten tai erikoisvälineiden takia, että kyseisiä töitä ei voida suorittaa yrityksen omalla työvoimalla.

4 Tilaajan vastuu

Aliurakoitsijan ja -hankinnan antajan, jäljempänä tilaaja, vastuu sopimuskumppaninsa työntekijän työsuhteesta johtuvista saatavista määräytyy seuraavasti:

Tilaaja vastaa viime kädessä siitä, että aliurakoitsijan tai -hankkijan työntekijän palkka, jonka työntekijä on ansainnut tilaajan työmaalla, tulee maksetuksi. Tilaaja vastaa niinkään siitä, että aliurakoitsijan tai -hankkijan työntekijän tilaajan työmaalla ansait-

sema lomakorvaus ja mahdolliset urakan pohjarahat tulevat maksetuksi.

Tilaja vastaa vain sellaisista saatavista, joista työntekijä tai luottamusmies ilmoittaa tilajalle tai tämän edustajalle viimeistään seitsemäntenä kalenteripäivänä sen jälkeen kun saatava työehtosopimuksen mukaan olisi tullut työntekijälle maksaa.

5 Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 19.4.2010 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä huhtikuun 19. päivänä 2010

**Lattian- ja seinäpäällysteliitto
Rakennusliitto**

KOULUTUSSOPIMUS

1 Ammatillinen koulutus

Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai lähettäessä työntekijän hänen ammattiinsa liittyviin koulutustilaisuuksiin, korvataan koulutuksen aiheuttamat suoranaiset kustannukset ja säännöllisen työajan ansiomenetys keskituntiansion mukaan laskettuna, ellei ao. työehtosopimuksessa ole toisin sovittu. Jos koulutus tapahtuu kokonaan työajan ulkopuolella, korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset. Se, että kysymyksessä on tämän pykälän mukainen koulutus, todetaan ennen koulutustilaisuuteen ilmoittautumista.

Suoranaisilla kustannuksilla tarkoitetaan matkakustannuksia, kurssimaksuja, kustannuksia kurssiohjelman mukaisesta opetusmateriaalista, internaattikurssien täysihoitomaksua ja muiden kuin internaattikurssien osalta ao. työehtosopimuksen mukaan määräytyviä matkakustannusten korvauksia.

Säännöllisen työajan ansionmenetys korvataan sekä kurssi- että matka-ajan osalta. Työajan ulkopuolella koulutukseen tai sen edellyttämiin matkoihin käytetystä ajasta ei korvausta suoriteta. Viikko- ja kuukausipalkkaisen henkilön palkkaa ei kurssin eikä sen vaatimien matkojen ajalta vähennetä.

2 Yhteinen koulutus

Työpaikan yhteistoimintaa edistävät koulutuksen järjestävät keskusjärjestöt tai niiden jäsenliitot yhteisesti, keskusjärjestöjen tai niiden jäsenliittojen yhteistoimintaelimet tai työnantaja- ja työntekijäpuoli yhteisesti työpaikalla tai muussa paikassa.

Osapuolet toteavat, että yhteinen koulutus yleensä tapahtuu tarkoituksenmukaisimmalla tavalla työpaikkakohtaisesti, jolloin paikalliset olosuhteet tulevat parhaiten huomioonotetuiksi. Työsuojelun yhteistoiminnan peruskurssit ja työsuojeluyhteistyön kannalta tarpeelliset erikoiskurssit ovat tässä tarkoitettua yhteistä koulutusta. Peruskurssille voivat tämän sopimuksen edellytyksin osallistua työsuojelutoimikunnan jäsen, työsuojeluvaltuutettu, va-

ravaltuutettu ja työsuojelu-asiamies sekä erikoiskurssille työsuojeluvaltuutettu.

Koulutukseen osallistuvalla suoritetaan korvaus kuten 1 kohdassa on määrätty. Koulutukseen osallistumisesta sovitaan paikallisesti koulutuksen luonteesta riippuen kysymykseen tulevassa yhteistyöelimestä tai työnantajan ja luottamusmiehen kesken.

Yhteistä koulutusta koskevia määräyksiä sovelletaan myös osallistumisjärjestelmiä ja paikallista sopimista koskevana koulutukseen. Koulutukseen osallistumisesta voidaan sopia myös työnantajan ja asianomaisen henkilön kesken. Osapuolet suosittelevat, että niiden ja jäsenliittojen koulutuslaitokset sekä jäsenliitot ryhtyvät yhteistyössä toimenpiteisiin osallistumisjärjestelmiä ja paikallista sopimista koskevan koulutustarjonnan järjestämiseksi. Osapuolten koulutustyöryhmä seuraa em. koulutustarjonnan toteutumista.

3 Ay-koulutus, työsuhteen säilyminen ja ilmoitusajat

SAK:n ja sen jäsenliittojen järjestämille kuukauden tai sitä lyhyemmän ajan kestäville kurseille annetaan työntekijöille tilaisuus osallistua työsuhteen katkeamatta, milloin se aiheuttamatta tuntuvaa haittaa tuotannolle tai yrityksen toiminnalle käy päinsä. Edellä mainittua haittaa arvioitaessa kiinnitetään huomiota työpaikan kokoon. Kielteisessä tapauksessa ilmoitetaan pääluottamusmiehelle viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, jonka takia vapaan myöntäminen tuottaisi tuntuvaa haittaa. Tällöin olisi suotavaa yhteisesti pyrkiä selvittämään muu mahdollinen ajankohta, jolloin kurssille osallistumiselle ei olisi estettä.

Ilmoitus aikomuksesta lähteä kurssille on tehtävä mahdollisimman varhain. Milloin kurssi kestää enintään yhden viikon, on ilmoitus annettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua sekä milloin on kysymys pitemmästä kurssista, vähintään kuusi viikkoa ennen. Ennen kuin henkilö osallistuu edellä tarkoitettuun koulutustilaisuuteen, on osallistumisen aiheuttamista toimenpiteistä sovittava työnantajan kanssa sekä nimenomaisesti etukäteen todettava, onko kyseessä sellainen koulutustilaisuus, josta työnantaja suorittaa työntekijälle korvauksia tämän sopimuksen mukaisesti. Samalla on todettava, mikä on näiden korvausten laajuus.

4 Korvaukset

Kurssilta, joka järjestetään SAK:n tai sen jäsenliiton koulutuslaitoksissa tai muussa Rakennusliiton organisoimassa koulutustahtumassa ja jonka koulutustyöryhmä on hyväksynyt, työnantaja on velvollinen maksamaan luottamusmiehelle, varapääluottamusmiehelle, työsuojeluvaltuutetulle, -varavaltuutetulle, työsuojelutoimikunnan jäsenelle ja työsuojeluasiamiehelle heidän tehtäviensä edellyttämän koulutuksen osalta korvauksen ansionmenetyksestä, edellä mainituille luottamusmiehille enintään kuukauden ajalta ja työsuojeluluottamustehtävissä oleville enintään kahden viikon ajalta. Samoin maksetaan korvaus edellä mainituissa koulutuslaitoksissa järjestettyjen luottamusmiestoimintaan liittyvien koulustilaisuuksien osalta ammattiosaston puheenjohtajalle enintään kuu-kauden ajalta, mikäli hän työskentelee yrityksessä, jossa on vähintään 100 asianomaisen alan työntekijää ja hänen johtamassaan ammattiosastossa on vähintään 50 jäsentä.

Lisäksi maksetaan edellisessä kappaleessa tarkoitetuista työntekijöistä kultakin sellaiselta kurssipäivältä, jolta ansionmenetyksen korvausta suoritetaan, kurssista sen järjestäjälle aiheutuvien ruokailukustannusten korvaukseksi keskusjärjestöjen välillä sovitettu ateriakorvaus.

Edellä tässä kohdassa tarkoitettuja korvauksia työnantaja on velvollinen maksamaan samalle henkilölle vain kerran samasta tai sisällöltään vastaavasta koulustilaisuudesta.

Pöytäkirjamerkintä

Osapuolellet toteavat, että Koulutus sopimuksen tekstin muutoksella ei ole tarkoitettu lisätä työnantajan kustantamia kursseja nykyisestä, ainoastaan järjestää kursseja muuallakin kuin Siikarantaopistossa. Työnantajia edustavien tahojen osallistumista kurssien sisältöön pidetään molemmin puolin toivottavana.

5 Sosiaaliset edut

Osallistuminen sopimuksessa tarkoitettuun ay-koulutukseen ei yhden kuukauden rajaan asti aiheuta vuosiloma-, eläke- tai muiden niihin verrattavien etuuksien vähenemistä.

6 Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 19.4.2010 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä huhtikuun 19. päivänä 2010

Rakennusliitto

Lattian- ja seinäpäällysteliitto

**Lattianpäällysteyhdistys
Rakennusliitto**

**SOPIMUS AMMATTIYHDISTYSJÄSENMAKSUJEN
PERINNÄSTÄ**

Lattianpäällysteyhdistys ja Rakennusliitto ovat sopineet Suomen Työnantajien Keskusliiton ja Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton välillä 13.päivänä tammikuuta 1969 sovitun pohjalta ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä seuraavaa:

1 §

Jäsenmaksujen perinnän perusteena on ennakonperinnän alainen palkka

2 §

Työnantaja perii ammattiyhdistysjäsenmaksut palkkakaussittain Rakennusliiton kulloinkin päättämän jäsenmaksuprosentin perusteella. Perittyjen jäsenmaksujen tilitys tehdään työnantajan harjinnan mukaan palkkakaussittain tai kuukausittain siten, että kunkin kalenterikuukauden aikana perityt ammattiyhdistysjäsenmaksut tilitetään ao. kuukauden loppuun mennessä. Työnantaja tilittää perityt varat erittelemättömänä yhteissummuna perintäsopimuksessa mainitulle Rakennusliiton postisiirtotilille.

3 §

Työnantaja toimittaa neljännesvuosittain Rakennusliitolle jäsenkohtaisen selvityksen ao. vuosineljänneksen aikana perimistään jäsenmaksuista vuosineljänneksen päättymistä seuraavan kuukauden kuluessa. Jäsenkohtaisesta selvityksestä ilmenee perityt ammattiyhdistysjäsenmaksut tilikaussittain eriteltyinä. Mikäli selvityksessä on tietoa työntekijöistä, jotka ovat tehneet perintäsopimuksen työnantajan kanssa mutta, joilta työnantaja ei perintää ole suorittanut, on näiden työntekijöiden osalta merkittävä selvitykseen syy perimättä jättämiseen. Jäsenmaksujen perinnästä vero-

tusta varten annettavaa selvitystä lukuun ottamatta työnantaja ei ole velvollinen laatimaan tämän kohdan vuosineljännesselvityksen lisäksi muuta selvitystä.

4 §

Ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnässä käytetään Rakennusliiton painattamaa ja Lattiapäällysteyhdistyksen hyväksymää jäsenmaksujen perintäsopimusta.

5 §

Silloin kun ammattiyhdistysjäsenmaksun perintäsopimus irtisanoaan päättyväksi työsuhteen kestäessä, käytetään Rakennusliiton painattamaa ja Lattiapäällysteyhdistyksen hyväksymää päätty-misilmoitusta.

6 §

Rakennusliitto ilmoittaa vuosittain Lattiapäällysteyhdistykselle kuukautta ennen perintävuoden alkua jäsenmaksuprosentin (liiton, osaston ja rakennusalan työttömyyskassan). Perintäperuste (pro-sentti) ilmoitetaan perintävuodeksi kerrallaan eikä sitä voida tänä aikana muuttaa, ellei muutos johdu työttömyyskassamaksun muu-toksesta joko lain tai sosiaali- ja terveystieteiden päätöksen takia.

7 §

Mikäli jäsenmaksuprosentti muuttuu perintävuoden alusta lukien ilmoittaa Rakennusliitto uuden jäsenmaksuprosentin työnantajati-littäjille ainakin kuukautta ennen uuden perintävuoden alkua.

8 §

Tämä sopimus tulee voimaan 27.1.2000 ja on voimassa toistaisek-si. Tämä sopimus voidaan irtisanoa kolmen (3) kuukauden irtisa-nomisajalla päättämään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä 4. päivänä helmikuuta 2000

**Lattiapäällysteyhdistys
Rakennusliitto**

LATTIANPÄÄLLYSTYSALAN SUOJAUTUMISOHJEET

JOHDANTO

Oheisen ohjeiston avulla pyritään antamaan ohjeet työn suorittamisesta ja suojautumistoimenpiteistä normaalissa talonrakennustoiminnassa tehtävissä lattianpäällystysalan töissä esiintyviä ja tunnettuja vaaratekijöitä vastaan.

1. Lattianpäällystetyössä terveydellistä haittaa aiheuttaa

1.1 Rasittavat työasennot ja raskaiden esineiden nostelu

1.2 Työaineista johtuvat:

- ilmaan haihtuvat liuotteet, jotka pääsevät hengitysteitse elimistöön,
- puu, tekstiili- ja mineraalipölyn leviäminen ilmaan, jolloin työstettävien materiaalien sisältämiä aineita voi päästä elimistöön,
- liiman tai lakan kosketus ihoon, jolloin ihon läpi elimistöön voi imeytyä haitallisia aineita.

Näiden tekijöiden haitallisuus riippuu:

- käytettyjen aineiden koostumuksesta
- työskentelytavasta ja käytettävien aineiden määrästä
- työpaikan olosuhteista kuten ilmanvaihdosta ja muista torjuntatoimenpiteistä
- työturvallisuusmääräysten noudattamisesta
- työntekijöiden henkilökohtaisista työtapoista.

2. Turvallisuusmerkinnät

Kemiallisten tuotteiden sisältämistä terveydelle haitallisista tai vaarallisista aineista saa ensisijaisesti tietoa tuotteen päällysmarkkinöistä ja käyttöturvallisuustiedoista.

Merkintäjärjestelmien perusteella käyttäjät voivat nopeasti havaita milloin erityinen varovaisuus tuotteiden käsittelyssä on tarpeen ja millaista haittaa vastaan on suojauduttava.

2.1 Päälyksen merkitseminen

Vaarallisten kemikaalien päälykset (etiketti) on merkittävä kemikaalilain ja työturvallisuuslain nojalla annettujen määräysten (VNp 667/90 asetus 620/90) mukaisesti valmistamisen, maahan tuonnin tai pakkaamisen yhteydessä, kuitenkin viimeistään ennen vaarallisten kemikaalien luovuttamista tai käyttöönottoa. Maalituotteiden etikettimerkinnöistä on annettu tarkemmat määräykset sosiaali- ja terveysministeriön päätöksellä 738/85.

2.2 Käyttöturvallisuustiedotteen sisältö

Kemiallisista tuotteista on saatavana käyttöturvallisuustiedote, joka sisältää mm. seuraavat tiedot:

- luokitustiedot ja varoitusmerkinnät
- vaaralliset aineet, niiden määrät ja vaaralliset ominaisuudet
- fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet
- tiedot terveysvaaroista käytön yhteydessä ja erityisten turvallisuustoimenpiteiden tarpeesta
- palo- ja räjähdysvaarallisuus
- muuta vaaraa aiheuttavat ominaisuudet ja vaikutukset käyttöolosuhteissa
- ohjeet varastointiin, ensiapuun, tulipaloon ja kemikaalionnettomuuden varalta ym.

3. Tuotteiden valinta, työn suunnittelu ja opastus

Työkohteessa, jossa käytetään liuotepohjaisia tuotteita tai muita terveydelle vaaraa aiheuttavia aineita, on työ suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon mm.:

- haitan määrä ja laatu
- tekninen suojaus ja ilmastointi
- terveysvaarat
- oikea käsittely tapa sekä
- suojautumisohjeet ja ensiapu.

Turvallinen työ ja työympäristö edellyttää työolosuhteiden tuntemista.

3.1. Työn suunnittelu

Työtä suunniteltaessa on mahdollisimman tarkasti otettava huomioon työn suorittamiseen liittyvät työturvallisuustekijät sekä fyysinen rasittavuus ja yksipuolisten työasentojen vähentäminen.

Työkohteen ilmanvaihto on pyrittävä järjestämään niin tehokkaasti, ettei muita suojautumistoimenpiteitä tarvita. Mikäli tämä ei ole mahdollista, on työn järjestelyillä pyrittävä pienentämään työntekijän altistusta mahdollisimman vähäiseksi. Liuotteiden, eräiden sideaineiden ja hartsien sekä eräiden apuaineiden haitalliseksi tunnetut pitoisuudet (HTP-arvot) on lueteltu Työsuojeluhallituksen turvallisuustiedotteessa 25.

Näistä toimenpiteistä huolimatta lattianpäällystystyössä työntekijät saattavat kuitenkin joutua alttiiksi terveydelle haitallisiksi luokitelluille aineille sekä joutua työskentelemään kohteissa, joissa on muita työturvallisuusriskejä.

3.2 Opastus

Työnantaja opastuttaa työntekijää lattianpäällystealan työehtosopimuksen 29 §:n sekä työturvallisuuslain ja muiden säännösten mukaisesti.

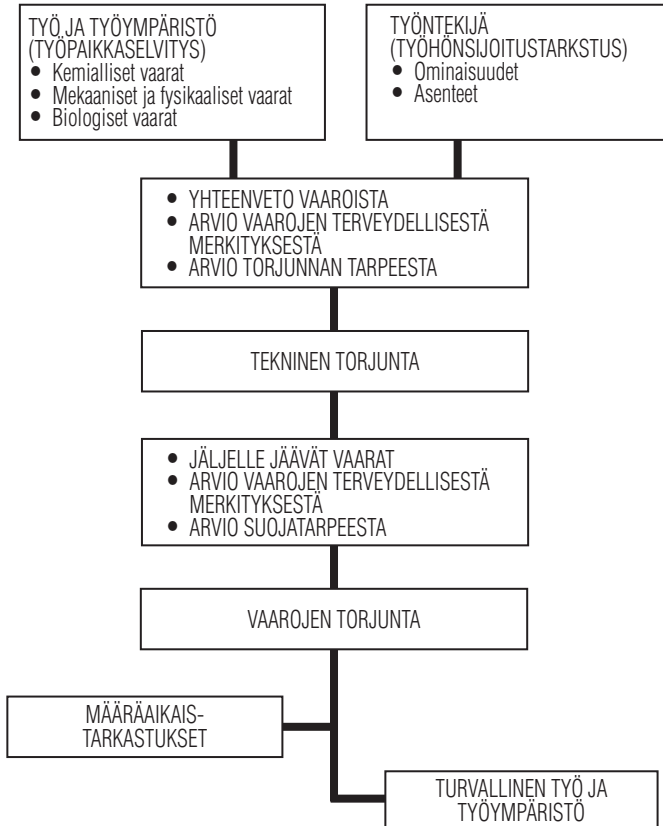
4. Suojautumistoimenpiteitä

Suojautumistoimenpiteiden ja henkilökohtaisten suojainten tarve lattianpäällystetyössä riippuu monista tekijöistä, kuten

- työssä käytettävistä aineista
- työkoneista
- työkaluista
- työkohteen ilmanvaihdosta
- työkohteen ilman lämpötilasta
- päällystettävästä kohteesta.

Mikäli tuuletuksen ja ilmanvaihdon tehostamisella sekä töiden järjestelyillä ei ilman epäpuhtauksien määrää saada riittävästi vähennetyksi, on työnantajan varattava työntekijän käyttöön henkilökohtaiset suojautumisvälineet taulukon 1 mukaisesti.

Turvallinen työ ja työympäristö

Muita suojautumistoimenpiteitä

- Työstettävää pintaa kuivahiottaessa tai vanhaa päällystettä poistettaessa on tarvittaessa käytettävä pölysuodatinta.
- Jos tuotteessa on merkintä ”ärsyttää ihoa, silmiä ja limakalvoja” tai ”syövyttää ihoa, silmiä ja limakalvoja”, on työssä edellä mainittujen suojautumistoimenpiteiden lisäksi tarvittaessa käytettävä tarkoitukseen soveltuvia suojasilmälaseja tai kasv suojausta sekä suojakäsineitä.
- Jos tuotteessa on merkintä ”syövyttävä”, on edellä mainittujen suojautumistoimenpiteiden lisäksi käytettävä työssä kasv suojausta sekä suojakäsineitä. Iho on tällöin muutenkin suojattava mahdollisimman hyvin roiskeilta.

Sirkkelin turvallinen käyttö

Sirkkeli on varustettava asianmukaisilla turvalaitteilla ja se on pidettävä määräysten mukaisessa kunnossa.

Yläsuojuksen ollessa suojausasennoissa sen on peitettävä sahauspöydän yläpuolella oleva terän osa. Suojuksen tulee olla lukittavissa eri työkorkeuksiin. Alasuojuksen tulee peittää sahauspöydän alapuolella oleva terän osa kokonaisuudessaan kaikissa terän asennoissa.

Purunpoistoaukko tulee sijoittaa ja mitoittaa siten, että terään ei ulotu.

Sirkkeliä saa puhdistaa ja terän asentaa työasentoon vain koneen ollessa pysähdyksissä. Pienien kappaleiden syötössä on noudatettava erityistä varovaisuutta ja tarvittaessa käytettävä tarkoituksen mukaisia aputyökaluja.

Sirkkelin käyttäjää on opastettava ennen töiden aloittamista ja annettava hänelle käyttöohjeet.

Sirkkelin ympäristö on pidettävä siistinä ja sahauspöytä puhtaana.

Muut sähkökäyttöiset työkalut

Kaikilla sähkökäyttöisillä käsityökaluilla työskenneltäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Taulukko 1. Yksityiskohtaiset suojautumistoimenpiteet eri tilanteissa.

Matto- ja parkettilattioiden tasoitustyöt

	Kohteen koko	Altistumis-aika	Sementti-pohj. tasoite	Erikois-semenetti-tasoitteet	Kaksikomp./epoksi tasoitteet
Lattioiden tasoitus	pienet pinnat	alle 2 h yli 2 h	(P) P (MP)	P P MP	IS (A) IS A
	suuret pinnat	alle 2 h yli 2 h	(P) IS P (MP)	P IS P MP	IS (A) IS MA
Betoni- ja tasoite-pintojen hionta ja puhdistus	pienet pinnat	alle 2 h yli 2 h	P MP	P MP	(IS) P IS MP
	suuret pinnat	alle 2 h yli 2 h	P IS MP (KS)	P IS MP (KS)	IS P IS MP (KS)

Mattotyöt

	Kohteen koko	Altistumis-aika	Dispersio-liimat	Keino-hartsil.	Kontakti-liimat	Sauma, juotos ja hitsaus	Pohjustus liuotin keino harts.
Mattojen ja laattojen kiinnitys	pienet pinnat	alle 2 h yli 2 h	(IS) (IS)	IS IS A	IS A IS MA	A MA	A IS A IS
	suuret pinnat	alle 2 h yli 2 h	(IS) IS	IS A IS MA	IS A IS MA	A MA	MA IS MA IS

Parkettityöt

	Kohteen koko	Altistumis-aika	Hionta-työt	Sirkkeli, sahaus	Lakkaus dispersiol.	Lakkaus liuote ohent.
Parkettien asennustyöt	pienet pinnat	alle 2 h yli 2 h	(P) (KS) P (KS)	(P) (KS) P (KS)	(IS) IS	IS A IS MA
	suuret pinnat	alle 2 h yli 2 h	P KS MP KS	P KS P KS	IS IS	IS A IS MA

Selitykset taulukon lyhenteisiin:

A = aktiivihiihluodatin

MA = moottorikäyttöinen aktiivihiihluodatin

P = pölysuodatin

MP = moottorikäyttöinen pölysuodatin

KS = kuulosuoja

IS = ihosuojat

() = käytetään vain tarvittaessa

Pienet pinnat käsittävät:

listat, saumat, roilot ja osittain työstettävät pinnat

Suuret pinnat:

lattiapinnat kokonaisuudessaan

5. Henkilökohtainen suojautuminen

Työasu

Tarkoituksenmukainen työ- ja suojavaatetus on osa työturvallisuutta. Suojavaatteet suojaavat käyttäjän ihoa ja muita vaatteita tahroilta, roiskeilta ja pölyiltä.

Polvisuojat

Polvisuojia suositellaan käytettäväksi aina kun työskennellään polvillaan. Suojainten oikea käyttö vähentää polvien rasitusta ja vammojen syntymä.

Henkilökohtainen hygienia

Kuhunkin työhön tulee valita sopivat suojaimet. Myös vesiohenteisia tuotteita käytettäessä tulee iho puhdistaa työn jälkeen hyvin

vedellä ja saippualla. Ihon kuivumista voidaan ehkäistä käyttämällä käsivoidetta pesun jälkeen. Luotinpitoisiin tuotteisiin tahriintuneet vaatteet tulee vaihtaa ja pestä riittävän usein. Erityisen tärkeää on käsien puhdistus ennen ruokailua.

Käsien ja ihon suojaus

Lattianpäällystetyössä kädet ovat alttiina lakkojen, liimojen ja ta-soitteiden sisältämien liuotteiden ym. terveydelle haitallisten aineiden rasitukselle.

Kemialliset aineet voivat iholle joutuessaan aiheuttaa ihon ärsytystä, ärsytysihottumaa ja herkistymisihottumaa. Lisäksi jotkut aineet voivat imeytyä ihon läpi elimistöön.

Suojakäsineitä valittaessa on varmistuttava, että ne kestävät käsiteltävät materiaalit. Käsineiden sisäpinnan tulisi olla tekstiilikudoksella vuorattu tai on käytettävä erillisiä sisäkäsineitä. Vaarattomampia työvaiheita tehtäessä voidaan kädet suojata suojavoiteella. Suojavoiteita käytettäessä on muistettava, että ne suojaavat yleensä vain noin neljä tuntia. Suojavoiteet voi pestä iholta saippuovoidella, joten saippuapesun jälkeen on suojavoiteiden dekontaminointi uusittava.

Silmien suojaaminen

Silmäsuojain suojaa silmiä mekaaniselta tai kemialliselta haitta-vaikutukselta tai säteilyltä.

Silmäpataturmien ehkäisemiseksi koneet, laitteet ja työmenetelmät olisi kehitettävä sellaisiksi, että silmäpataturmien vaara on mahdollisimman vähäinen. lisäksi työntekijöiden käyttöön on varattava riittävästi tarkoituksenmukaisia henkilökohtaisia silmäsuojaimia, joita heidän tulee käyttää säännöllisesti.

Sirkkelin käytössä on silmäsuojainten käyttöön kiinnitettävä erityistä huomiota.

Silmään joutuneet aineet, erityisesti hapot, emäkset ja liuotteet tulee heti huuhdella pois runsaalla vedellä ja jatkaa huuhtelua vähintään 15 minuuttia. Syövyttävien ja voimakkaasti ärsyttävien aineiden tapaturmissa tarvitaan huuhtelun jälkeen lääkinhoitoa.

Hengityssuojaimet

Hengitysteiden kautta ilman epäpuhtaudet pääsevät elimistöön. Jotkut aineet aiheuttavat hengityselinärseystä (esim. ammoniakki). Orgaaniset liuotteet aiheuttavat lievinä äkillisinä oireina huimautumista, huonovointisuutta, päänsärkyä ja väsymystä ja pitempiaikaisen altistumisen seurauksena hermostollisia oireita ja jopa vaurioita. Dispergoituvien tuotteiden liuotteet ovat yleensä hitaasti haihtuvia ja niiden pitoisuudet lattianpäällystystyön aikana ovat yleensä alle haitalliseksi tunnettujen pitoisuuksien (HTP-arvojen).

Hiukkasmaisista aineista hiukkaskooltaan suuremmat, kuten karkeapöly, pääsevät vain ylempiin hengitysteihin, jossa voivat aiheuttaa yskänärseystä. Keuhkojen puolustusmekanismi, limakalvoilla tapahtuva limaneritys ja värekarvojen liike, kuljettavat suuret hiukkaset hengitysteistä. Hiontapölyn joukossa on kuitenkin myös hienopölyä, joka kulkeutuu syvemmälle keuhkoihin asti.

Herkistävät aineet voivat herkistää myös hengitysteitä, jolloin seurauksena on ammattiaistma. Vesiohenteisia tuotteita käytettäessä riski on lähinnä epoksia ja hartsia sisältävien tuotteiden käsitelyssä.

Hengityssuojaimia on käytettävä, kun

- ilman epäpuhtauspitoisuus on suurempi kuin haitalliseksi tunnettu pitoisuus
- ilmassa olevat tai mahdollisesti syntyvät epäpuhtauden määrät ovat niin suuria, että terveydelle voi aiheutua vaaraa tai haittaa.

Hengityssuojaimien valinnassa on otettava huomioon:

- epäpuhtauden laji tai pitoisuus työpaikan ilmassa
- suodatinaamaria saa käyttää vain 2 tuntia päivittäin. Mikäli työ kestää kauemmin, on työntekijän käyttöön annettava moottorikäyttöinen hengityksen suojain, jossa on työhön sopivat suodattimet, raitisilma- tai paineilmaletkuun liitetty suojanaamari tai -huppu.

Suojaimen käyttö on tarkoin perusteltava ja työntekijälle kerrottava erityisesti sellaisista vaaratekijöistä, joista ilmassa oleva pöly tai kaasu ei varoita millään tavalla. Jotta suojaimen aiheuttama li-

säkuormitus jäisi mahdollisimman pieneksi, suojain on valittava juuri sen hetkistä vaaratilannetta varten.

Huolto ja säilytys

Hengityssuojain on puhdistettava käytön jälkeen ja huollettava riittävän usein sen toimintavarmuuden takaamiseksi. Suojaimen mukana olevassa käyttöohjeessa annetaan yksityiskohtaiset ohjeet.

Työntekijän on säilytettävä hänen käyttöönsä luovutettua henkilökohtaista suojainta siten, ettei kosteus tai lika pääse siihen. Usein tiivis muovipussi riittää. Käytön jälkeen suojain kuivataan puhtaalla pyyhkeellä tai pestään tarvittaessa saippualla ja vedellä valmistajan tai maahantuojan ohjeiden mukaisesti. Suodatinpatruunaa on pesun aikana varjeltava vedeltä. Uloshengitysventiili tarkastetaan ja tarvittaessa huuhdellaan vedellä.

Pölynsuodattimet

Pölynsuodattimet suojaavat erilaisilta terveydelle vaarallisilta pölyiltä. Ne eivät suojaa kaasuilta eivätkä hapenpuutteelta.

Pölyn hiukkaskoon mukaan pölynsuodattimet jaetaan luokkiin P1 (1Ia), P2 (1Ib) ja P3 (1Ic), joissa viimeksi mainittu suodattaa kaikkein hienojakoisinta pölyä.

Jos pölyn hiukkaskokoa ja pitoisuutta ei tiedetä eikä muita toimenpiteitä voida tehdä, käytetään tilapäisesti P2-luokan suodattimia joko koko- tai puolinaamarin kanssa. Näin voidaan altistusta pienentää. Ensi tilassa on kuitenkin varmistettava suojauksen riittävyys.

Kaasusuodattimet

Kaasusuodattimet suojaavat vain tietyiltä ilmassa olevilta kaasuilta, joiden pitoisuus on riittävän pieni. Suurissa pitoisuuksissa käytetään esimerkiksi paineilmalaitteita.

Suodatinta valittaessa on siis tarkoin tiedettävä altistava aine ja todennäköinen altistava taso. Työskenneltäessä liuotteita sisältävällä tuotteella yleisimmin tarvittava kaasusuodatin on liuotinhöyryiltä suojaava aktiivihiiisuodatin A2. Poikkeuksellisen korkea tai matala lämpötila tai kosteus voi pienentää suodattimen suojaominaisuuksia. Kaasusuodattimet eivät suojaa pölyiltä. Jos

ilmassa on sekä pölyjä että kaasuja, on käytettävä yhdistettyä kaasun- ja pölynsuodattimia.

Kaasuja ja höyryjä vastaan tarkoitettua suodatinta käytetään tavallisesti kokonaamarin kanssa. Puolinaamaria saa käyttää pien-suodattimien kanssa (suodatinluokka 1) vain orgaanisten liuotteiden höyryjä vastaan. Tällöin voidaan käyttää puolinaamaria ja A2-tyypin kaasunsuodatinta.

Kaasupitoisuuden mukaan kaasunsuodattimet on jaettu luokkiin I (pitoisuus 0,1 tilavuusprosenttia), II (0,5) ja III (1).

Suojaimet joita tarvitaan lattianpäällystetöissä poikkeustapauksissa

Yhdistetyt suodattimet

Yhdistettyjä suodatinsuojaimia, joissa on sekä pölynsuodatin (tavallisesti luokka P2) että kaasunsuodatin, käytetään suojaamaan pölyiltä ja liuotinhöyryltä samanaikaisesti. Yhdistettyä suodatinta käytetään tavallisesti kokonaamarin kanssa.

6. Työsuojeluorganisaation tehtävät

Työsuojeluasioissa saat tietoa työsuojelupäälliköltä ja työsuojeluvaltuutetulta. Työsuojeluorganisaation tehtävät on määriteltävä lainsäädännössä, asetuksissa ja lattianpäällystealan työsuojelusopimuksessa.

Helsingissä huhtikuun 27. päivänä 1992

Lattiapäällysteyhdistys r.y.
Rakennusliitto ry

MATTOTÖIDEN URAKKAHINNOITTELU

Urakkatöiden yleismääräykset

- 1) Urakkatyön aikana tehdyistä tuntiöistä on pidettävä luetteloa ja tehdyt tunnit on viikoittain tarkistettava ja hyväksyttävä.
- 2) Työnantaja toimittaa tarvittavat työvälineet (lukuun ottamatta työntekijän omia työvälineitä) ja tarveaineet korjaustöissä työpaikalle ja uudisrakennuksissa kerroksiin sekä huolehtii, että ne ovat ilman eri käsittelyä työkuunnossa (kuten esim. liimat sopivassa lämpötilassa ilman lämmitystä).
- 3) Jos työntekijä joutuu siirtämään irtaimistoa, huonekaluja ym. esineitä urakkatyönsä yhteydessä, on hänelle tästä työstä maksettava tuntipalkan mukainen palkka. Jos tällaisen siirron suorittavat toiset henkilöt ja urakkatyöntekijä joutuu sitä odottamaan, on myöskin odotusajalta maksettava tuntipalkan mukaan. Irtaimistoon kuuluvat myös sähköhellit, jääkaapit ym. vastaavat.
- 4) Milloin urakan yhteydessä joudutaan suorittamaan työtä, jota ei voida hinnoitella, maksetaan siitä 30%:lla korotettu tuntipalkka.
- 5) Asuttavissa ja käytössä olevissa tiloissa työskenneltäessä lisätään urakkahintoihin 20 % korotus. Ei koske tyhjennettyjä huonetiloja. Korotus koskee ainoastaan niitä töitä, jotka suoranaisesti vaikeutuvat esteen takia.
- 6) Erikoistyöstä, kuten esim. kuvion leikkaamisesta on sovittava korotus etukäteen tai viimeistään urakan alkaessa. Kuvioidusta matosta jouduttaessa sitä kuvioon sovittamaan, maksetaan 20 % korotus perushintaan. Sama lisä maksetaan myös asennettaessa mattoja tai laattoja kulmittain tai seinälinjasta poiketen vinottain.
- 7) Käytävien tiloissa, joissa matto on asennettava pituussuuntaan tilan ollessa alle maton leveyden, maksetaan korotusta perushintoihin 30 %.
- 8) Laivatöissä maksetaan 30 % lisäys perushintoihin kaikissa töissä.

- 9) Työmäärällä tarkoitetaan työmäärää yhtä työntekijää kohti. Työmääriä yhteen laskettaessa otetaan kaikki päällysmateriaalit samanarvoisena huomioon.
- 10) Lattia- tai seinäpäällystettä asennettaessa maksetaan jokaisesta erillisestä päällystettävästä alasta vähintään 1 m² hinta.
- 11) 2-komponenttisella reaktioliimalla liimattaessa hintoja korotetaan mattotöissä 10 %:lla ja laattatöissä 20 %:lla.
- 12) Pientalokorotukseen oikeuttavat talotyypit ovat:
- omakotitalot
 - paritalot
 - rivitalot
 - luhtitalojen 3-alinta kerrosta

1. Erikoistyöt ja erinäiset lisätyöt

101	Jos lattianpäällysteaine joudutaan taivuttamaan ylös tai alas niin, että se muodostaa jalkalistan tai vastaavan, maksetaan siitä taivutuksen ollessa enintään 30 cm, reuna puhtaaksi tehtynä, riippumatta käytettävästä liimasta:	1,28 €/jm
102	Lisäksi maksetaan kulmista taivutuksen ollessa enintään 30 cm hitsattuna, nauhalla, lämmitettävällä tai itsekovettuvalla tahnalla	0,89 €/kpl
103	Päällystettävistä luukuista ja maton alas taivutuksesta lattiakaivoissa sekä WC-pytyn poistoputkesta ennen pytyn asennusta, lattiakaivojen, pilarien, mattosyvennyksen, ym. puhtaaksileikkaus maksetaan	1,16€/kpl
104	Jos lattian päällysteaine joudutaan yhtenä kappaleena vetämään ovi- tai muun päällystysainetta kapeamman aukon lävitse, maksetaan jokaiselta läpivedolta, kun läpivedettävän vuodan kokonaispituus on yli 5 jm.	4,38 €/kpl
105	Kaikesta puhtaaksileikkauksesta neula-, huopa-, kumi-, muovi- ja linoleumimattojen ja -laattojen asennuksessa maksetaan	0,38 €/jm
106	Koristeraita levytöissä työpaikalla leikattuna perushinnan lisäksi	1,09 €/jm

107	Tehdasvalmisteiset kumi-, muovi- ym. koristeraidat	0,26 €/jm
	Sama työpaikalla leikattuna	0,53 €/jm
108	Lukuun ottamatta lattiasta lämpökennoihin tulevia putkia maksetaan kaikista putkista, tukirauodoista ym. samankaltaisista haitoista, jotka edellyttävät ylimääräistä leikkausta:	0,23 €/kpl
109	Huonetoiloissa, joihin ei asenneta kynnyksiä, maksetaan mattojen ja laattojen sovittamisesta oviaukkoon	1,21 €/kpl
110	Muovi- ja linoleumimattojen ja laattojen saumojen sekä reunojen hitsaus nauhaa tai lämmitettävää tahnaa käyttäen. Nauhahitsauksiin sisältyvät seuraavat työvaiheet: pusku-saumaus tiiviiksi, tarvittaessa läpileikaten, hitsausuran leikkaus, sauman hitsaus ja ylimääräisen hitsausnauhan poisto. Monikulmaiset laatat eri sovituksen mukaan.	
		yli 200 jm alle 200 jm
	a) huonetilat käsiuraajalla	0,71 €/jm 0,90 €/jm
	b) huonetilat sähköuraajalla	0,64 €/jm 0,78 €/jm
	c) nestehitsaus	0,44 €/jm 0,44 €/jm
	d) linoleumi, kumimatot ym. sähköuraajalla	0,89 €/jm 1,12 €/jm
	e) hitsaussauman ehostus	0,44 €/jm 0,44 €/jm
	f) oviaukon hitsaus	1,07 €/kpl 1,07 €/kpl

2. Tasoitustyöt

Elementti- ym. lattioissa esiintyvien suurempien epätasaisuuksien oikomisesta sovitaan erikseen. Minkäänlainen siivous ja tasoitettujen pintojen hionta eivät sisälly yksikköhintoihin. Osittain tasoitusta on, kun tasoitettavasta lattiasta, tasoitetaan vähintään 5 % ja enintään 30 %, ovella tai vastaavalla erikseen rajoitetusta huonetilasta.

Kampalastatasoitusta vaadittaessa sovitaan lisähinta paikallisesti.

		yli 200 m ²	alle 200 m ² sekä pientalot
		€/m ²	€/m ²
201	Tasoitus osittain	0,31	0,36
202	Tasoitus kerran yli	0,57	0,60
203	Tasoitus kerran yli, kylpyhuoneessa, WC:ssä ja porrastasossa, tason ollessa enintään 20 m ²	0,81	0,87
204	Liimaus eristeeksi tasoitteen alle ja väliin	0,31	0,33

OHJEHINNAT:

Oman tasoituksen hiominen ja imurointi tai lakaisu

Työ käsittää vain oman tasoitustyön hiomisen ja siitä aiheutuvan pölyn imuroinnin tai lakaisun.

		yli 200 m ²	alle 200 m ² sekä pientalot
		€/m ²	€/m ²
207	Hionta	0,31	0,41
208	Imurointi tai lakaisu	0,26	0,31
209	Porrastasojen ja kosteiden tilojen oman tasoituksen hionta	0,47	0,47
210	Porrastasojen ja kosteiden tilojen imurointi tai lakaisu	0,36	0,36

3. Linoleumtyöt

Linoleumin ja vaahtomuovipohjaisen linoleumin kiinnitys liimattuna ja jyrättyä kokonaan alustaan:

		yli 200 m ²	alle 200 m ²	Pientalot yli 200 m ²
		€/m ²	€/m ²	€/m ²
301	Linoleumin paksuus alle 4 mm	1,54	2,25	1,93
302	Korkmentin tai vastaava kiinnitys liimaten alustaan	0,72	1,10	0,90
3.a	Milloin mattoa saumattaessa määrätään leikkaamaan molemmat reunat, maksetaan korotusta 6 %.			
3.b	Kontaktiliimalla kiinnitettäessä korotetaan perushintoja 50 %.			

4. Muovi-, kumi- ja vastaavien mattojen kiinnitys

Kiinnitys liimattuna suoraan alustaan yksipuolisella liimalla

	Maton paksuus	yli 200 m ²	alle 200 m ²	Pientalot enintään yli 200 m ²
		€/ m ²	€/ m ²	€/ m ²
401	1,6 mm	1,20	1,90	1,50
402	3,0 mm	1,27	2,01	1,59
403	Kivisiä tai metallisia kitka-aineisia sisältävät matot, joiden leikkaaminen ja käsitteleminen normaalia vaikeampaa, maton paksuus enintään 3,0 mm	1,46	2,29	1,82
403.a	Kivisiä tai kitka-aineisia sisältävien mattojen hitsaustöissä korotetaan perushintoja 20%			
4. a	Vaadittaessa jyräystä, maksetaan jyräyksestä	0,15 €/ m ²		
4. b	Kumimattojen kiinnityshinnat ovat 10 %:ia muovimattoja korkeampia			

5. Huopa-, korkki-, lasikuitu- ja vaahtomuovipohjaiset muovimatot

Hinnat sisältävät saumat nestehitsattuna sekä kynnyksettömän oviaukon nestehitsauksen ja irtosovituksena asennettaessa teippaukset ja ”remppakynnyksen” asennukset.
Matonpaksuus enintään 3 mm.

		yli 200 m ²	alle 200 m ²	Pientalot yli 200 m ²
		€/ m ²	€/ m ²	€/ m ²
501	Liimattuna	1,29	1,88	1,56
502	Irtosovituksena	1,18	1,69	1,42

6. Muovi-, kumi- ja korkkilaattojen kiinnitys

Hinta tarkoittaa neliön mallisia laattoja.
Eri kokoisista ja pienikokoisista laatoista, joiden yksittäinen pinta-ala on alle 0,09 m² maksetaan 10 % korotus.
Liimattuna ja jyrättynä suoraan betoni- ja vastaavaan alustaan:

		yli 200 m ²	alle 200 m ²	Pientalot yli 200 m ²
		€/ m ²	€/ m ²	€/ m ²
601	Muovilaatta	1,40	2,20	1,71
602	Korkkilaatta	1,53	2,39	1,87
6. a	Mikäli kahden tai useamman värisestä laatasta ladotaan kuvio, korotetaan hintoja 15 %. (Ei koske shakkikuvioita.)			
6. b	Kontaktiilmalla tehden 50 % korotus kaikkiin hintoihin.			
6.c	Kumilaattojen kiinnityshinnat ovat 10 %:ia korkeampia kuin muovilaatan (601.)			

7. Vesitiiviyyttä vaativat märkätilat

Matto mitataan matonpintaa pitkin ylösnoston yläreunasta ylösnoston yläreunaan. Ylösnoston kulmiin aiheuttamia leikkauksia ei vähennetä pinta-alasta.

M²-hinnat sisältävät urakkahinnoittelussa määrätyt erikois- ja erinäiset lisätyöt, ei kuitenkaan lattiasa olevien syvennysten tai korokkeiden aiheuttamaa haittaa.

701	Asuntojen sauna-, kylpyhuone-, WC- ja muut vastaavan kokoiset tilat	6,38 €/m ²
701.a	Tehtaässä kivi- tai metallisia kitka-aineita sisältävällä matolla	7,65 €/m ²
702	Ilmastointikonehuoneet, laboratoriot ja muut vastaavan kokoiset tilat 1	3,70 €/m ²
702.a	Tehtaässä kivi- tai metallisia kitka-aineita sisältävällä matolla	4,44 €/m ²
7.a	WC-pytyn ympärystä leikkauksesta maksetaan lisäksi. Hintaan sisältyy myös reunan ylös taivutus, mikäli se tulee kysymykseen.	3,04 €/kpl
7.b	WC-pytyn ympärystä leikkauksesta maksetaan tehtaässä kivi- tai metallisia kitka-aineita sisältävällä matolla. Hintaan sisältyy myös reunan ylös taivutus, mikäli se tulee kysymykseen.	3,66 €/kpl
7.c	WC-pytyn ympärystä pastauksesta maksetaan	1,07 €/kpl
7.d	Mikäli maton reuna joudutaan ujuttamaan valmiiksi paneloidun seinän alle, maksetaan	0,31 €/jm

8. Muovimattojen seinille kiinnittäminen

Vesikalusteettomissa KH ja WC tiloissa, yksipuolisella liimalla ja nestesaumauksella, matoituskorkeus enintään 280 cm.

M²-hinnat sisältävät muut paitsi alla mainitut haitat ja lisät.

		yli 200 m ²	alle200 m ²	Pientalot yli 200 m ²
		€/ m ²	€/ m ²	€/ m ²
801	Laminoidut ja yksiaineiset	4,25	4,25	4,25
802	Laminoidut ja yksiaineiset nauhahitsauksella	4,51	4,51	4,51
803	Pehmeät ja huokoiset muoviset seinäpäällysteet leveys alle 110 cm	2,84	3,92	3,54
804	Lasikuitu, paperi- tai vastaavapohjaiset leveys alle 110 cm ja paksuus enintään 1 mm	3,84	4,69	4,79
805	Seinän matoitustyössä erillisenä työnä suoritettava, alustasta johtuva alusliimaus	0,37	0,37	0,37
Haittakorvaukset:				
8.a	Korotukset hintoihin 801 ja 802 kannatin- rautojen ymp. leikkaus		1,05 €/kpl	
8.b	Korotukset hintoihin 803 ja 804			

* Vesikalusteiden paikoillaan ollessa korotetaan hintoja 10%.

* Kuvion sovituksesta korotetaan hintoja 15 %:lla.

9. Porrastasot ja askelmat

Porrastasoissa askeliin päätyvältä reunalta hinnoitellaan askelman pituinen ja levyinen osa porrastason askeleiden mukaisesti. Vastaava neliömäärä vähennetään tasosta. Jos porrastasanne ylittää 20 m² niin ylimenevä osa lasketaan normaalin huonetilan perushinnan mukaan.

Vesi- ja kulmalistoihin tehtävää puhtaaksileikkausta ei huomioida porrastasoissa.

	Askelman, päällisen, kulman ja rinnan työt:	
901	Tasoitus	1,12 €/jm
902	Kumi tai muovilaatan kiinnitys	6,30 €/jm
903	Muovi-, kumi- tai linoleumi-maton kiinnitys	5,80 €/jm
904	Neulehuopa- tai kokolattiamatto kiinnitys	4,15 €/jm
905	Kuminen askelpäällystys	1,70 €/jm
906	Muovi- tai linoleumi-askelpäällys	1,87 €/jm
907	Muovilaatta askelpäällys	2,08 €/jm
908	Muovimaton kiinnitys porrastasoon	3,16 €/m ²
908b	Linoleummaton kiinnitys porrastasoon	3,31 €/m ²
909	Muovimaton kiinnitys porrastasoon kontaktiilmalla	4,77 €/m ²
910	Muovilaattojen kiinnitys porrastasoon	3,25 €/m ²
911	Askelrinta, kumi, muovi tai linoleumi	1,78 €/jm
912	Askelrinta, muovi- tai kumilaatata	2,08 €/jm
913	Tehdasvalm. yhdistetty askelpäällys ja kulmalista	2,68 €/jm
914	Tehdasvalm. askelrinta	1,54 €/jm
915	Askelten jalkalista, tehdasvalm. kuminen tai muovinen	2,21 €/jm
	Sama työpaikalla leikattuna	2,31 €/jm
916	Askelten jalkalistan jiirin leikkauksesta	0,62 €/kpl
917	Askeleen päässä oleva vesilista	0,89 €/kpl
918	Putkista, tukiraidoista ja kaidekiinnikkeistä	0,30 €/kpl
9.a	Kierreportaissa kohtien 901–907 yksikköhintoja korotetaan 10 %:lla.	
9.b	Kivi- ja kitka-aineksia sisältävien mattojen asennuksessa (porrastasojen, askelatasojen ja askelrintojen) ja hitsaustöissä korotetaan perushintoja 20 %.	

10. Käsijohde, jalkalista- ym. listatyöt

1001	Askeleen muovinen tai kuminen kulmalista	2,26 €/jm
1002	Muovinen tai vastaava vesilista	1,83 €/jm
1003	Kulmalistan, vesilistan ja käsijohteen jiirin leikkaus	0,94€/kpl
1004	Kulmalistan ja vesilistan jiirin hitsaus	0,65 €/kpl
1005	Muovisen käsijohdelistan kiinnitys	1,01 €/jm
1006	Käsijohdelistan jiirin ja pään hitsaus ja hionta	1,19 €/kpl
1007	Kulmasuojalistan kiinnitys	1,67 €/jm
1008	Jalkalista vakiomalli alle 80 mm muovi tai kumi	0,90 €/jm
1008b	Jalkalista vakiomalli 81–100 mm muovi tai kumi	1,13 €/jm
1008c	Jalkalista vakiomalli 101–150 mm muovi tai kumi	1,69 €/jm
1009	Muovisen tai kumisen liukuesteen (uraan) asennus	1,16 €/jm
1010	Muovisen tai kumisen kynnyksen sovitus ja kiinnitys alle 160 mm	3,16 €/kpl
1011	Mattolistan kiinnitys (ei jalopuu)	0,35 €/jm

Haittakorvaukset:

- 10.a Jalkalistojen kiinnityksestä portaiden kerros- ja lepotasoihin maksetaan 20 %:n korotus.

11. Nukkamatot ja tekstiililattiapäilysteet

Kutomalla tai tuftaamalla tehdyt ja muut tekstiilimatot
(kuten nylonlattiahuovat ja vastaavat)

Liimaten tai irtosovituksena teipaten:

		yli 200 m ²	alle 200 m ²	Pientalot yli 200 m ²
		€/ m ²	€/ m ²	€/m ²
1101	30–130 cm	1,30	1,94	1,62
1102	Yli 131 cm	1,26	1,90	1,57

11.a Keinohartsiliimalla
eri sopimuksella.

11.b Sauman leikkaus jos molemmat
reunat joudutaan leikkaamaan
erikseen, lisämaksu
(ei koske neulahuopamattoja) 0,14 €/jm

Pöytäkirjamerkintä:

Kokolattiamattojen ja neulahuopa-
mattojen sovituksesta maksetaan
silloinkin, kun teippausta ei tarvitse
suorittaa.

0,76 €/m²

Laattojen kiinnitys ilman teippausta

1,05 €/m²

Teippaus eri sopimuksella.

Em. hintoihin sisältyvät kaikki työehto-
sopimuksessa mainitut korotukset.

12. Pingoitustyöt

4.03	Kiinnitys pingottamalla reunat naulaten	1,85 €/m ²
4.04	Kiinnitys pinnoittamalla reunat liimaten	2,39 €/m ²

Saumatyöt ja niihin verrattavat

4.05	Sauman ompelu käsin 5 mm tikein	2,40 €/jm
4.06	Saumausnauhalla	
	a) yksipuolisella liimalla	0,77 €/jm
	b) kaksipuolisella liimalla	1,48 €/jm
	c) liimateipillä	0,40 €/jm
	d) lämpöteipillä	0,77 €/jm
4.07	Poikkisauma purkaantuissa mattolaaduissa sekä päätyjen varmistus liimalla ennen saumausta:	
	a) nauhalla + yksipuolinen liima (latex)	1,48 €/jm
	b) nauhalla + kaksipuolinen liima (latex)	1,96 €/jm
4.08	Poikkisauma purkaantumattomissa mattolaaduissa:	
	a) nauhalla + yksipuol. liima	0,77 €/jm
	b) nauhalla + kaksipuol. liima	1,48 €/jm
	c) liimateipillä	0,40 €/jm
	d) lämpöteipillä	0,77 €/jm
4.09	Maton reunan varmistaminen liimalla 5–10 cm:n leveydeltä ennen leikkausta	0,27 €/jm
4.10	Reunan liimaaminen nukan lähdön estämiseksi	0,27 €/jm
4.11	Muovipohjaisen maton saumaaminen hitsaamalla	1,37 €/jm
4.12	Alustaan kokonaan liimattavan purkaantuvan maton poikkisaumaus, johon sisältyy reunojen varmistus ennen kiinnitystä	0,95 €/jm
	Kuviolisät:	
	a) liimattavissa matoissa 10 %:n korotus perushintoihin (m ² - ja ymp. hintaan)	
	b) pingotettavissa matoissa 15 % korotus saumaukseen ja pingotukseen	

5.	Villa- ym. Tekstiilimattojen pingoitus piikkilistan varaan ja siihen liittyvät työt	
	Perushinnat	
5.01	Piikkilistan kiinnitys:	
	a) puulattiaan naulatan	0,30 €/jm
	b) betonilattiaan teräsnauloin	0,60 €/jm
	c) betonilattiaan kontaktiliimalla (pätkitys)	1,07 €/jm
	d) betonilattiaan proppaamalla 10–12 cm:n välein	1,82 €/jm
5.02	Päätykiskojen kiinnitys	
	a) puulattiaan ruuvaamalla	0,54 €/jm
	b) betonilattiaan proppaamalla + ruuvit	1,78 €/jm
	c) jiirin teko pokattavassa kiskossa	1,30 €/jm
5.03	Päätylistojen, saumalistojen ym. vastaavien kiinnitys	
	a) puulattiaan ruuvaamalla	0,54 €/jm
	b) betonilattiaan proppaamalla + ruuvit	1,86 €/jm
	c) ruuviuran muovisen peitelistan upotus	0,85 €/jm
	d) jiirien teko	0,54 €/jm
5.04	Alumiininen taittoprofiili (Gripperedge): profiiliin kiinnitys piikkilistan alle ja maton reunan taitto profiiliin alle	0,42 €/jm
5.05	Proppaus erillistyönä: reikien poraus ja proppujen upotus betonilattiaan (10-15 cm:n välein)	1,05 €/jm
5.06	Alusmaton sovitus ja kiinnitys:	
	a) irralleen, saumoista kohdittain teipillä	0,39 €/m ²
	b) puulattiaan, kiinnitys liitinhakasilla	0,39 €/m ²
	c) betonilattiaan osittain liimaamalla	0,50 €/m ²
5.07	Maton pingotus kaikissa töissä	1,30 €/m ²
	Haittakorvaukset:	
5/1	Pienen työn lisät erillisissä työkohteissa: Lasketaan seuraaville perushinnoille:	
	a) piikkilistat	
	b) päätykiskot ja taittoprofiili	

c) alusmatot

d) pingotus

Yhteensä alle 81 m² + 5 % perushintaan

Yhteensä alle 64 m² + 10 % korotus perushintaan

Yhteensä alle 49 m² + 20 % korotus perushintaan

Yhteensä alle 36 m² + 30 % korotus perushintaan

Yhteensä alle 25 m² + 45 % korotus perushintaan

Yhteensä alle 16 m² + 60 % korotus perushintaan

Yhteensä alle 9 m² + 75 % korotus perushintaan

Yhteensä alle 4 m² + 90 % korotus perushintaan

5/2 Isot erilliset huonetilat.

Hankaluuslisä isoissa erillisissä huonetiloissa, joissa mattojen pingotus on normaalia hankalampi:

Huonetilat

yli 100 m² korotus pingotushintaan + 15 %

yli 121 m² korotus pingotushintaan + 20 %

yli 144 m² korotus pingotushintaan + 30 %

yli 169 m² korotus pingotushintaan + 40 %

yli 196–288 m² korotus pingotushintaan + 50 %

yli 289 m² korotus pingotushintaan + 60 %

yli 324 m² korotus pingotushintaan + 70 %

Suuremmat tilat eri sopimuksen mukaan

5/3 Läpiveto:

Jos matto joudutaan asentamaan yhtenä kappaleena kahteen lattiaan läpi kynnykset-tömän oviaukon maksetaan läpivedolta

4,11 €/kpl

5/4 Sähkörsiat:

Jos matto lattiassa olevan sähkörsian takia on pingottamisen jälkeen leikattava puhki ja reunat upotettava rasiaa ympäröivän piikki-listan taakse, maksetaan siitä

0,81 €/kpl

5/5 Tanssilattia:

Keskellä lattiaa olevan tanssitilan kiertäminen ympäri matolla, lisähinta ympärysmittain juoksu-metrimäärään

0,81 €/jm

5/6	Pilarit ja vastaavat: Keskellä lattiaa olevat pilarit, kiinteät kalusteet ja vastaavat esteet sikäli, kun este aiheuttaa maton halkaisemisen ja uudestaan saumaamisen tai saumaamisen erikseen esteen takana olevalta osalta tai muulla tavalla huomattavasti hidastaa työn edistymistä, maksetaan vaikeuslisä kultakin esteeltä erikseen	5,77 €/kpl
5/7	Porrasaukot: Porrasaukoissa olevat tukiraudat eri sopimuksen mukaan Porrastyöt	
5.08	Puuaskel piikkilistoilla	4,82 €/jm
5.09	Kiviaskel piikkilistoilla	5,60 €/jm
5.10	Kokonaan kontaktiliimalla	
	– askel	1,59 €/jm
	– rinta	1,59 €/jm
5.11	Yksipuolisella liimalla	
	– askel	1,19 €/jm
	– rinta	1,19 €/jm
	Kierreportaat 20 % korotus.	

PARKETTITÖIDEN URAKKAHINNOITTELU

Urakkatöiden yleismääräykset

- 1) Urakkatyön aikana tehdyistä tuntiöistä on pidettävä luetteloa ja tehdyt tunnit on viikoittain tarkistettava ja hyväksyttävä.
- 2) Työnantaja toimittaa tarvittavat työvälineet (lukuun ottamatta työntekijän omia työvälineitä) ja tarveaineet korjaustöissä työpaikalle ja uudisrakennuksissa kerroksiin. Mikäli työntekijä siirtää tarvikkeita enemmän kuin yhden kerrosvälin tai portaasta toiseen, on hänelle tästä työstä maksettava tuntipalkan mukainen palkka.
- 3) Jos työntekijä joutuu siirtelemään irtaimistoa, huonekaluja ym. esineitä urakkatyönsä yhteydessä, on hänelle tästä työstä maksettava tuntipalkan mukainen palkka. Jos tällaisen siirron suorittavat toiset henkilöt ja urakkatyöntekijä joutuu sitä odottamaan, on myöskin odotusajalta maksettava tuntipalkan mukaan. Irtaimistoon kuuluvat myös sähköherrat, jääkaapit ym. vastaavat.
- 4) Milloin urakan yhteydessä joudutaan suorittamaan työtä, jota ei voida hinnoitella, maksetaan siitä 30%:lla korotettu tuntipalkka.
- 5) Asuttavissa ja käytössä olevissa tiloissa työskenneltäessä lisätään urakkahintoihin 20 % korotus. Ei koske tyhjennettyjä huonetiloja. Korotus koskee ainoastaan niitä töitä, jotka suoranaisesti vaikeutuvat esteen takia.
- 6) Milloin urakan yhteydessä joudutaan suorittamaan työtä, jota ei voida hinnoitella, maksetaan siitä 30 %:lla korotettu tuntipalkka.
- 7) Pohjaliiman, nopeasti kuivuvan lakan, puhdistetulle betonipinnalle levitetyn tasoitteen tai muun nopeasti kuivuvan aineen kuivumisaika kuuluu urakka-aikaan. Mikäli työkohte on niin pieni, että työntekijä kuitenkin erikseen joutuu odottamaan tasoitteen tai pohjustusliuoksen kuivumista, on hänen ilmoitettava tästä välittömästi työnantajalle. Jollei työnantaja ole osoittanut tai osoita muuta työtä, maksetaan kuivumisen odotuksesta tuntipalkan mukaan.

- 8) Määriteltäessä työkohteen työmäärää lasketaan yhteen päällystettävät pinta-alat.
- 9) Jos yhtenäinen tehtäväpinta-ala on yli 200 m², alentavat hinnoittelussa olevat yli 200 m² perushinnat 10 % tämän pinnan osalta.
- 10) Jos kuitenkin yhtenäisen yli 200 m² suuruisen pinta-alan katkaisee liukuoven kiskot tai joku vastaava este, voidaan sellaisen haitan korvaamisesta sopia erikseen.
- 11) Jos työ määrä yksittäisessä erillisessä työkohteessa on alle 30 m², korotetaan hinnoittelussa olevia alle 200 m² koskevia perushintoja. Mikäli työ on 10 m² tai sen alle, on korotus 60 % ja mikäli työ on yli 10 m², mutta alle 30 m² maksetaan korotus seuraavan taulukon mukaan.

Työmäärä	Korotus	Työmäärä	Korotus
10 m ²	60 %	21 m ²	18 %
11 m ²	55 %	22 m ²	16 %
12 m ²	50 %	23 m ²	14 %
13 m ²	45 %	24 m ²	12 %
14 m ²	40 %	25 m ²	10 %
15 m ²	35 %	26 m ²	8 %
16 m ²	32 %	27 m ²	6 %
17 m ²	29 %	28 m ²	4 %
18 m ²	26 %	29 m ²	2 %
19 m ²	23 %	30 m ² tai yli	0 %
20 m ²	20 %		

- 12) Työkohteella tarkoitetaan uudisrakennustöissä kerros- ja rivitaloyhtiöitä tai saman rakennuttajan teettämää omakotitaloryhmää, jossa työ voidaan suorittaa yhtäjaksoisesti. Työkohteella tarkoitetaan korjaustöissä asuntoyhtiötä tai yksittäistä liike- tai vastaavaa rakennustyökohdetta, jossa työ voidaan suorittaa yhtäjaksoisesti.
- 13) Mikäli kuitenkin yli 200 m²:n työkohteessa työ määrä yhtä työntekijää kohden jää alle 100 m²:n sovelletaan alle 200 m²:n hintoja.

Parkettitöiden urakkahinnoittelu

1. Parketin kiinnitykset

	yli 200 m ² €/m ²	alle 200 m ² €/m ²
1.1. Pohjaliiman valmistus ja levitys tai primerin levitys	0,34	0,34
1.2. Mosaiikkiparketin kiinnitys parketti- verkolla tai reikäpaperilla	2,35	2,65
1.2.a Ohutsauvaparketin kiinnitys parketti- verkolla tai reikäpaperilla	2,92	3,31
1.3. Mosaiikkiparketin kiinnitys kulmittain tai vinottain	4,10	4,48
1.3.a Ohutsauvaparketin kiinnitys kulmittain tai vinottain	5,09	5,61
1.3.b Mosaiikkiparketin kiinnitys englantilaiskuviolla	3,51	3,88
1.3.c Ohutsauvaparketin kiinnitys englantilaiskuviolla	3,88	4,24
1.4. Mosaiikkiparketin kiinnitys, valmis suomumalli	4,42	4,76
1.4.a Ohutsauvaparketin kiinnitys valmis suomumalli	5,40	5,94
1.4.b Ohutsauvaparketin kiinnitys yksinkappalein	6,95	8,34
1.5 Paperin poisto	0,57	0,57
1.6 Sauvaparketin kiinnitys puu- tai puulevyalustalle, sauvankoko 340 x 68 mm tai suurempi	10,44	10,64
1.6.b Sauvaparketin kiinnitys konenaalaimilla	8,23	8,44
Lisähinnat kohtaan 1.6.		
Sauvakoko pienempi kuin 340 x 68 mm	2,20	2,20
Sauvat ilman naulanreikiä	0,47	0,47
Suomumalli	0,31	0,31
Ruutumalli seinän linjassa	0,31	0,31
Ruutumalli vinottain tai kulmittain	0,67	0,67

- 1.2 Linjan mittaus, linjalankojen veto tai linjalautojen asennus, liiman sekoitus ja levitys, parketin kiinnitys ja reunasauvojen sahaus, rikkinäisten tai vajaiden säleiden vaihto.
- 1.2.a ”
- 1.3 ”
- 1.3.a ”
- 1.3.b ”
- 1.3.c ”
- 1.4 ”
- 1.4.a ”
- 1.4.b Lisäksi sisältää myös painotuksen
- 1.5 Kostuttamalla ja/tai lämmittämällä
- 1.6 Linjan mittaus, linjalankojen veto tai linjalautojen asennus, liiman sekoitus ja levitys, parketin kiinnitys ja reunasauvojen sahaus, käsinäulaus
- 1.6.b Samat työvaiheet kuin edellä paitsi konenäulaus.

1.7.	Lamelliparketin kiinnitys		
	1) Uivat lattiat	3,33	3,63
	2) Alas koolaukselle, puu- tai puu-levylattiaan kiinnitys	3,54	3,72
	3) Kauttaaltaan alustaan liimaamalla	6,30	6,95
	4) Kiinnitys lukkopontilla	3,04	3,33
	Saneerauskohteissa maksetaan liimattavan hinta		
1.7.a	Kuten 1.7., mutta vinottain tai kulmittain asennettuna lisähinta	1,63	1,63
1.7.b	Kuten 1.7., mutta lisähinta 12 %:ia kun laudan leveys alle 140 mm.		
1.8.	Lisähinta hollantilais- ja ruutumallisen lamelliparketin kiinnitys	0,47	0,47
	Karmin loveamisesta lisähinta kohtiin 1.2.,1.3.,1.4.,1.6.,1.7 ja 1.8. oviaukkoa kohti/karmi	1,59	1,59
1.9. a	2-kerrosparketin kiinnitys sauvakoko alle 90 x 900 mm	6,93	7,53
1.9. b	2-kerrosparketin liimaus suuremmat sauvakoot	6,60	7,09
1.10	Laminaatin kiinnitys		
	1) Laminaatin kiinnitys ilman liimaa	3,71	4,04
	2) Laminaatin kiinnitys pontit liimaten	3,85	4,21
1.11	Valmiin sauvaparketin kiinnitys alustaan liimattuna	8,98	8,09
1.12.	Lisähinta 2-kimponentti polyuretaaniliiman käytöstä	0,33	0,33
1.13	Monitoimiparketin kiinnitys, paksuus enintään 25 mm		3,13
1.14	Lattialankun kiinnitys alustaan liimaamalla, naulaamalla tai ruuvaamalla		8,97
1.15	Valmiin lattialankun kiinnitys alustaan liimaamalla, naulaamalla tai ruuvaamalla		8,97

Kiinnitys painoilla: Hinta sisältää painojen siirrot samassa kerroksessa, kun riittävä määrä painoja on toimitettu työkohteen välittömään läheisyyteen. Painojen siirto kerroksesta toiseen tai eri portaaseen ei kuulu hintaan.

- 1.7 Muovikalvon levitys, eristyspahvin tai korkkiraehuovan levitys, liiman sively pontteihin, lautojen asennus (tiivisti tuurnalla lyöden) ja reunalautojen sahaus, viimeistelykittaus, liimatahrojen ja työpölkien poisto.
- 1.7.3 Lähtölinjojen mittaus ja asennus, liiman sekoitus ja levitys, lautojen asennus ja reuna- sekä läpivientisahaukset ja poraukset. Tarvittava painojen tai puristimien asennus ja poisto. Viimeistelykittaus, työpölkien ja liimatahrojen poisto.
- 1.7.4 Muovikalvon levitys, eristyspahvin tai korkkiraehuovan levitys, lautojen asennus, reunalautojen sahaus, viimeistelykittaus ja työpölkien poisto.
- 1.7.a Työvaiheet samat kuin kohdassa 1.7.

- 1.9 Lähtölinjojen mittaus, liiman sekoitus ja levitys, parketin asennus ja reunojen- sekä läpivientien sahaus ja poraukset. Viimeistelykittaus ja liimatahrojen poisto. Omien työpölkien poisto.
- 1.10 Kuten lamelliparkein kohta 1.7, mutta valmistajan ohjeet huomioiden

- 1.11 Lähtölinjojen mittaus, linjalautojen asennus, liiman sekoitus ja levitys, parketin kiinnitys, reunasauvojen- sekä läpivientien sahaus ja poraukset, konenaulaus. Viimeistelykittaus ja liimatahrojen poisto. Omien työpölkien poisto.

2. Alustatyöt

	yli 200 m ² €/m ²	alle 200 m ² €/m ²
2.1. Lastu, rima tai vanerilevyn kiinnitys puualustaan liimalla tai naulaamalla	1,58	1,84
2.2. Lastu, rima tai vanerilevyn kiinnitys betonialustaan liimaamalla ja naulaamalla	1,92	2,21
2.3. Lastu, rima tai vanerilevyn kiinnitys betonialustaan liimalla ja proppaamalla	3,54	3,92
2.4. Lastu-, rima- tai vanerilevyn kiinnitys puu- tai puulevyalustaan liimaamalla tai koneellisella ruuvinvääntimellä	2,52	2,97
2.5. Lastu-, rima- tai vanerilevyn kiinnitys betonialustaan holkki- tai lyöntiankkurilla	3,20	3,66
2.6. Lastu-, rima- tai vanerilevyn kiinnitys betonialustaan kaasukäyttöisellä tai vastaavasti toimivalla naulaimella	2,63	3,08
2.6.a Lisähinta kohtiin 2.1–2.6 levyt vinottain tai kulmittain	0,76	0,76
2.6.b Lisähinta kohtiin 2.1–2.6, kun levyn paksuus yli 15 mm	0,55	0,55
2.7. Ääneneristyskorkin kiinnitys	0,84	1,01
2.8. Tasointu kerran yli	0,57	0,60
2.9a Hionta	0,31	0,41
2.9b Imurointi tai lakaisu	0,26	0,31
2.10. Alustaan liimatun linoleumi-maton vastaavalla tavalla irtoavan maton irrotus ja alustan puhdistus	0,65	0,80
2.11. Alustaan liimatun huopa-, korkki- tai vastaavalla tavalla irtoavan (pohjamateriaalia jää runsaasti lattiaan) maton irrotus	1,38	1,52

- 2.1 Liiman sekoitus ja levitys, käsinaulaus 30 cm ruudukkoon, saumat 10 cm välein.
- 2.2 Liiman sekoitus ja levitys, käsinaulaus teräsnauloin vähintään 25 naulaa neliömetrille.
- 2.3 Liiman sekoitus ja levitys, reikien poraus lattiaan ja levyyn, tulppien asennus, ruuvaus vähintään 13 ruuvia neliömetrille.
- 2.4 Liiman sekoitus ja levitys, ruuvaus koneellisella ruuvinvääntimellä, jossa ruuvin syöttölaite. Ruuvien määrä työselityksen mukaan.
- 2.5 Liiman sekoitus ja levitys, reikien porausmäärä työselityksen mukaan, lyönti- tai holkkiankkurin asennus ja lyöminen tai koneellinen ruuvaus.
- 2.6 Liiman sekoitus ja levitys, levyn naulaus ja muoviprikkojen poisto. Naulojen määrä työselityksen mukaan, naulaimen edellytetään kiinnittävän naulan oikeaan korkeuteen kertalaukauksella.

- 2.7 Liiman sekoitus ja levitys, korkin levitys, kiinni hiertäminen.
- 2.7.b ”

- 2.10 Jalka- ja/tai mattolistojen poisto, ovitoppareiden poisto, maton irrotus, alustan puhdistus.
- 2.11 Työvaiheet samat kuin edellä kohdassa 2.7.

2.12.	Liimaamattoman tai teipatun maton poisto	0,34	0,42
2.13.	Jalka- ja mattolistojen irrotus silloin, kun mattoa ei poisteta	0,21	0,21
3.	Listoitustyöt		
		yli 200 m ² €/jm	alle 200 m ² €/jm
3.1.	Valmiiksi pintakäsiteltyjen jalkalistojen kiinnitys ruuveilla puu-, puulevy- tai vastaavaan seinään Massiivisesta jalopuusta tehdyt listat Muusta puusta tai kuidusta tehdyt listat	1,40 1,31	1,50 1,41
3.2.	Edellä sanotut listoitukset tehtynä kivi- tai vastaavaan seinään Lisähinta proppauksesta tehdasvalmisteisin tulpin Lisähinta proppauksesta puutulpin, fix-massalla tai vastaavalla	0,25 0,37	0,25 0,37
3.3.	Valmiiksi pintakäsiteltyjen jalkalistojen kiinnitys naulauksella puuseinään Massiivisesta jalopuusta tehdyt listat Muusta puusta tai kuidusta tehdyt listat	1,11 1,03	1,24 1,16
3.4.	Edellä sanotut listoitukset tehtynä kivi- tai vastaavaan seinään Massiivisesta jalopuusta tehdyt listat Muusta puusta tai kuidusta tehdyt listat	1,40 1,31	1,50 1,41
3.5.	Jalopuisten valmiiksi lakattujen mattolistojen kiinnitys	0,52	0,59

- 2.12 Jalka- ja/tai mattolistojen poisto, ovitoppareiden poisto, maton irrotus, alustan puhdistus.
- 3.1 Listan paksuus 8–15 mm, korkeus 30–70 mm, listan sovitus lattiaan ja seinään, jiirien sahaus, reikien poraus seinään ja listaan, reikäväli enintään 50 cm, ruuvaus.
- 3.3 Listan paksuus 8–15 mm, korkeus 30–70 mm, listan sovitus lattiaan ja seinään, jiirien sahaus, reikien poraus listaan, reikäväli enintään 50 cm, käsinaulaus.
- 3.5 Listakoko alle 16 x 16 mm, jiirien sahaus, käsinaulaus seinään tai lattiaan

3.6	Pääty- ja saumalistojen kiinnitys		
	a) liimaamalla tai teippaamalla	0,80	
	b) ruuveilla puulattiaan	0,57	
	c) ruuveilla ja proppaamalla betonilattiaan	1,92	
	d) peitelistan upotus	0,86	
	e) metalliistan jirrien sahaus	0,50	
4.	Kynnykset ja ovet		
4.1.	Vanhan ruuveilla kiinnitetyn puukynnyksen tai liimatun muovi- tai kumikynnyksen irrotus	€/kpl	
		1,20	
4.2.	Vanhan kynnyksen poisto veistämällä	2,51	
4.3.	Suoran kynnyksen teko ja kiinnitys työmaalla	2,51	
4.4.	Huulletun kynnyksen teko ja kiinnitys työmaalla	5,76	
4.5.	Oven lyhennys (normaali väliovi tai vast.)	2,39	
5.	Hionta ja lakkaustyöt		
		yli 200 m ² €/m ²	alle 200 m ² €/m ²
5.1.	Uuden höylälautalattian hionta lattiapäällysteen alustaksi	0,71	0,86
5.2.	Uuden sahalautalattian hionta lattiapäällysteen alustaksi	1,01	1,14
5.3.	Vanhan lakatun tai maalatun puu- lattian hionta lattiapäällysteen alustaksi	1,28	1,45
5.4.	Uuden puulattian hionta lakkauskuntoon	1,38	1,57
5.5.	Uuden puulattian hionta, kittaus ja lakkaus kolmesti	2,98	3,23

- 3.6 Puisen listan ja jiirien sahaus, kaikkien listojen sovitus ja liimaus tai teippaus, ruuvattavan listan reikien poraus listaan ja alustaan, betonialustassa tulpitus (reikäväli enint. 15 cm), kiinni ruuvaus.

- 4.2 Päiden sahaus, veisto sopivaan korkeuteen.
- 4.3 Laudan sahaus ja höyläys, sovitus ja puhdistus, lakkaus vähintään kahdesti.
- 4.4 Samat työvaiheet kuin edellä kohdassa 4.3.
- 4.5 Nosto saranoilta, pintaviilun katkaisu veitsellä, käsisahaus, sahausjäljen siistiminen höyläten, nosto saranoille.

- 5.1 Osallistuminen koneiden kanton työmaalla, sähkökaapelin kuljetus, hiomapaperin leikkaus ja vaihto, pölypussin tyhjennys, varsinainen hionta, seinävierien ja vastaavien hionta, tarvittava käsisiklaus.
- 5.2 Työvaiheet samat kuin kohdassa 5.1.
- 5.3 Työvaiheet samat kuin kohdassa 5.1.
- 5.5 Osallistuminen koneiden kuljetukseen työmaalla, hiomapaperin leikkaus ja vaihto, pölypussin tyhjennys, oikaisu-hionta, hienohionta hiontojen välillä, täytteen sekoitus ja värjäys sekä rakojen ja kolojen täyttö, seinävierien ja vastaavien hionta, tasojen alustojen, kulmien läpimenevien rakenteiden ja karmen juurien sekä vastaavien käsisiklaus, edellä mainittujen kohtien viimeistely käsihionnalla, lakaisu ennen lakkausta, lakan sekoitus, pohjalakkaus, pintalakkaus vähintään kahdesti pehmeäkärkisellä lastalla, telalla tai siveltimellä. Lakan levitys kahteen kertaan teräslastalla tehtynä vastaa edellä mainitulla menetelmällä suoritettua yhtä pintalakkauskertaa.

		yli 200 m ² €/m ²	alle 200 m ² €/m ²
5.6.	Kuten edellä mutta ilman rakojen ja kolojen täyttöä	2,55	2,81
5.7.	Uuden tai vanhan parkettilattian hionta, kittaus ja lakkaus kolmesti	4,42	4,85
5.9.	Lisähinta kohtiin 5.7. ja 5.8. Brinell-kovuuden ollessa 4,0 tai enemmän	0,54	0,54
5.11.	Vanhan lakatun puulattian hionta, kittaus ja lakkaus kolmesti	4,89	5,19
5.11.b	Vanhan maalatun puulattian hionta, kittaus ja lakkaus kolmesti	6,27	6,55
5.11.d	Välihiointa työnantajan määräyksestä	0,40	0,40
5.12.	Parketin lakkaus asennustyön yhteydessä	0,44	0,44
5.13.	Käsihiointa ja lakkaus kertaalleen	0,63	0,69
5.14.	Kuumavahaus kerran	0,39	0,43
5.15.	Happolakkalisä lakkauksiin	0,36	
5.16.	Öljyvahan, öljyn tai vastaavan levitys ja kiillotus	1,09	1,27
5.17.	Pesu öljykäsittelyn yhteydessä	1,03	1,15

Edellä lueteltuihin töihin sisältyvät lisäksi Pakkausten avaus, liimojen ja lakkojen sekoitus, vanhan poistetun materiaalin sekä työ- ja pakkausjätteiden vieminen ulos tai niille osoitettuun paikkaan, työjälkien siistiminen, alustan tarkistus työtuloksen laadun varmistamiseksi, jäännöserien poissiirto, karmien loveus ja vuorilistojen katkaisu, tiivissovituksat ja suorasahaukset, normaali työn mittaus. Mikäli tasojen alustojen se osa, jota ei pystytä koneella hiomaan, ylittää huoneistoa kohden 0,3 m², on ylittävän osan käsihionnasta sovittava erikseen.

- 5.7 Osallistuminen koneiden kuljetukseen työmaalla, hiomapaperin leikkaus ja vaihto, pölypussin tyhjennys, oikaisuhiointa, säleiden vaihto keskimäärin 1 kpl/m² hienohionta hiontojen välillä, täytteen sekoitus ja värjäys sekä rakojen ja kolojen täyttö, seinävierien ja vastaavien hionta, tasojen alustojen, kulmien läpimenevien rakenteiden ja karmin juurien sekä vastaavien käsisiklaus, edellä mainittujen kohtien viimeistely käsihionnalla, lakaisu ennen lakkausta, lakan sekoitus, pohjalakkaus, pintalakkaus valmiiksi asti lastalla, telalla tai siveltimellä.
- 5.11 Laudan leveys 6” tai alle, työvaiheet edellisen kohdan mukaan 5.10.
- 5.11.b ”
- 5.11.d Välihiointa tai siklaus sekä pölyn poisto.
- 5.12 Pölyn poisto lakaisten ja kostealla rievulla, pintalakkaus pehmeäkärkisellä lastalla, telalla tai siveltimellä.
- 5.13 Käsihiointa, pölyn poisto lakaisten ja kostealla rievulla, pintalakkaus pehmeäkärkisellä lastalla, telalla tai siveltimellä.
- 5.14 Sähkökaapelin kuljetus, vahankuumentimien laitto käyttökuntoon, vahan kuumennus, kuumavahan levitys koneella sekä käsin paikkoihin, joihin ei koneella pääse, harjan vaihto, kiillotus koneella sekä ahtaat paikat käsin, vahakokkareiden poisto.

LAATTATYÖT

Laattatöiden hinnoittelua noudatetaan yrityksissä, jotka noudattavat tätä lattianpäällystysalan työehtosopimusta kokonaisuudessaan

Yleismääräykset:

1. Urakkatyön aikana tehdyistä tuntiöistä on pidettävä luetteloa ja tehdyt tunnit on viikoittain tarkistettava ja hyväksyttävä.
2. Työnantaja toimittaa tarvittavat työvälineet (lukuun ottamatta työntekijän omia työvälineitä) ja tarveaineet korjaustöissä työpaikalle ja uudisrakennuksissa kerroksiin sekä huolehtii, että ne on ilman eri käsittelyä työkuunnossa.
3. Jos työntekijä joutuu siirtelemään irtaimistoa, huonekaluja ym. esineitä urakkatyönsä yhteydessä, on hänelle tästä työstä maksettava tuntipalkan mukainen palkka. Jos tällaisen siirron suorittavat toiset henkilöt ja urakkatyöntekijä joutuu sitä odottamaan, on myöskin odotusajalta maksettava tuntipalkan mukaan.
4. Milloin urakan yhteydessä joudutaan suorittamaan työtä, jota ei voida hinnoitella, maksetaan siitä 30 %:lla korotettu tuntipalkka.
5. Asuttavissa ja käytössä olevissa tiloissa työskenneltäessä lisätään urakkahintoihin 20 % korotus. Ei koske tyhjennettyjä huoneistoja. Korotus koskee ainoastaan niitä töitä, jotka suoranaisesti vaikeutuvat esteen takia.
6. Laivatöissä maksetaan 20 % lisäys perushintoihin kaikissa töissä.
7. Omakotitaloissa ja alle 80 m² kokonaisurakoissa perushintoja nostetaan 20 %.
8. Erikoiset kuviot, kaarevat pinnat tai muut poikkeavat työt tehdään eri sopimuksella.
9. Perushinnat sisältävät laatoitukset valmiille pohjille aputöineen täysin valmiiksi loppusiivouskuuntoon. Mikäli saumaus ja pesu suoritetaan erillisenä työnä vähennetään perushinnasta saumauksen ja pesun hinta.
10. Pikalaastien ja pikasauma-aineiden käytöstä sovitaan hinta paikallisesti.

11. Normaalia kovemmissa laatoissa maksetaan 15 % lisä johtuen laattojen vaikeutuneesta työstämisestä. Lisää ei makseta, jos yritys antaa työntekijän käyttöön erikoistyökäkalut, joilla leikkaus ja läpimenon teko laattaan on ajallisesti verrattavissa normaaliin seinälaattaan, eikä työsuoritukselle siten aiheudu laatan kovuudesta johtuvaa haittaa. Normaalia vaikeammin työstettävän laatan 15 % lisä maksetaan aina, jos kovuudesta johtuen laatta joudutaan leikkaamaan vesileikkurilla.
12. Alimmaisen seinälaattarivin teko erillisenä työnä ei kuulu urakkaan. Erillisestä työstä on kyse, mikäli seinän alimmaista laattariviä ei voi tehdä normaalin laatoitustyön yhteydessä, johtuen esim. lattian kosteudesta tai mattoasennusten myöhemmästä ajankohdasta tai muusta vastaavasta työntekijästä ja työtavoista johtumattomista syistä.

Laatoitustyön työkokonaisuus

Alkutila

Alusta on valmis laatoitustyölle. Aloituspalaveri on pidetty ja työkohteen vastaanoton, materiaalien ja suunnitelmien tarkastukset on tehty. Pintojen yhtenäisyys, suoruus ja tasaisuus vastaa asiakirjojen vaatimuksia. Asentaja on varmistanut ja hyväksynyt lattian kaltevuuden, pintojen tasaisuuden sekä vesieristyksen yhtenäisyyden. Tarvikkeet, vesi ja sähkö ovat saatavilla kerroksessa tai työkohteen välittömässä läheisyydessä.

Työsisältö

Työ sisältää laatoituksen, saumauksen ja pinnan pesun sekä jätteiden siivouksen (esim. mukana olevaan astiaan). Laatoitus sisältää laastinvalmistuksen, laattojen tarvittavat leikkaukset, tarvittavien reikien teon ja smyygien laatoitukset sekä jätteiden siivouksen kerroksessa tai työkohteen välittömässä läheisyydessä olevaan astiaan.

Lopputila

Laatoitus ja samaustyö on valmis ja pinnat puhdistettu. Työntekijä ja työnjohtaja ovat tarkistaneet työn. Puutteet ja virheet on korjattu.

Mittausmääräykset

Kaikki laatoitettavat pinnat mitataan, eikä aukkoja mitata umpeen.

Lattian laatoitus:

Perushinnat: 4-kulmaiset laatat

koko 10 x 10 ja vastaavat	13,98 €/m ²
koko 15 x 15 ja 10 x 20 ja vastaavat	10,00 €/m ²
koko 15 x 20, 20 x 20, 25 x 25 ja vastaavat	8,40 €/m ²
koko 30 x 30, 40 x 40 ja sitä suuremmat	7,26 €/m ²
koko 30 x 30 hallitiloissa (yli 200 m ²) yhtenäisissä lattioissa	6,22 €/m ²
koko 60 x 60 ja sitä suuremmat laatat yli 10 m ² tiloissa	9,26 €/m ²
Matossa (verkossa) olevat laatat	9,76 €/m ²

Lisähinnat:

Asennus seinälinjasta poiketen, perushintaan lisätään 15 %	
Alle 4 m ² lattiasta maksetaan 5 % korotus perushintaan, myös huonetilat ilman kynnystä	
Saumaus ja pesu erillisenä työnä	2,27 €/m ²
Raita tai Shakkiruutu	0,45 €/m ² /jm
Jalkalistan teko ensimmäinen kerros	2,27 €/jm
seuraavat kerrokset (max.korkeus 300 mm)	1,36 €/jm
Jalkalistan teko kosteisiin tiloihin ensimmäinen kerros	3,41 €/jm
seuraavat kerrokset (max. korkeus 300 mm)	1,36 €/jm
Holkkalista (1 laattakerros)	3,87 €/jm
Silikonin veto	0,79 €/jm
Lattiakaivon neliökannen leikkaus ja asennus	0,72 €/kpl
Pyöreän lattiakaivon leikkaus ja asennus on hinnoittelematonta työtä ja siitä sovitaan paikallisesti	

Seinän laatoitus:

Perushinnat: 4-kulmaiset laatat

Koko 10 x 10 tai vastaavat 14,45 €/m²

Koko 15 x 15, 10 x 20, 20 x 30, 20 x 40

tai vastaavat 9,14 €/m²seinälaatoitus 30 x 60 ja suuremmat laatat 9,61 eur/m²Seinien laatoitus normaalia vaikeammin
työstettävillä laatoilla, perushintaan lisätään 15 %

Lisähinnat:

Seinien ylitasoitukset,

ei oikaisu (1–3 mm kerta) 2,59 €/m²Saumaus ja pesu erillisenä työnä 2,27 €/m²Raita tai Shakkiruutu 0,45 €/m²/jm

Seinälinjan mukainen boordi 1,56 €/jm

Muovi- tai metallilistan asennus 1,14 €/jm

Silikonin veto 0,79 €/jm

Keittiöiden työtasojen ja muiden erillisten

altaitten taustojen perushintaan lisätään 2,95 €/m²

Ikkunoiden ja ovien smyygit 2,17 €/jm

VEDEN- JA KOSTEUSERISTYKSET

Vedeneristyksen työkokonaisuus

Alkutila

Alusta on valmis vedeneristystyölle. Aloituspäivä on pidetty ja työkohteen vastaanoton, materiaalien ja suunnitelmien tarkastukset on tehty. Pintojen suoruus ja tasaisuus vastaa asiakirjojen vaatimuksia. Asentaja on varmistanut ja hyväksynyt lattian kaltevuuden sekä pintojen tasaisuuden. Tarvikkeet, vesi ja sähkö ovat saatavilla kerroksessa tai työkohteen välittömässä läheisyydessä.

Työsisältö

Työ sisältää tarvittavan pohjustuksen, vedeneristyksen 2 kertaan, vahvistusnauhan ja vahvistuskappaleiden asennuksen sekä jätteen siivouksen kerroksessa tai työkohteen välittömässä läheisyydessä olevaan astiaan.

Lopputila

Vedeneristystyö on valmis. Sunnitelmien mukaiset kokeet on tehty ja näytepalat otettu sekä paikattu. Työntekijä ja työnjohtaja ovat tarkistaneet työn. Puutteet ja virheet on korjattu.

Mittausmääräykset

Kaikki eristettävät pinnat mitataan, eikä aukkoja mitata umpeen.

Perushinnat:

Kosteussulun tai primerin laitto (kerta)	0,45 €/m ²
Kosteussulun laitto (2 kertaa)	0,91 €/m ²
Nauhan laitto (max. 20 cm)	1,14 €/jm
Kankaan laitto	1,36 €/m ²
Vedeneristeen laitto (2 kertaa)	1,70 €/m ²
2-komponentti vedeneristeen laitto (2 kertaa)	2,09 €/m ²
Läpivientien kankaan leikkaus ja asennus	1,14 €/kpl
Lattiakaivon vedeneristäminen	1,20 €/kpl